

HI. NORTAMO

UMME JA PIMJÄ

48.

RAUMLAISSI JAARITUKSI

W S O Y

UMME JA PIMJÄ

Oikaisu Nortamon kirjaan »Unme ja pimjä».

Sivut 12 ja 13 ovat vaihtaneet paikkaa.

UMME JA PIMJÄ

RAUMLAISSI JAARITUKSI

KIRJOITTANUT

HJ. NORTAMO

PORVOOSSA

WERNER SÖDERSTRÖM OSAKEYHTIÖ

WERNER
SÖDERSTRÖM
OSAKEYHTIÖN
KIRJAPAINOSSA
PORVOOSSA
1930

TASALA WILKK JA HAKKRI IIRO RUPPEVAK
KANS KIRJA VÄRKKÄMÄ.

(Hakkri Iiro juttle.)

Mek kaks, Tasala Wilkk ja mnää, Hakkri Iiro ole suuttunn Anundilan Galkkell ja meinan dehd vähä niingom besäero hänest kaikis meijän doimeisan.

Käve, näättäk, nii, ett ko met täsä yks syyskuu ehto meni Anundlaha, niin Galkke istu siällk kamarisas pöydä ääres, pitkvartinem biipp suus ja hanhesulgast teht pänn gädes ja kirjotta, nii ett yks krahin vaan guulus. Ei ollp, paha, meit huamavannaskan goht, muttkon grooke vaa niit krääkeijäs paperihi ja puhals ai joukko semse sau, ettei miähest näkynn muttko hiuka selkpuald.

— He ova ny oikken doimeisas olevannas, kuiskas Wilkk viime mnuun gorvahan, go me hetke aikka oli istuskell ove suus ja katells stää Kalkke vähti siinp paperis kimbus.

— Nii händ, mnää vastasi, ja me ole ny niim bois tämä mailman gohinoist, ettei mnuu ja snuu huamatacka. Tua o nys stää luamse huumaust, kon dlee ai joukko hänem bäälles, niingos hänem buheistas muista.

— Muista oikee ja stää kyll se ny on, gosk hän sano, ett häne sillo ain däyty ruvet kirjottama. — Luamse huumaust! Kaunist luamist semnengin, go vart vaste istu

alas pistämäm baperillk kaikengaldast pilkka ja valett parhamist kambraateistas. Semse luamse huumaukse alaseks joutuvat täsä kaupungis Striiskaki ja Ruika Ulla-Maij ja Sukanderska ja mone muu vaimihmse vaikk joka päev, jos vaa joku heijä miäles pahotta.

— Siinäsan sanosikkin dotude sana. — Mutt heijäm buhes, näitte vaimihmiste mnää meina, ei kest muttko hetke. Ja sitt se o menn niingon duulen gohaus. Mutt ne umme ja pimjäk, kon Galkke tosa ny aja kokko, ne jäävä moneks Herra ajaks spöökkämä ihmisten geskudesendähde, ett se paha saa ai jongun doise haljum bränttämäm baperillk kaike se viheljäisyden, go hän luamse huumauksesas valettle meist ja muist ja koko täst meijän gaupungistan, nii ett Raum ruppe jo olema vähä niingo huanos huudos pisi mailma ääri.

— San ny muut. O se sendä ihmelist, ettei semnen doim, ko se Kalkken griipustlemine ja kirjattem bränttämine ol lais kiälett.

— Ei olk, ko siit saa maksoki viäl, pist Kalkke siihe meijäm buhen rakkoho. — Me en oll huamann lainkka, ett hän ol virgonn luamse huumauksestas ja istus ny ja kattel meit naurun gare suumbiälis ja kaimin davo harmittavaise näkösen.

— Jaaha, poja, jatko hän sitt. Mnää kirjota uutt kirja täsä. Ensmäine luku o valmis.

— Me auningoitti stää täsä, Iiro ja mnää, — — — Meijän gustanuksellan gaike takki snää jälk koitap pittä ihmissi hyväll humöörill.

— Stää mnääki, ett mnää ja Wilkk snuun gontt puusas taas istus saan goko seorkunna lystiks.

— Kyll oikke mek kaikk taas lengeis ole. — Mutt es snää, Iiro, sendä olk kom biäne matka fölis. Toises

luvus jo snää putto mastost Sidney haminas ja se o snuu loppus.

— Jumal siunakko sendä! — Snää oles sitt oikee murhmiäs, Kalkke! — Ongost tomnengi sendä luvallist?

— Miksei olis. — Mnää tee snuun gansas miälesän juur jämtt, mitä mnää tahdo. — Kiit onnias, että pääse näim buhtast pois elämäst.

— Nii, niin, gyllkaiketakki mnuun daita käyd sitt vissi huanomi, Wilkk huakkail ja ol peljästynty näköne.

— Kyll oikee asjas sillk kandillk kallistuva. Snää lähde Ammeriikahan gulta kaevama ja siälls snää joudu niim bahan gniippihi, ett snuum belastakses nahkas täyty omi lupines ottat toise miähe heose ja lykät se seljäs liässuhu ja sitt snää saadan gii ja vähällp pitä, ettei snuu vedet — —

— Jaa, ett mnää varasta heose vai?

— Mitästis sillt toimituksell nii julma nimi anna. Hädäsäs snää sen dyä joudut tekemä.

— Tiäd hiuka huutti sendän, Galkke! Mnää en dulk koska niin gova hättähä, ett mnää ruppeisi heosevarkaks. Ja jos snää aja mnuust kokko jotta semmost, niin gat ettes, kuis snuun gäy. Kyll mes snuu silloin behmitä, sengi hanhesulgan grahnuttaja. — Ja hyväst ny.

— Nii, hyväst nyk, Kalkke. — Jatk snää vaan girttamistas ja murhias. Iangaikkinen gadotus snuum balkkas o. — Ja tiäd se, ett Sidneyhi em mnää ment tämä jälkke enä koska ja puttomat mnää olem bysynn ennengi mastos ja meinam byssy viäl ettippäingi.

Nii mes sitt jätin Galkken duhrimam bapereitas ja paino hiljaksis Tasalat kohde.

Ko mes sinnp pääsi, nii Wilkk avo piirongin glaffis, ott rommpottus esill, hak kuuma vett ja sokeri köökist ja met tein glasi ittellen. Vähitelle rupes pahin harm sitt hävimä meijä miälestän, mutt ei se valla jäljettömi sendä ottann haihtuakses. Eritottengi Wilkku kismitivä nek Kalkke jutu ja häm burist ai joukko leuvojas yhte ja sähätt hamppattes raost: »Vai toise miähe heose ja omi lupinen. — Ajattlest, Iiro! Tasala Wilkk — heosevaras.»

Nii mes siins sitt istuskli eik puhe tahton oikke otta luistakses, ennengo Wilkk kysys, ett mitä me oikke ruppen duan Galkken gans tekemä.

Sillo mnää otim buheks yhde semse asjan, go mnää olin gaua jo miälesän hautonn ja sanosi aluks Wilkull:

— Mnää olen dätä asja ajatell jo mond aikka ja mitä enemä mnää stää ajattle, nii stää enemä mnää tlee siihem bäähä, ettei täsä aut muu ko mitat samall mitallk, ko meill mitata.»

— Ny em mnää oikke ymmär, mitä snää tarkota. — Selkkäs Kalkke tarvitte saad ja konei hän meill olk koska sendä selkkäm bystynn andama, ni em mnää ymmär, mitä mitoi snää puhellas tarkota.

— Tarkota stää, ett jos joku snuu haukku, ni snää haukut takasi ja jos joku snuu maala uutskoti näköseks jossan girjas, ni snää tee hänells samam balvlukse.

— Snää meinas sitt, ett mekki ruppeisin girjoj värkkämä!

— Sillaill oikke. — Yhden girjan gummingi. Ja siins sanotais, kumne se Annundilan Galkke oikke o ja maalatais hän oikken gauniks.

— Rohkjald tundu snuun duumas. — — Mutt olis se sendä aika präiskäys Kalkkell. — Ja kyll mep pansi

hänem päättämäm bäeväs viäl huanomis olois ko heosevarkkan. — Saastane muattiki!

— Em mnää ymmär, mingtähde snää tätä ajatust nii rohkjanp pidä. — Näi ehtosi meill o aika pann yht ja toist kokkon Galkkest ja hyvis ajois enne joulu niist meijä jaarituksistan on gokkondunnk kirjambak-sunem binkk ja se me lähetäm brändättäväks.

— Mutt jos ei se kelppakka niillk kirjambränttreill. — Mitästis sitt sano? Sillo o meijän dyän menn hukka. Ja aut meit armias, jos Kalkke viäl sitt saa tiättä, ett kaikk noi nolost päätys. — Sillo meist vast kamali kuulls saada hänen girjoisas.

— No, em mar mnää olis koska uskonn, ett snääki olep pelkur. — Ymmäräk kaiketakki snääki se, ett kaks ain deke pareman dyän go yks, ja jos Anundilan Galkken girjak kerran gelpjavap prändättäväks, niin gelpjavak kaiketakkin Dasala Wilku ja Hakkri Iiron girjak kaht kauhjami.

— Nii, nii, em mnää niit maalissi vaaroi pelkk. Mnää luule, ett snää Iiro tiädäs se hyvi. Ja semsis olois o valla vääri, ett snää sano mnuu pelkriks. Mutt tämse hengelise asjas saava mnuu funderaman doisingin gerra, ennengo mnää käy niitten graivärkeihin gii. — Semse asja ovas sendän doist ko sormkoukuveto esimerkiks. Ja kyll mnuu se sannot täyty, ett ihmetell mnää olen Galkke rohkeutt, ko se uskals alkkas sen girjottamise vähtis. — Kyll mar stää sitt jatkak kelppa, kon gerra om bääss hyvä alkkuhu.

— Kyll mek kaikk heikoj ole meijä Herra edes ja Kalkke o vissi yks niit kaikkja heikomppi ja mitä hän gerra o uskaldann yksnäs, ni stää ei meijän gahden darvitt peljät yhtikä einett.

— No, kosk snääki myänä, ett mek kaikk heikoj olen, go me oike ylimäise isä vaagallp panna, ni mnää ymmärä, ett snää olet tätä asja lailes ajatell ja ole valmis alkama se sills sydäme nöyrydelkk, kon dämsssem bismessihi mnuu järken jälkken guulu. Nii ett ruveta vaan doimeihi sitt. Mutt kuule, ny o yks asi se, ett semses toimes täyty kirjotta vallan durkasest, ja mnuu sormem buuttuva jo, ko mnää tavalise mynsträysrullan griipustan gokko. Mnuus ei ol miäst krookki-man girjotuspaperi arkkäräkningillp pookstaavei täytte, ei ainakka semssi pookstaavej, ett kirjambränttri niist mittäm dolkku saisiva, vaikk he ladoisivas silmklasej ussemangim barim bitki nokkatas. Ja snuust ei olp puhettakka, sillongo semmost miäst tarvita, vaikkas lukemaha olekkinn goko mato.

— Sillaill kyll asja ova. Mutt mnää ole ajatell, ett pyydetäis se Lindruusi maister, kon Gäkelä ylises voo-ningis asu Brandemburin gans, panemam baperillk kaike se, mikä meijä sydämellän makka. Hän deke sen gyll ilma erityist makso, ko hän vaa siint toimes ollesas saa vedells saui koko aja ja sillon dällö jongun glasin dodi liiveihis.

— Nii, nii. Kyll hän ongi se miäs, ko met täsä toimes apulaisent tarvitte. Ja maksa mnää hänell miällessä jongu verra rahapalkkaki. Ole muutongi meinnann jollan davall autta heit vanhoi raukoi, ko he siällk kahden geske huushollias hoittava ja laittavas suttava itt ruakaski. — — Sillongo heill ruakka o. — — Nii ett kyll snää tämä asjan oike hyvi ole alkkum bann. Mutt lopus kiitos seiso, ja mnuun gäyvö oikken gylmä värep pisi selkruatto, ko mnää ajattle, ett kuit tämä jutt oike mahta päätty.

— Älä siint turhi sur, muttko sank, kosk me alga sen doimen.

— Jaa, ett kosk se aljeta. Aljetan gosk hyvänäs, konei vaam berjandapäeväns siihen doimehe ruvet, sillett perjandapäevän mnää en, niingos tiädät, tee mittä suurempa kauppa eng alust mittä suurempa toimitust eng lähd pidempä reissuhu. Mnuu isän varott mnuu ai semsest ja stää varotust mnää ole nou-dattann. Yhde ainoan gerra olen dalvreissuhu lähtennp perjandapäevän, eng sillonga olis lähtenn, muttko mnää niihi aigoihi viäl oli merimiähen girjois buuris, ni ei auttann muu ko lähti. Se ol se onneton Riio-reis Am-phionill. Pari haaveri tehti mennen dulle ja kapteen ja kuus Raumam boikka haudatti Riioho. Itt mnää ja sairastusin geldtauttihi, mutt friskanusi vihdo viime sendä. Se ol kamal reis.

— No nii. Ne ova oll ja menn. — Jos sitt aljetais ylihuame, lauanda. Ehtost, saunast päästy.

— Kyll mar se vaa sopi. Ja käsketä se Lindruusi maisteriki saunaha. Mnää luule, ettei hän ol isso aikka löyllys oll.

— Niingyll paras ongi. Ja mnää lähde nys sitt oitis Käkelähä sana viämä Lindruusi maistrill.

— Odotast nys sendä yks hiukk viäl. — Nääks, ko mnää tykkä, ett jos mek kerran gäske Lindruusi maistrin dänn, niin gyll vaa asi o semne, ett mejän däyty käski Brandembur ja. Hek kuuluva yhte eik ols sanott, ett toinen dleeka, jos ei toist kans käsket.

— Kyll mar asi nii ongi. Ja kukatiäs meill om Brandemburist appuakkin dyäsän. Ossa hän gummingi almnaka ulkko ja tiätä kaikkettem baremppatte raum-laiste syndymbäevä ja kualimbäevä ja suvuhaara ja

vastuksen löysi. Mnää ja Wilkk karasi voorotelle alas löyly heittämäs ja ko siäll laolls sitt jo ol niin guum, ett pihk juaks valla oikkjanas välikato laodoist ja ett mnuum boskesan dunnus juur niingo mnuu olis poldiraodall merkatt, ko Wilkk kuiskutt mnuun golvahan, ett hänen däyty vissi lähtik kuumutt pakkoho, nii eiköst tämä Brandemburi riivatt sanonn, että ny hän mene voorostas löyly heittämä, kosk hän miälestäs tunde kondeisas viäl stää viimistalvist kylmytt. Kolm aika kousalist se poik sitt viskaski vett kiukkassehe ja tul aika hyämy takasin daas. Me oli, mnää ja Wilkk, valla läkättymäisillän ja vaikk Wilkk puhel, ett mnää ruppe jo lämppemä ja lähden däst hiljakselles »sährimä alaspäi», niin gyll hän giiruman gautt koippes laold korjas ja ähgys ja puhgus hetke aikka pesopunga viäres, ennengo hän sai jatko puhesses toime. Mutt Brandembur makas muin miähin laoll ja vihdos ittiäs, nii ett fläiskys vaa. Mutt kyll ai hän sitt oliki niim bunanen gon grapu, ko hän vihdo viime ol vihtomises lopettann ja tul pesemä ittiäs. Ja hiki hänest juaks nii ettän viäläkki ihmettle, ett semsest kuivast, laihast kränäst lähte sendä niim bali tuareutt, ko oikken govallp panna.

— Ohhoh sendä, sekost sitt friskas! En ol isso aikka semmost löyly saann, häm buhel ja oijendel pitki laihoi koippeijas ja nautes elämäst.

Tytyväine ol Lindruusi maisteriki oloihis, ja ko mes sitt pestyän ja vaatetettuan itten jällt tliin Dasala salihi ja siäll ol muarin doimest pöyt kori ja ko Wilkk koht sitt rupes tekemän glassi ittelles ja käsk meit toissi seorama esimerkki, ni sillongost Käkeläm boikkatten daulvärkk vast oikken girkastus. Ja ko siins

muus semse asja. Nii ett käsketä vaa. — Mutt kyll hänells saatta sendän dull este, jos o häne vooros tehd prannvahtivirkka ens sunnundat vasta yäll.

— Sill ei ol väli. On hän gäskett kummingi. Ja kerkke hän sendä saunaha ja klasingi lämmityksekses saama, ennengo häne yävooros alka, jos se hänell o edesäs.

Nii mes se asja alkkum bani, mnää ja Wilkk, ja mnää läksin Gäkelähän gäskemä Lindruusi maistri ja Brandemburi saunaha ja piänells suuavauksellt Tasalaha ensmäis lauanda-ehlost.

Kovast ne vanhap poja mnuuld kysysivä, ett mikk pidos siällt Tasalas nys sitt rustata, mutt em mnää ilmottann lainkka, mingtähde mnää oikkjastas liikell oli. Mnää katosim barhamaks jättäs se asja selittämise siks, kon dyä aljetais ja läksin diähen Gäkeläst, ko oli jongu hetke Lindruusi maistri ja Brandemburin gans praakkaskel, niingo hyvä tapa vaati semseld miäheld ko mnuuldakkin, go ole sendä se verra mailmas paremppatte ihmiste seoras oll, ettän diätän, guis semses ollan ja mikä sopi ja mikä ei sov.

II.

Lauandaehlost mes sitt oti ens oikken gunnjalise löylyn Dasala saunas. Me oikken goiti, mnää ja Tasala Wilkk, ett kumssi he oliva löyly kestämä, nek Käkelän gaks bruuri ja kyll mnuu se sannot täyty, ett hyvi nep pojap pualias pitivä meijän gansan. Kyll se Lindruusi maister sendäm baremim bia näk parhamaks kiipusta laold alas, mutt siin Brandemburis me vast

sitt hetke aik stää prygäyst ol maistett ja hyväks havatt ja yht ja toist turha aikkast puheltt, nii Wilkk krakist kurkkuas ja rupes oikkem berimbohji selittämä, mimse aevotukse meill oliva ja millaill me oli ajatell nep pannt toime.

Ko Wilkk ol lopettannp puhes, ni ol kappal aikaikka nii hiljast Tasala salis, ettei kuulun muut kom biänd korina Brandemburin gurkust, ko hän niälas aikamoise suundäyden dodi liiveihis. Viime Lindruusi maister rupes naputtama sormeines jotta marsin dahti pöyt-tähä ja vast ko hän hetke aika stää toimitustas ol jatkann, ni hän sanos: — Jaa-a, ei teild rohkeutt puut, snuuld ja liroid. En olis, pahus soikko, itt koska uskal-danns semssi ajatell, mutt niingos sanosi, Wilkk, kosk se o luanistannk Kalkkeld, ni miksei se luanistais teildäkki. Ja kyll mnää vaam baperillp pane, gon des sanott, mitä siihem bistetä. Mutt se mnää sanon goht, ett jos te ruppett kirja kirjottaman gostaksen Galkkelltt taikk maalataksen häne nii mustaks ko suingi, ni semses toimes em mnää rupp auttaman deit. Ei kirja saa ruvet kirjottama semses tarkotukses. Eik Kalkkeka olt tahtonnt teit millän davall alentta ihmiste silmis.

— Soo-o, vai ei ol. Mitäst muutakka hän on dehnk, ko hän o mnuust tehns semse hiukan dyhmändotkose junkkrin, gon gulke yhdest pahuden dyäst toissehe, Wilkk huus ja löi nyrkkis pöyttähä. — Ja ny hän meina tehd mnuust heosevarkkam bäällsem bäätteks. — Ajatelkkast, maister hyvä! Heosevaras! — Tasala Wilkk — heosevaras.

— Nii ja händäst, mimseks hän o mnuu sitt maa-lann. Meijä äite sano yhtmitta mnuu, ko mnää tee hänell jottam biänd jekku, ett kyll o sendä synd ja

häppi, etten mnää elämätäm barannk, ko ole juur jämtt semnen, gon gaikk mnuun dundevak Kalkken girjoist. — Ja stää Kalkke näkkimist ei sais maksas samall mitall! — Mistäst mes sitt kirjotaisi, jos en juur Kalkkest! Ja jos hän deke Wilkust heosevarkka, ni met tee hänest vaikk väärä rahan dekkjä ja pane häne istuma Rauman girko riskäytvällk konttpuus kolms sunnundat peräsi ja sitt hän saa kulkki linnast linnaha ja viime me anna hänem balelttuk kualjaks Vaasa linna ja Turu linna välisell reisullas. — Senses ei ol mittäm baha. Se o vaa stää luamse huumaust ja miälkuvitukse lentto, niingon Galkke stää nimittä, stää kirjottlemistas ja jaarittlemistas.

— Nii, mutt Kalkke ei tarkot sill mittäm baha. Mutt jos tet tahdott kirjottak kirja paha tarkottaksen eik minkkä muun dähde, ni se o vallan doist, eng mnää tahd ollt teill apuns siint toimes. Ei pahalls sisull näättäk kirjotet mittä hyvä kirja, ja huano kirja en mnää aut teit tekemä, vaikk kuip pali maksaisitt. Ja se o mnuu viimene sanan däsä asjas.

— No, mutt o hän ny oikke helkkar sendä, Wilkk harmittel ja kraape päätäs. Ja kiukkune oli mnääki, ettän vallan gihisi, mutt en sanonns sendä mittä.

— Siihe se sitt lahos, koko se jutt. Ei meijä jaarituk-siam brändät koska, Wilkk huakkal.

— Sild oikke näyttä ettei prändät.

— Ei näyt vaa sild, muttko se asi o nii ja semseks se jää, ei siit mihinkkäm bääs. Em mes saak Kalkkest kirjotta ja mistäst mes sitt kirjota?

— Kyll tek Kalkkest kirjottas saatt, Lindruusi mais-ter siihe sanos, mutt ett tes saak kirjottap paham bääll hänest, loukatakseen händ, ymmärättäk? Ja on gai-

ketakkin deill monest muustakki miähest ja vaimihm-
sest ja monist tapauksist täsä mejän gaupungisam bu-
huttava, ettet yksistäs Kalkkest koko aja jahnama
rupp. Ei semnen gelpp, näättäk. Se tliis liia ykstoik-
koseks niillk, kon deijän girjatan lukema ruppeva, sitt
ko se o valmis, valmiks kirjotett ja valmiks prän-
dätt.

— Vai nii, vai saisi mes sendän girjottak Kalkkest.
— — No, ja kyll mar me häne hiuka naurualaseks
kans tehd saa?

— Nii, ja antta hänem bäättäp päeväs kans, niingo
me hyväks nää, kiiruti mnää lissämä.

— Saatt händ, kon ett te millän davallp puh paha
hänest. Sillett niingo mnää sanosi, ei paham bääll
aljetust toimest tul mittä hyvä valmist. — — Asi o
näättäk nii, ett mitä kylvä, stää saa niittäkki.

— Suutta kyll siinp puhes perä oll, Wilkk möris ja
katos luinautt mnuu.

Mutt mnää vilkauti silmä hänell ja hän ymmärs, ett
se meas niim bali ko ett: »Olkko menneks, kyll tämä
asi klaarata.»

— Jaaha, Wilkk sitt sanosiki, kyll kaikk näi sitto
hyvä reedam buhutt. Ja mnää ole ajatell, ett ylihuame
ehtost, maananda ehtost, mes sitt alja.

— Aljeta vaa. Kyll mnuulls sopi. Tänäpehtost
mnuull ongi viäl hiukan girjottamist, nii ett mnuun
däyty vähitelle lähtit täst kotti. — Hyväst nys sitt vaa
ja kiitoksi pali saunast ja todist. Oikke hyvä ny o
ollaksen.

— Ja mnuun däyty lähti yävoorollen, Brandembur
sanos. — Kuingast se asja lait o — tarvitangost mnuu
tääll maananda ehtost?

— Tarvita händ. Tervetulo sitt vaa maananda ehtost. — Mutt klasit tyhjäks sendä, ennengo lähde.

Lindruusi maister ja Brandembur tyhjensivät todiklasis, sitt hek kättlivä meit, sanosiva hyväst ja läksivä.

III

Mnää jäi Wilkun gans viäl juttlema yhde eine niist meijä hankkeistan ja kyll niist vaa juttu piisasiki. Stää Lindruusi maistri mes siin ihmettlin, go se niin gamalast pit siit kii, ettei paham bäälls saak kirjotta, ja kyll me vähitelle rupesi ittekki andama myäde, ettei Kalkkeka sendä meist mittä hunsvotej olt teh.

— Ei tähä astikk kumminga.

— Ei olt tehnt tähä astikk, jatko Wilkk tätä meijäm braakkamistan, ei olt tehnt tähä astikk, mutt ny hän näky käändävän gelkkas toissippäi.

Mnää ymmärsi, ett se heosengähveldämise jutt ai vaan dek Wilku miälen gatkeraks ja meinasi juur ruvet lohduuttama händ, ko ovi aukes ja Kalkke tul sisäll.

Mutt me olin duskin gerjenn hänell hyvä ehtot sanoman, go meijä yläpualellan ruppe kuuluma vähä kamala rytinä ja paukna ja me huamatte, ett jottan dlee alas.

— Tulp pöydä all, Iiro! pöydä all ja vähä jouttust sittengi! Wilkk huus. Mutt ei häne olis tarvinns semssi huutta. Mnää oli sujauttann ittem böydä all jo enne händ ja istusi siäll ja ihmettli, ett mitä ny oikke on dappattunn ja mikä täst lopuks tlee. Sillett ryskys ja paukus vaa yhtmitta ja tomu lens, nii ett mnuu olivas

silmän ja nokkan ja suun vallan dāynns stää. Yks kamalan gova paukaus viäl ja ny mnää ymmärsi, ett jottan gauhja raskast ol pudonns sem böydäm bääll, ming all me olin durva hakenn. Pöyt rytis ja natis ja pakkas hiukan gallistuma. — Ja kaikk tämä tapadus paris silmäräpäykses.

— Annast katto falskak se pöyt. — Sillo o meijä loppun dull, Wilkk puhel.

— Ymmäräks snää, mitä oikee on dapattunn?

— Ymmärän gyll vaa. Semmost on dapattunn, ett välikato on dull alas, niin ett kropsatt vaa, ja jos tua pöyt kallistu enemä, ni sen gondi meneväp poikk ja me menem blitiks. Koit stötät pöydän gonde sillp pualell vaan, gyll mnää stöttän dälld pualeld.

— Siunakko sendä. Kuingast välikato puttomam bääse?

— No, net tehti enne mailmas nii, ettei niist tiäd, kosk ne ova ihmiste niskas. 1853 tul pappla sali välikato alas. Piik ol menn vintti ja se ol liikka paino välikato miälest ja se läks alas kamalallk kohinall. Pruustinna kerkes piän laps sylsäs pöydä allp pakko. Piik jäi killuma vaatteistas yhde naula nokka, sai sualessolmuhu ja kual muutmam bäeväm beräst. Tomu tul akknoist, nii ett ihmse luuliva valu olevas vallallas papplas ja toiva vett ja pruutti paikall. — Semssi ne välikato näis vanhois Rauman dalois ova. Ei niist tiäd kosk net tämsen deon dekevä.

— Kamala sendä. — Ja kuik Kalkke olle käynn?

— Plitiks hän men. Mnää näin, gon gato putos hänem bääs pääll. — O mar sendä yks Jumala onn, ett meijä muar o sills Soukaste reisullas. Kyll mar hän dääll olis vissi henges mistann.

— Nii händ, ol kyll se onn sild kandild asja katote. Mutt ol se pahakin doiseld pualeld.

— Kuip paha! Mitä snää oikke meina? Olisik snuu miäles pareve, jos mnuu äiten olis nys samas reedas kon Galkke o?

— Em mnää ny juur stääkä mein, muttko meina vaa, ett konei hän oll näkemäs, kuit tämä kaikk tapadus, ni meijä syyksen häm bane tämän gato alas puttomise. Se o viss asi se.

— Kyll mar asi nii ongi. Kyll hän sen deke, siks ko hän saa tiättäk, kui asja lait oikke ol. Ja jos me nyk kualen dähäm böydä all, ni ei hän mittä semmost sendä sanokka ja mitä se sitt enä merkittis, vaikk hän daikk kuka muu hyvänäs sanois meist stää taikk tätä. Kualull ei jälkpuhe mein mittä, olkko nep puhes sitt hyvät taikk paha.

— Niin gyll ongi. Mutt mnää meinangi, ett siint tapaukses, ett me hengis viäl pääsen däst kniipist.

— No nii. Se o sitt see aikkane murhe. Ei ajatells semssi, muttko ajatella ny vaa stää, ko meit lähembän o. — Jaa-a, ny o sitt Kalkkekim bois meijä lengeistän. Mnää näin, go hän men dual ovembiäles lussuhun, gon kato alas tul kropses.

— Älä nyk kamaloitas. — Semne hyvä miäs ko hängi ol. Ja hänem bit kualema niingo rott loukkassehe. — Muistaks kuif flaatas semse rota ovak, ko saada niist pyydyksist, kom buttova rota niskaha.

— Muistan gyll vaa — — oi voi sendä! Ved lujast stää pöydän gondi yläpäätt ittiäs päi. Annast kattok, kuit täsä käy. Kamalald näyttä — — Jumalan giitos, nyt tlee ihmissi jo appu. — — Mitä perhnoit — — vett! — — Nep pahuksen glaakkri luuleva, ett valu o

vallallas! — — Kuulest, kui he hakkavap pruuttattem bumpu. — — Turkane sendä! — Kas nii, nyt tlee jo vett tännekki. Saas nähd, ett ne hukuttava meijä.

— Hukuttakko sitt. — Miälumi mnää vetten gualen, go se, ettän mene mäsäks katom baino all. — — Kas nii — — ny he ova vissi huamann erhetykses, kosk ei enä pumbut — —. Kyll täst hyvä ruppe tleema.

— Älä ol nii sääkkert siit asjast. Kyll vaa nässis o, jos met täst hengis pärjä itten. — — Ai, ai sendän gon dua pöyt rytisel!

— Rytise händ. — Kyll ihmnen dääll mais o mone-sorttise vaara alasen. — Ajatell, ett mekkin, gaks merimiäst, kukatiäs kuale flattuskaisin.

— San muut. — Ja händäst Kalkke sitt. Hän o jo valmiks prästät. — Ol mar hyvä, ettem mek kerjennk kirjatam bräntti saama, ennengo hän gual ja ennengo mekkin guale juur samallt tavallk ko hängi.

— Ol se hyvä. Ja, kuule, Wilkk, mnää luule, ett me jätän goko sen girjan dekemisen, jos met täst hengis selkke.

— Jätä oikke mes semse hankke. Mitä pahust se meit hyädytäis, semne urakk? Ja ei semsse ols syytökkä ny enä, gon Galkke on guall. — Ja hyvä miäs se Kalkke oliki sendä. Oikkem barhamppi miähi, mitä mailmas o. Ja nii hyvä kambraatt, ettei siit friskat.

— Javissi. — Ei semssi miähi kasvakka joka oksa nokas. — — Mutt huanost hän sendä ennust, ko hän sanos, että mnää putto mastost Sidneys ja kuale siihe.

— Nii oikke. Ja ko häm mnuum ban heosen gähveldämä. Mutt sill ei ol ny enä väli, ko hän on guall. — Oi voi sendän, gamalast tämä pöyt mnuu miälestän gallistu. Pitelest, kuis se snuumbualmaisen gondi lait o.

— Odotast hiuka. — Turkane sendä, se o oike luakallp painunn.

— Siin oltti. Mnää pelkäsi stää. Jos se katke, ni sillo mejän gäy huanost.

— Kyll on gamal paikk. — Taita ollp paras, ett me ruppe valmistama lähtö täst mailmast. — Mnää ajattli ai enne, ett kaikkjan gamalin gualem olis, jos jouduis hai hamppaihi ja vattaha. Mutt kyll tämne flattuskai-seks joutuminen dundu viäl tylkkjämäld. —

— Kyll kualem tylkki o, vaikk se mills sortillt tliis.

— Niin gyll ongin gaiketakki. Ja kyll mar mejä nys siihe sitt valmista ittiän däyty.

— Millaill me nys sitt ittiän siihe valmistaisi miälestäs? Joses ol enne ittiäs siihe reissu valmistann, ni mnää pelkkä, ett kyll ny o liia hiljast ruvet semssin doimeihi.

— Ei se olk koska liia hiljast. Lues snää poik vaa edes Herra siunaus. Mnää takka, ettei se ols snuullp pahitteks, vaikkas kui valmis olsi.

— No, oleks snää se sitt lukenn?

— Ole montten gertta.

Sitt me istusi iso aika hissuksis ajatuksisan. Viime Wilkk haukottel ja sanos:

— Ohhoh sendä. — Aik tlee pitkäks, pitkäks ja ikä-väks.

— Tlee händ se pitkäks. Mimmmost olis jos veisatais täsä ajan guluks?

— No, kaikki snuu miälehes tlee. Veisatais. — Joku merimiäsveis vai? Ei semne sov lainkka näis olois.

— Veisata joku virs sitt.

— Ei veissamine ol lainkka soveliast, ko hengehädäs olla.

— Om mar. Kyll valla hyvi jongu virre värsy sopi veisat semsis oloisakki.

— No, ja ming virre snää sitt tahdoisi veisat?

— Jaa, ett ming virre me veissaisi? Annast ko mnää fundeera.

Mutt vaikk mnää olsin guik koittann hakki muistos-tan, ni ei mnuu miälehen dull muutko se numra 48 taikk olik se numra 84, ko alka: Koko maailm iloit mahta kaikest siälust, miälestäns.

— No, tleek siit snuu virrestäs mittä? Ming snää tahdoisi veisattavaks?

— En ol viäl oikke sopeva löytänn. — Ann mnuu fundeerat.

— Soo-o. — Taedaks snää niit nii mond, ettes tiäd, mingäs valikoittisi?

— Sep siin juur pahin ongi, ettei nyt tul miälehen go yks aino. — Mutt kaiketakki snää, kos muarin gans yhtmitta kirkos käyt, taeda heit oikken dusinräkningill.

— En mittän diäd. Annast mnuu fundeerat.

Ja siin mes sitt fundeerasi molemap pitkä aikka. Viime Wilkk sanos:

— O hän ny oikken glookku, konei mnuu miälen däll haava tul mittä muut ko se: »Koko maailm iloit mahta», ko me Heurthen'in goulus ai usse veisasi.

— Sama o mnuu laitan. — Oteta se sitt.

— Ei mar otetakka sunkka. Se ei sov lainkka näihi oloihi. Om mar sendä harmi, ettem mek käynnk koulu niim bali, ett olis pääst rehtor Ranckeningi opetukse alaseks. Sillo olis vissi virssiäkki enemä mejän diädo-san.

— Nii no. Jos ei snuullk kelpp se virs, kon däsä ny muisteta, ni ol veissamat sitt. Virs ko virs mnuu miä-

lestän. Jumala sanaha hek kaikk kuuluva ja mnää veissa se yksi sitt miälen virkistykseks.

Mnää rupesingi sitt veissama stää virtt eng ollp pitkälttä kerjenn, ennengo Wilkk hurautt virre nuatti ja sanoi täydell voimall.

Vähä kähi ol mejän gummangi äänen, gon gurkk tomu täyn ol, mutt oikke nätist mes se virre värsy sendä vedingim bääst päähä. Ja ko se ol teht, ni Wilkk ol nii asjois kii, ett hän vaade viäl toise värsyngi veissama. Mutt ol nii hullust, ettem met taitann muut ko se ensmäise värsy ulkko.

— No, veisatan doinen gert sitt se sama värs, meinas Wilkk siihe.

— Veisata vaa, mnää vastasi.

Ja me veisasi sitt se ensmäise värsyn doissen gertta oikke harttast. Mutt juur ko me oli sem bäähäm bääss, ni mek kuulin go joku huuta siin liki meit: »Tännppäi miähe! Lyäkkä ovi rikk, ni mnää pääse ulos. — Ja älkkä millä muatto päästäkk kettän drasikoittema sem pudonnun gatom bääll. Tasala Wilkk ja Hakkri Iiro ova hengis keskell huanett pöydä all. Mutt jos tlee paino lissä, niim böyt falska ja se o heijä loppus.»

— Tiädäks, Iiro, mnuu miälestän dua ol niingon Galkke ään.

— Kalkke ään se oliko. Ei siit mihinkkäm bääs.

— Se pahus eläki sitt viäl ja o vissin guullk kaikk, mitä me olem buhunn.

— Pahom belkkä, ett asja lait o nii. Ja ny häm belasta viäl mejä hengen. — Eks kuul?

Siällk Kalkke komens kovall äänell: »Tuakkan dännk kaks pitkä hirtt, ett saada nek kannatukseks pudonnu välikato all. Eik kukka saa menn akknoist

taikk ovist salihin gävelemä välikatom bääll. Muis-
takka se. — — Kas nii. Tännt, tänns se hirs! Ovest
sisällt takaseinähä saakk. Kas nii. Ja toinen duald
porstokamari ovest. — — Kas sillaill. Ja ny vahv pölkk
kummangi hirrem bää all. — — Hyvä o. — Ja ny
rikkoma välikatto, ett päästä siihem baikkan, go virre
veis kuulus.

— Pahus soikko, se virre värs olis saann jääd veis-
samat, harmittel Wilkk, ko hengevaar ny näytt olevas
ohitt. — Ja ko me oti sen gahten gertta'sitt viäl.

— Älä yhtä hual. Olip se semne ilone virs. Kyll he
vaan guuliva, ettei näit poikki suru vaevann. Vetelivä
vaa ett: »Koko maailm iloit mahta.»

— Nii, muttko se Kalkkem bahu kuul vissi, ming-
tähde mes se virre veisasi. — Millaillt turkasen davalls
se o henkkihi jään, vaikk mnää juur näin, gon gato
putos se niskaha?

— Em mittän diäd, mutt elos se vaa o, se paha. Ei
mennykkäm blitiks, niingo me luuli. Kyll mar täst
ny meill harmi tlee. Mutt eiköst mahdet löyttä jottan
gonsti, ett saada se viätäv pitämä suus kii.

Sinä aikank ko met tämssi juttli, ni miähe hakka-
siva välikatto palasiks sinnp pöyttä kohde. Ja ko hep
pääsivä likemäks stää paikka, ni he huusiva: »Ohoi,
olettak hengis siäll?»

Wilkk kuiskas mnuull ett: »Älä vast mittä», ja ni
mes sitt istusi hissuksis ja anno miäste rehki.

— Ny o vissim böydän gondik katkenn ja he ovak
kova rutistukse all, mutt kyll heis heng viäl ollt täyty,
kosk he äskö veisasi virtt, huus Kalkke. — Enemä
miähi vaan dänn ja kaikk voima liikkell!

— Olla nukkuvannas, kuiskas Wilkk mnuun gorvahan.

Ja me ummisti silmän ja rupesin guarssaman gilppa.

— Ollast hilja. Siäld kuulu jotta äänd, sanos sillo joku ja kaikk lakasiva hakkamast ja kaevamast. Mutt nämäp poja oliva vaa nukkuvannas ja kuarsasiva aika tavall.

— Kyll ovak kova rutistukse allk, kosk hengnoin grohise, Kalkke puhel. — Kaevama vaa, miähe. Ny ova meillk kiirup paika.

Vähitelle hep pääsivä niim bitkälttä, ett me näi lyhdyvalo, ja sillo Wilkk huus niill miähill: »Hyvä huamend, poja. Vai ong ny ehto viäl, taikk taita olls sydänyä? Tul täsä vähä nukutuks, ettem met tiäd oikke mittän gelloajast.»

— Tul nukutuks! — Olettak tep pahukse nukkunn, ja me ole rehkinn, ni että vähä henkki on, go luulin dejän gualemaisillan ollu, kiukuttel ensmäine miäs, ko mejä näk.

— Ei meill mittä hättä ol oll, mnää sanosi heill. Tääl o istuskeltt pöydä all, veisatt ajan guluks ja viime uni voitt mejä.

— Älä ol nii ylppi siin, Iiro, rupes Kalkke koht möyhämä. Kylläs äskö viäl oli niim belgo hallus, että pu-heli vallan doiseltt tavall. Eik se virre veissaminenga ajan guluks tapattunn.

— Mitästäs siin ny äkseerama ruppe, Wilkk sillo sanos. Om bali pareve, että suurenat tätä aukko mejä edesän, ett mep pääse ulos tääld. Tääl om bikemi ahdast olo, niingos nää.

— Suurenan gyll mnää se, mutt tiätäkän gans, ett mnää olen guull joka ainoa sanan, gon de olett

puhunns siällf fangeudesan ja ett tet tleett ihmistem bilkaks, jos mnää juttlen deist kaikk, mitä mnää tiädä.

— Älä siint tyhji prätis, mnää sillo sanosi händ. Älä jaarittel, muttkon deet tyät. Ja te muu miähe: Pahustak siin vauhkottlett, muttko hakakka aukk suuremaks vaa, nii ett mep pääse ulos täald!

Mutt ei nek klaakkrik ko naurova meit vaa. Kalkke yksnäs siint tyät sai tehd ja hyvi se poik siin huhkesiki. Tiätä se, vanh merimiäs. Ei semnen goskam bualvalmist tyät jälkkes jät.

Ei oll aikkaka, ni me jo seisosin Dasalam borstos ja oijendlim buutnuit jäseniän. Ja sitt Kalkke sanos: »Jaaha, pojat, tet tleett tiättvästengi meill yässeks. Es snää Wilkk pääs nyp peräkamarihis ja vahvistust tek kans tarvittett kaiken dämäm bääll. Nii ett kyll om baras, ett tleett molema meill.»

Kiitoksi pali, mnää sanosin, gon dunsi itten oleva oikken gamalast vahvistuksen darppes, mutt eiköst se Wilkum baha menn ja tärvellk koko Kalkke hyvi meiningeit, ko se sanos: »Kiitoksi pali vaan, Galkke, mutt kyll mnää jään dännt Tasalaha. Ei stää tiäd, kosk muar tlee kotti ja sillo om baras, ett mnää olen dääll ja lohduta händ.»

No kaikki pitä kuulema, mnää ajattli itteksen ja olin giukkunen, go hyvä kalaas men mnuu nokkan siutt. Mutt ei mar mennykkä sendä, sillett samas Wilkk sanos: »Nii, em met teillt tul, mutt hyvä olis, josas toisi meill halstooopi rommi, ko nääks em mnää pääs nyp piironkkihin ja kyll niin dosi o, ett me hiuka vahvistust tarvittisi. — Älä sendä enne lähd, ennengos ole jutell meill, ett millp pahuksen gonstills snää sel-

kesit täst präiskäyksest hengis, vaikk mnää juur nai, ett kato tul snum bäähäs?»

— Se teijä muarin gristitoora mnuum belast, taikk oikkjastas se vahv koivunen dukk, jong nokas se kristitoorapurkk seisos. Nääks välikatonisk osas pudot juur siihem baikka. Kristitoora ja purkk men diättvästengi valla mäsäks, mutt se koivunen dukk ei kaatunn, muttko jäi kannattaman gatto. Mnää menin gyll lussuhun gato all, muttkon kato pysäs puttomast sen dukin dähde, ni ei mnuu enä mittä hättä oll. Jos ei teijä sali ovi aukkeis sisällppäi, ni olsin gukatiäs omi avuim bääss porstohongi, mutt ko se aukke sisällppäi, ni se täydytti rikko, ennengo mnää pääsi ulos.

— No, mutt se sama koivunen dukk pelast sitt kuka-tiäs meijängi?

— Javissi. Ilma stää te olsitt hyvi flattuskaissi poikki tällhaava.

— Em mar sendä olisikka, mnää sillo sanosi, me olim böydä allk korjus.

— Senses korjus! Se pöyt ei olis teit auttann lainkka, ja mnää ajattle, ett se o niim bali kallellas, ko se ollt täytykin, go näättäk tuallp peräkamaritem bualell o alas pudonnk kato laattjas kii, mutt tämä yks koht kummallakkim bualells stää niska, ko jäi kristitooran dolpa nokka, o ylhäll laattjast.

— Jaa-a, siinä ny nää, Iiro, ett muar o oikkjas, ko hän ai holla stää, ett kukkaste viljelemine on derve-list. Ilma muarin gristitoorat em me olis enä hengis. — Ja ny me mene saunaham besemä ittem buhtaks, ja snää Kalkke tleek kans, kos ensi oles se rommpotun dänn lennättänn. Ja saunas me olen dämä yä ja siäll mnää asu, siks ett mnuull on gato taas pääm bääll ja

se kato tehdängi semne, ettei se niskahan dulk kosk hyvänäs, ko sill vaa semnen goeranguri miälehe lendä.

Saunaha mes sitt meningi ja ko me huamasi, ett kiuvas ol kuum viäl, ni mep pääti otta löylyngi ruumin virkistykseks ja puhdistukseks. Odoti vaan Galkkem balamist rommpotuines eik meijän gauva odottat tarvinnukka. Liukkast se poik Anundla ja Tasala välin gippas ettittakasi. Sitt mek kaikk kolm riisusi itten, hakkasi vaatten domust puhtaks ja kas nii laoll. Ja aika löyl siällsitt otettingi ja sitt mep pesi itten, vaateti itten ja rupesi rommin gans kluttama.

Ihmelist kyll ei Kalkke ottann lainkkan gii niihi asjoihin, go hän ol kuull meijän buhelevan gesknän, go mes siällp pöydä all istusi eng mekkän dahtonn niist mittän gohist, em mnää enemppä ko Wilkkuka. Ol niingo mek kaikk olsin dehns sopimukse, ettei niist puhut mittä, ennengo o saatt fundeerat, ett kui nep parhassem garssasse ruveta sortteerama, vaikkei mittä suulist sopimust teht ollt. Nii ett oike rauha ja sovino merkeis mes siins saunkamarim böydä ääres todian joi, ja ko romppott ol tyhi, ni me menin gaikin kolme sauna laoll maat. Ja siäll olkkitem bääll meijä ol lämmi ja hyvä oll niingo äiti syls, sillongo me mukuli oli.

IV

Jo aamuhämys me heräsi siihe, ett Tasala muar huuta meill: »No, tääld mnää teijä vihdo viimengi löydä, sengi uutskoti. Kyll ny on dalo kaunis reedas. Mitä tääll oike on dapattun?»

— Sillaillk käve, muar hyvä, ett salin gato tul alas nii ett kropsatt, vastas Wilkk siihe ja kuiskas samas mnuun golvahan: »Älä snää ny vaam buh yhtikä sana, muttko ann mnuun glaarat tämä ensimmäine myrsk.»

— Nii, niin, gyll mar mnää se jo nähñ ole, ett salin gato om budonn alas, mutt millk kamalallk konstillt tes se saitt alas tleema?

— Ei se meijä syyn oll, muar kuld. Kuingast mes semssin doimeihi ruppeisi, ett mek kadoi alas krapis-taisi? Em me nii järjettömi sendä ol.

— Ei teijä järjestängäm bali haaroj ol. Mutt tiätt-västengin de menitt vintti ja hypplitt ja äkseerasitt siäll, siks ett kato falskas ja putos alas.

Sillo em mnää enä daitann hillit ittiän, go sanosi: »Juur sillaills se käve, muar. Me hyppäsin gaikin gol-men dasajalkka siäll vindis, siks ett kato rupes puttoma, ja sitt me kiiruman gautt karasi alas ja pisti itten se all. Ja siins saikim bittäk kiirutt, ko se tul alas niingo yks kihaus. Me oli näättäk päättännk kuallf flattuskai-sin. Mutt nyk käveki nii hullust, ett se teijän gristi-tooram belast meijä.»

— Ja mitä mahdas snää Hakkri Iisu jäll ajak kokko? Selit snää, Wilkk, kuit tämä asja lait oikke ol.

— Asi ol semne, ett ko me, mnää ja tua Iiro, istusin gaunist pöydä viäres siälls salis ja juttli yht ja toist, niin dlee tua Kalkkeki sinns salihi, mutt tuski hän ol saan ovi peräsäs kii, ni ruppe meijäm bääm bääldän guuluma vähä kamala rytinä ja paukkna ja jottan dlee alas. Mnää, ko muistan, guis se pappla salin gato ker-ran dul alas, ymmärsin goht, ett sisso, ny ei Tasala salin gato tahd ollp pappla salin gatto huaneve ja huusi Iirot, ett tulp pöydä all ja juur jouttust. Pöydä all

mnää pisti itten itekki, mutt Kalkke ei kerjenns sinns saakk. Siäll hän ol ove suus, ja mnää näin go hän men lussuhun gato all.

— Siunakko sendä! Oi voi ko ruppe oikkem bäät viämaman, go mnää ajattle stää! Alas mnää mene hakema hiuka vett edes ryypätäksen, go otta nii sydämestän.

Muar seisos, näättäk, laon draputte nokas päresoitt kädes. Ei hän muuto meit nähñ olis.

Muar kiipes alas laattjall, istus saunam böydä viäre ja joi kalja. Sitt hän huakkail siink kapple aikka, pyhkeskel nokkatas ja silmiäs esliinahas ja sanos viime: »Jaa-a, ei stää ihmne lainkkan diäd, kosk hän dääld pois käsketä. Ko mnää ajattle, ett ol hyvi nässis, etten mnää joutunn näkemän, gon dek kaivettin guallun ylös tuald sali välikato ald, ni mnuun gäyväk kylmä värep pisi selkruattoan. — — Oi voi sendän teit raukoi. — — Tott mar te muistitt Jumala rukkoils siin hädäsän?

— Muisti händ, Wilkk vastas.

— Muisti oikke mes semse asja, lisäsi mnää Wilkum buhesse. Herra siunaukse mnää lui montten gertta ja sain dua Wilkungin dekemä samallt tavall. Ja sitt me veisasi viäl virre värsyngi.

— Kas se vast oliki oikken deht. — Ming virren de veisasitt?

— No, ko me ajattli, ett oikkjastas taita ollp paras, ett kaupung ja te muar vihdo viimem bääsett meist, ko me vallan bahutt tehn olen goko piäne ikän, ni me veisasi se, ett »Koko maailm iloit mahta».

— Oi voi sendä snuuas Iiro, kon es snää taed ollp puhumat leikki, vaikk ova näin gauhjan korkkja asjak

kysymykses. — Kuit tämä asja lait o, Wilkk? Veisa-sittakkost te virre ja ming virre?

— Kyll asi semne o, ett me virre veisasi ja juur se virren, go Iiro täsä mainitt. Mut me oti se sen dähden; gon em mes sill hetkell ja hädisän muistan mittä muut ulkko.

— Nii, nii, mnää ymmärän gyll, ett semses paikas mene muistoki valla sekasi.

— Mene händ. — Mikses snääki Iiro muistans siins stää viimist virre värssy, ko me ai veiasin goulus, stää ko mene samall nuatillk, kon »Goko maailm iloit mahtaki». Se olis sopinn hyvi sillk kertta, se vär, kon guulu: »Koskan kaikki päivän päätän, ann mun au-tuast nukkua».

— Niin gyll mar niit kaikki semssi ny o hyvä muis-tellk, ko saa rauhas ajatell asjoit.

— Sillaill oikke, Iiro. — Snää sanosikki siint totude sana. — Ei mar, mnää mene nyt toimittama aamu-kaffett teill. Ruvekka nys sitt hiljaksis nousema ylös, ett olett valmit tleeman girkkohon giittämä Jumala, ko hän nii ihmelist o varjellt teit.

— Ol oikke se ihmelist, ja viäl ihmelisemppä o, ett stää teijän gristitooratan gäytetti välikapplen siinp pe-lastukses.

— Kui, mitä? Snää puheli jo äskö siit kristitoorast. Kuingast sill mittä ossa olis ollt teijäm belastuksesan?

— Kyll ol vaa, sanos Wilkk siihe ja selitt koko asja muarill. — Ja muar ihmettel ja siunas kristitooras muisto.

Me rupesi sitt hiljaksi nousema ylös ja vaatettama ittiän. Wilkk harmittel stää, ettei hän saannp pyhä-vaatteitas ylles, ko ne olivas siäll hänen gamarisas sa-

lim beräll, mutt me lohduiti händ sill, ett koko seor-kund ny jo tiätä, kumne vahing Tasalas on dull ja ettei viäl voi vaattiakka, ett sen dalo väe asja olsivas samas maneeris ko enne. Ja kyll hän meijäm buheis-tan sitt rauhotusiki, nii ett hän ol yht ilonen go ennengi ja puhel hullujas, ko muar ol tuann meillk kaffett ja nisupulli ja me istusi saunam böydä viäres ja nautesi muarin drahtmendej. Siin mes sitt kans pääti, ett mek kaikin golme seoravanp päevän autan dyäväkki sem budonnu salingatom burkamises ja uuden gato rusta-mises vanham baikall. Ja luja siit uudest kadost tehdä, se mep pääti. Wilkk vakutt, ett saadan duad vaikk koko sirkkuseor heosines ja elefandaines ja marakatei-nes Tasala vinttihi, sittko hän o uuden katon doimit-tanns salihi, eik se kato sunkka alas tul, vaikk nes sirkkuslaisesk kui rymsteeraisiva.

Ja sitt mnää ja Kalkkeki läksin gottik kirkkami-neihi ittiän rustama. Sillett kirkkoho meijä sendä ih-misten tähdengin däydys menn nyk, ko me olin däm-sest hädäst hengis seljenn. Sillaill oikee. Ei kenellekkä meist lykänn miälehe jääd pois kirkomenoist sinä sun-nundan ja nii me sitt istusingi, mnää ja Kalkke, hyvä aikka, ennengo yhte soima rupes kirkosillam bengill ja odottli Wilkku. Eik meijän gaua odottat tarvinukka, ennengo Wilkk tlee siällk koulunurkan dykönt täysis kirkkamineis hängi. Hän ol näättäk lainannk kirkk-vaattep pakar Lundeliinilt, ko ol Tasala naapur. Mutt ko Lundeliin ol pali laiheve miäs ko Wilkk eik juur niim bitkäkän go Wilkk, ni ei meijän gambraattin oikee juhhaliseld näyttänyk, ko hän siin ähgyte ahtais vaat-teisas marses kirkkoko kohde ja muar hänem beräsäs mus-tas vihturiinhamesas ja kirkksaalisas ja toises kädes virskiri valkosse nestuukkihin gääritynn.

— Mnää eppäle, ett nua housu reppevä, jos snää istu yritäk kirkos tänäpä, sanosi mnää, ko Wilkk pääs mejän gohdallen ja Kalkkem bahu, kon ei juur koskam biloi puhel, sanos hyvi ilkkjäst hirvitelle:

— Kamalallk kiirulls snää olekki nuak kirkkhousu jalkkahas vetännk, kos ole jalkas potkass liiam bali ulos trumbuist.

— Älkkä mittäm buhukk, velikullasek, kyll näis näit o. Liia ahta oikke ova ja kyll mar housukkin daitava oll hiuka lyhyvämbualse. En ol uskaldannt taitta ruumistan niim bali, ettän näksin, guis se asja lait o, mutt kosk mnää snuu miälestäs, Kalkke, olem botkass jalkan liian gauvas ulos housuist, ni mnää ymmärä, ett ne ova liia lyhyvä. — — Hohhoh sendän, gyll mnuu nys seissot täyty koko jumalambalvlukse aja.

— No, mutt mikses tull jokapäeväsis vaatteisas, niingo mes sovesi?

— Niin gyll mes sovesingi, mutt ko mnää rupesi asja vähä nuugemi ajattlema, niin gyll mnää siihem bäähän tlii, ettei mnuu sendä sov tyävaatteis Herra huanessen dull. Ja stää miäld ol äiteki.

— Älkkä siins semssi turhi jahnakk, gon dulkka nyt, taikk me jään gaikk käytvälls seisoma, — sanos muar siins samas ja läks kirkko kohde ja mep peräs.

Pali oliki väkki sinä sunnundank kirkos, ettei ol lainkka ihme, ett muar pelkäs mejän gaikkette joutuvan gäytvälls seisoma, mutt ei mar joudutt sendä. Muar sai onnen gaupallp paika etumaises pengis vaimväkкетtem bualell ja miästem bualell ol sendän dyhji paikoi niim bali, ett kaikk vauhkottliva Wilkku, ko

hän gäytväll jäi seisoma ja jokanen, go häne siuttes men, sanos: »Kyll paikoi pengeis o. Sopi menn istuma vaa.»

Ei Wilkk olls semssi puhei kuulevannas, muttko seisos töllöttel vaa siink käytväll ja koitt rutista ittes nii liki pengim bääty ko suingi, ettei händ vaa huamatais.

Eik händ olisikkan gukatiäs nii huamatt, jos olis tullk kirkkoho niim bali väkki, ett jokune muuki olis joutunnk käytvälls seisoma, mutt nyk käveki nii, ett vaikk väkki ol pali, ni ol sendä viäl pengeisäkkinn dila jälill ja ko näi asja lait ol, ni ei oll lainkka ihme, ett kirkkväki pakkas vähä liiaks vauhkottleema Wilkku, ko hän seisos siink käytväll.

— Sopi tull istuman dähäm benkkihin, guiskas Stoolen Galle hänell ja nypäs händ jakuhiast.

— Kiitoksi pali vaa. Mnää seisongi ny muutteks, Wilkk vastas.

Mutko saarnvirs ol veisatt ja ihmsillt tul paremi aikka katell ymbrilles, ni Wilkku kohden gäänysivä nii monek kasvo, ett hänen dul paha ollakses, hän sylk kiukuisas ja men siihen Galle Stoolen benkkihi. Onneks ei kukkan gäsken hänem bysät pengim bäähä muttkon gaikk tekivä hänellt tila ai ettippäi vaa, nii ett hän viime jäi seinähä nojate seisomam bengisäs.

Mutt luulettak, ett hän siäläkkä sai rauhas seisso. Nihattla Rauvaste vanh faar, ko ol häne viäresäs, sanos koht hänell: »Istukka, istukkan, gyll täsä on dila istuakki.» Ja hetkem bääst Hankkla Munkkla isänd, ko istus pengis häne edesäs, katos taanes ja kuiskas: »Mikses ist, Wilkk, kyll mares sen diädä, ett pastor pitä pitki saarnoi. Väsy siink, ko niit seisvaltta kuu-

lustle ja väsymäm bakka istuteski.» Wilkk pur hammas ja ol taulvärkistä niim bunanen gon grapu, eik vastanns sanaka semssim buheihi.

Viimen Dibiander, ko istus hänen dakanas, nous ylös pengisäs ja kuiskas hänen golvahas ett: »Pahustaks siins seiso niingo mikäkin dorpa oikki ekkäs ann mnuu nähd saarnmiäst. Papiraha mnääki maksa edestän ja mnuull o oikeus nähdäkki saarnmiäs kirko-
menotte aikan.»

Ny ol Wilkun gärsvälisys lopp. Hän ajattel, ett viimem bappikin gukatiäs kärke häne istu — ja hän istus. Mutt sillo — nii, sillon dapadus juur se, ko hän ol peljänn. Houssutten dakamust repes niingon demppi esiripp muino.

Mutt Wilkk ol saann levo. Naapri jättivä ny häne rauha ja hän duns suurt huajenust oloisas, kon ei housu enä piukottann. Ol niingo raskas taakk olis nostett häne harttemildas ja häne ol nii hyvä oll, ett hän nukus ai joukkon, go hän stää pastori saarna siink kuulustel.

Muttkon girkomeno olivap päättynn, ni sillo hänellä tliiki hätä kässihi, sillett ko hän dunnustel takapualiäs, ni hän ymmärs, ett häne haaveris ol suureve, ko hän olis uskonukka.

— Mnää joudusi sittengi istumam, boja, ja mill helkkrin gonstill mnää nyk kottip pääse? häm buhel, ko hän sai mnuu ja Kalkken gässihis.

— Men nyp pari askeld ettippäi, ett me nään, guis snuu laitas o, kuiskasi mnää hänen golvahas. Ja Wilkk men ettippäin gymmengund askeld ja mek katosin, gumseld hän näytt takkapäi, ja nauro. Eng mes siink kahde vaa händ katell. Kyll händ kattel siin moni muuki ja nauro kans.

— Mild näytt? kysys hän sitt, ko hän daas palas meijän dyijön.

— Ei lainkka häävild, mnää vastasi.

— Paljas messing siäll loista vallan gauhjast, vahvist Kalkke mnuum buhen.

— Kamala sendä. — Mitä ny oikken dehdä?

Muarikin dul siihe meijä joukkohon ja ol vallam bois ittestäs, ko hän sai kuullk, kumne haaver Wilkull ol tapattunn.

Ja ko mes siins sitt kaiki neljä fundeerasi, ett mills sortills se Wilkk saadais kunnjallk kotti, ni mnää tliin gatonnuks muari virskirja ja ko se ol semne vanha-aikkane suur virskiri, ni mnuu lykkäs miälen, ett se sopi peittämä se rikkemem baika Wilku mundeeringis. Mnää siäppasingi sitt virskirja muarin gädest, anno se Wilkull ja sanosi: »Kävells snää, poik, kädes seljän dakan, pid tätä virskirja siin reppemäm bäällk, kattelp päin daevast ja viheldel ja menk kotti niingo muin miähin vaa.

Se ol muari miälestäkkim baras konst, vaikkei hän suastunns siihe, ett Wilkk viheldelis kirkost tullesas. — »Ei semne sov lainkka. Eik pää pystösäkkän girkost saat tull, muttko nöyrä näkösen ja katand maahan giinitettyyn.»

Me anno sitt Wilku menn meijä edellän, ni ett me näin gui hyvi virskiri se haaverim beitt. Ja peitt se se jokseski, mutt ai väli siäld messingiki sendä loist ja ai sillo muar huakkail: »Siunakko sendä. Olsi mnää tämmöst aavistann, ni olsi mar mnää postilla ottannf fölisän girkkoho.»

Me meni sitt hiljaksis kukin gottian, mutt ennengo me erosi, ni mes sovisi nii, ett kokkonutan Dasala saunaha

ehtost puhelema siit salin gato laittamisest kunntho jäll. — Mnuull olis muuto olls sama tiä ko Wilkullakki, muttko mnuun däydys täll matkall menn omill asjoil-lan Glupulaha, ni Wilkull ei jääns sitt kottimenomat-kall muut seora ko muar. Ja he päätiväkki sitt, ett heijä om baras mennp Palotondin dakka ja siäld kautt Salvi silla ylitt ja sitt jokirantta pitki Hakkriill ja Hakk-riim biha läpitt Tasalaha. He meinasiva, ett sillaill ihmse heijän gaikkja vähimä näkevä. Ja kyll se mnuu ja Kalkke miälestäkki viissast fundeeratt ol.

V

Ehtohämys mnää kerkesin Dasalahan gapple aikka ennen Galkket ja ko mes siins sitt, Wilkk ja mnää, yht ja toist juttle, ni ruppe Wilkk puheleman, guik kauni saarnam bapp tänäpä ol pitänn. Mutt konem mnää mittä erikoisest tykänns siit saarnast ja ko mnää oli nähñ, ett Wilkk enemäst pääst nukus kirkomenotte aikans se jälkken, go hän gerra istuma ol ruvenñ, niim mnää bääti rangast händ yhde eine. Mnää sanosingi sitt kesken gaiken, go Wilkk stää saarna siink kehus: »Ol oikke se erinomane saarn ja oikke nätist saarnmiäs siihe sovitt Tasala salin gatom buttomisengi.»

— Kui, mitä? Puhusikost hän siitäkki jotta? Stää em mnää lainkka huamann.

— Älä semssi puhel. Kuulik kaiketakki snää se.

— En dotisestakkon guullukka.

— No, se nys sitt vast klookku o. — Es snää kum-minga mahtann nukkuk kirkomenotte aikan?

— En mittän diäd. Taisi menn joukko hiuka une-

värppeissin, go oli siin ens aikans seisoskell ja pahotann miälen.

— Vai nii, vai nukkunns snää ole ai joukko saarna aikan. Kyll mnää nys sitt ymmärängim baremim bapi sana.

— No, mitä hän sanos sitt?

— Häm buhus siit, kui vasthakossi me ole elämätäm barandama, vaikkem me lainkkan diäd, kui vähä meill om baranukse aikka annett. »Sinä viheliäinen syntinen», hän sanos, »et tiedä, milloin sinä kutsutaan pois täältä, sinä et tiedä, millä hetkellä onnettomuuden tapaus katkaisee sinun elämänlankasi, et tiedä, vaikka katto putoisi sinun päällesi juuri kun sinä luulet olevasi turvassa kotonasi. Sillä sellaistaikin tapahtuu ja on tapahtunut tässä meidän synnin ikeen alla elävässä kaupungissamme. Mutta sinä paatunut sydän, sinä vain nukut, sinä nukut, nukut parantumattoman sielun sikeätä unta.» — Joteskin dähä maneerihä häm buhus ja katos sinns snuu päi. Hän näk vissi, ett snää nukusi.

— No, voi nyp pahapolv sendä. — Vai nii sanos. — Luuleks vissi, ett hän huamas, ett mnää nukusi?

— Siihem bäähä mnää kyll vähitelle ruppen dleema.

— Saastane sendä. — Mutt kuule, es snää kumminga valetell mahd? Snää ole niin gamal ajaman gaikki gokko.

— Mitäst mnää täsä snuu narrama ruppeisi.

— Ei snuust tiätto ol. Mnää kysyn Galkkeld tätä asja!

— Kys vaa. Mutt Kalkke ei ollt tämä saarnangohda aikank kirkos. — Mnuu oikke harmitt, ko hän geske saarna läks pengistäs ja ulos ovest. Mut tei hän gauvam bois oll, ennengo hän dul takasi jäll.

— No, se ny viäl tarvitti. Ja muild em mnää keht kyssyt tätä asja.

— Em mnääkän gysyis stää snuu siasas. — Mutt kys muarild.

— Muarild. Kyll mares muarin diädä. Hän nukku juur jämtt saarna alust saakk, siks ko Herra siunaus o luett. — Äit park, hän o vanh ja väsynn, nääks. — Ja kyll mar mnää ole saann häneld perinttö se nukkumisehalun, gon dlee mnuum bäällen, go joku vaa saarna taikk pitä puhett. — Pahun sendä. Olis ollp pareve, konen lainkka olis tullk kirkkohon dänäpä.

Mutt juur, ko Wilkk näi ol harmeisas kirkkreisustas, niin dul Kalkkeki meijä joukkon ja sitt me rupesim buheleman gato laittamisest ja kyll Wilku harmip pia jäll unhotusiva. Wilkk päätt, ett ei hänen darvitt ottak ko yhden dimbermanni avukses, jos mek, Kalkke ja mnää, vaan dlee osalisiks töihi. Ja me lupasin diättvästengi. Föleis met tahdosi ollk, kon Dasala sali välikato uudestas rustattim baikalles. Meill ol oll nii mond hauska hetki siins salis, ett olis oikke häppi oll meijä miälestän, jos em me olis luvannk kaikin davoin oll avulissi, ko siihe salihi uus kato laitetti.

— Huame aamust kell viis, me olem baikalls sitt, mes sanosin, gon gaikk asja ol puhutt reeda ja maatmeno aik käsis.

VI

Hiki tukas mes sai häärät koko se viiko, mutt lauandans siinp pualpäevä aigoin ol kans koko tyä valmis. Salis ol uus välikato ja oikken batentt kato oliki.

— Mnää takka, ettei se ny lähd vaeldama enä, puhel Wilkk.

Ja se olikin dosi puhe. Paikallas se kato pysys ja om bysynn näihi astikk. Ja pysy viäl ettippäingi, niingauan go vaa hiukangi seiini o jälill.

Muar ol kovast miälisäs, ko sali jäl ol asuttavas kunnos ja kiitt meit kolmi, ko me nii äkki olim bannt tyäk käymä.

— Oikke juhlan deillt tarvittis pittäs siit hyväst, muar lopett kiitospuhes.

— Jaa, mutt siint te olettakki oikkjas, äit, tartus Wilkk voorostas muari sanoihin gii. — Ko nämä mnuun gambraattin ovak koko viikkon däsä rehkinni niingo orja eik ot vasta mittäm balkka tyästäs, ni o vaa oikkeus ja kohtus, ett me laita heillp piäne juhlan daikk pido. — Oikke ruakpido me heill laita. Eiköst nii muar?

— Laiteta vaa. Oikke se mnuungi miälestän o, ett me ne rusta. — Mutt em mnää saa niit toime huamseks, konei enä saat torild mittä. Kyll net täyty jättä seoravaks sunnundaks. Sillo mnää laitan deillp pualpäeväks oikke hyvä pyhäruakka. Saalt piparuuttliha ja klimppsoppa.

— No, kyll meijä sillo sitt kelppa syäd, sanos Kalkke ja mnuu heratt vesi suuhun, go mnää tiäsi, ett kon Dasala muar laitta lihasoppa klimbetten gans, ni se o juhluakka. Ei siint tiäd, kumppa enemän gehuis, liänd taikk klimbei.

Ny olivas sitt asjak kaikk taas oikke hyväst reedas muuto, mutt se mnuu ja Wilkku vähäm bakkas ihmetyttämän, gonei Kalkke viäläkkä oll ottannp puheks stää meijän girjandekemise hangettan. Me olsin dah-

tonnp pääst koko siit jutust ja odoti vaa, ett Kalkke ruppeis siit ens juttlema. Sillo me olsi sanonn, ett ne oliva vaa — niingom bruukata sanno — semssi mummu vainan gajastuksi, semse hankke ilma minkkäläist sem barempa perä. Mutt jos me itt ruppeisi asjast puhelema, ni sillon Galkke selväst näkis, ett oikken todem beräst mes semssen doimehe oli ruvenn.

Saadaksen Galkke joka päev meijä seorahan, mep pääti viäl paperoitakki uudestas Tasala salin gato ja seinä ja pyysin Galkke auttama meit siinäkin dyäs. Ja kyll hän duliki, mutt ei se paha vaam buhunns sanaka siit asjast, ko makas meijä sydämellän. Ja konei hän viäl perjandaihinga saakk, ko sali jo ol paperoitt ja kattpaper lykätt liimfärill valkoseks, olls sanaka sinnp päi sanonn, ni Wilkk kekses, ett käsketä Lindruusi maister ja Brandembur kans niihim bidoihi ja pyydetä ett Lindruusi maister hyvi nässist johta puhen girjatte värkkämissehe ja semsse.

— Sitt hän ihme o, jos ei Kalkke sillo ot stää meijä juttuam buheks, tuumal Wilkk viimseks.

— Kyll luulis kummingi ottavas, sanosi mnää siihe, mutt lisäsi sendä varovaisude vuaks, ett: »Händäst jos ei hän sittengän gark kii meijän goukkuhun».

— Jaa, sillo ei aut muu, ko ett mnää puhu suum buhtaks ja selitä suara, ettem me viit semssin doimehi ruvet, vaikk siit hiukam buhett o oll.

Mitäst täst. Wilku meiningi oliva mnuungi miälestän nii hyvä, ettei sem baremppi sovinn ajatellakka ja ko hän sitt men muarin dyyijöm buhelema, ett hän dahdois käski nek Käkelä herra, Lindruusi maistri ja Brandemburin, gans pidoihi, ni muar ol kovast myäde ja tykkäs, ett ol oikken gaunist teht, ett hek kans käsketä.

— Mutt keittäkkä sitt vaa aika padaline soppa ja tehkän glimbej oikkem bali, sillett se Brandembur o yht kova poik ruakfadi viäres ko se o saunalaoll.

— Kuule Wilkk, sanos muar siihe, ongost meill ruak koska loppunnk keske, jos sitt o ollp pidot taikk syätt kodokkeske? — Älä snää rupp neovoma mnuu semsis asjois. Ja mnää tunne ihmset tääll Raumallk kukatiäs pali paremin go snää. Tiäd se.

— No, o mar oikke hausk kuull, ett teis muar ai vaa viäläkki om bippi niingo nuarudem bäevin.

— On gyll vaa. — Mutt mitä snää tiädä mnuu nuarudem bäevistän? Es yhtikä mittä.

— No, no. Om mar mnuusakki ikkä sendä jo yhde eine.

— Lapse ikä. Ja men ny menojas.

Kyll Wilkk äkkinn göökist salihi sitt tul ja ol miälisäs, ko muar niin dulisellp pääll ol.

VII

Sunnunda mes sitt siin hiuka enne yht vähitellen gokkonusin gaikk Tasala salihi ja jättt kell yks me istusim böyttähä: Lindruusi maister, Brandembur, Anundilan Galkke, mnää ja Wilkk. Muar ol passamisesem bääll. Wilkk luk ens ruakluvu ja anno sitt meillk kaikill ja ott itt kans ruakryppy. Ja sitt ruvetti syämä ja oikke harttast sittengi. Ja juattin glasitoopest kalja, oikkem bitokalja, ai joukko. Brandembur sanos, ettei hän ols saann nii hyvä piparuuttsoossi siit saakk, ko häne äites kual, ja liha hän gans kehus kovast. Muttko sopa voo tul, ni sillo hän vast oikke nautes.

— Älkä, muar hyvä, vaa räknöikk, hän sanos, kui mond taldrikilist mnää tätä syä. Kon dämä o näättäk mnuun gaikkja miälulisimppa ruakkatan ja tämä teijä soppa o nii erinomase hyväks laitett. Siin om balster-nakka ja purjosipuli ja mureettriakki ni sopev määr joukos ja händäst ong siin viäl selleriitäkki?

— O, oikke.

— No, stää mnääki. Kyll o erinomast.

— Om mar hauska, ett se maistu. Syäkkä aika-tavall vaa. Kyll mnää lissän dua.

Kyll me muukki ruakka kehusi, vaikkei mejän diä-dosan oll nii nuugasten gom Brandemburi, ett mitä kaikki kryydej siins sopas ol. Ja mejä miälestän Lindruusi maister puhus juur jämtt mejä ajatusten gans yhtpitäväst, ko hän sanos, ett ruan gulutuksem bidäis todistama, ett se o hyvä.

Muar ol nii miälisäs kaikest kehumisest, ett hänen gasvos valla loistiva.

Ja kyll puheki ny jo luist pöydäs, vaikk se ens syämä ruvetes pakkas käymä hiukan gankkjast. Lindruusi maister ja Brandembur juttlivak kaikengaldassi jutui semsist vanhoist raumlaisist, ko he oliva lapsudesas tundenn ja semsist ko heijä vanhembas oliva tundenn. He juttliva niist ajoist, ko Rauma äijä aamusin gäveivä apteekis aamuryyppy ottamas. Sillo ol apteekist saann osta ryyppyttäisi viina ja se ryypp-puad ol eri huanes ja siihe mentti eri ovest sisäll. Ryyppy oliva erinomas sendähde, ett viina joukko sai tilat jottan droppi ai se jälkken, guik kungin derveys taikk taut vaades. Kuka ott prisindeeri, kuka Hjärnes testmentti, kuka sydämevahvistust viinas sekkaha. Enimb^oosa tahdos sendä madagaskar-troppi ja jos oikken daudiloine aik

ol kaupungis, niim bantti yks kipen teriakki viina joukko. Ja se teriakki oli sittä semne lääke, ett se ol hyvä kaikki taudei vasta ja erinomane estämän dautti saamast. Häijy makust se kyll ol, nii ett pahast oike äijätte suu men giparahan, go hes semsen deriakkröyppö otiva, mutt ei sill väli oll. Sisikunnta se friskas se sija valla ihmeliselt tavall.

Kyll muutma ilkkemep pakkasiva hollama, ettei stää tiäd, mitä lääkkeit siint teriakki oike on, go heijän diädottes jälkke apteekim bojak kuivava ja jauhavaf fiiniks kaikk ne yrtti ja kryydik, ko jo on gäytety lääkkette valmistukses ja sittä hes siirapi avull tekeväs siit sakast semmost sikurifärist, taiknamuatost ainet, ko he nimittävät teriakki. Mutt se asja lait o, sanos Lindruusi maister, niingo hyvätte ihmistengi lait, ett niit koiteta vettä alas ja niis koiteta hakki vioi niim bali kon gerjetä. Ja sama kon deriakki pakatam buhuma Hjärnes testmendistäkin, gon gans o nii erinomane lääke viina joukos. Eritottengi vatandaudeis. Ja molemmpi nautita viäl tänapängi. Kysykkäst vaa Sukanderskald taikk Granruuskald, mitä teijäm bidäis ottaman, gon dunnett itten gippjängörröks, ni saatt nähd, ett teriakki taikk Hjärnes testmentti viina joukos het teijäm baneva ottaman gaikkja ensmäiseks. Ja sittä vast tleevak kaikk muut tropi, jos ei näist lääkkeist appu ol.

Sillaill oike. Semssi kaikengaldassi hyvi lääkkeit oike siihe aikka mailma sai osta aamutropprin gans nautittavaks, ja ko apteekk ol tori varrells sittä viäl, ni eritottengi aamuryyppö käviväk kovasten gaupaks. Ei olls stää arkkipäevä aamu, ettei suutar Sahlsten olis hetkeks heittännp pikilanga ja nasklim böydälles, ri-

sunnf förkklis ja lähtennt torill ja apteekki. Siäll hän sitt ain gohtas hyväm gambraattis, hattmakar Haliini, ja ko siihe aikka hanttvärkkär ei oll oikken däsoppinn ammatisas, jos ei hän ruatti taitannp puhhu, niim baniva äijä molemas siink kiäles liikkell ja tavaline aamutervetys heijän geskes kuulusiki sitt:

— Moron.

— Moron. Kumoron.

— Ha tu morkonsuuppena fott?

— Nej fott.

— Kom fott, kom fott.

Ja sitt mentti apteekim biänest ovest sisäll ja ru-katti sisikund päevä vaevoi varte hyvän gunttoho.

Tämssi jutelles kulus aik hyvi nätist pöydäs, ja kon gaikk olivas syännt tarppekses, ni Wilkk luk kiitosruakluku ja sitt nousti ylös ja panttim biipu ladinkkihi. Eik oll aikkaka, niin gaikk vetelivä oikke rehelissi rindhaigui ja puhett piisas vaikk kuip pali. Muar toi sitt meillk kaffett ja ko stää ol juatt pari kuppi, ni Wilkk esitt, ett mennäis kävelemän Durun diät, siks ett tlee todiaik. Sillom balatan dakasin Dasalaha ja jatketam bidoi.

Mitäst täst, me läksi sitt kävelemän, gaikk muup paitt Lindruusi maister, ko ol kondeistas sillo jo hiuka huan. Hän jäi lukema jottan girja ja puhelema muarin gans.

Ko me olim biäne matkan gävell, ni mep pysäsi hetkeks Luistingalljo viäre ja muistli lapsude ajoi ja stää ilo, mill mes siinp paikas oli housujan guluttann. Ei oll enä niin giuldävä sili ja liukas se paikk, mitä pitki me mukulin oli istvaltta mones sadak kerra riämute alas luistann. Tämääikkasill lapsill ova, ymmärsi met,

toisengaldase huvitukse, kosk Luistingalljo sili rata ol päästett sammalduma.

Ko sitt taas ol vähä matk kuljett, niim Brandembur pysätt mejän girkkmaan dykön Johannes Henki ristin gohdall. Se rist o siin liki tiät, nii ett maandiäld hyvi näke lukkis sen girjotukse. Ja se o hyvi lyhyv. Kiviristihi o vaa hakatt: Johannes Henk † d 20 Nov. 1868. Sal. ordspr. kap 10 v. 7.

— Jaa-a, sanos Brandembur sitt, ko mes siins seisi, ei monika raumlaine enä muist Sylvia valulaevan gamala hukkumist Niäme noka ulkpuall. Ei monika enä tiäd, ett tua rist, konei ilmot edes vainaja syndymvuatt, kätke allas yhde niist, ko sinä marraskuu yänp palelusivak kualjaks alastomall ulkkaarill. Raumlaiset toimitiva risti haudall. Ei het tiätänn, mist vainaja ol ja kosk hän ol syndynn. Se he vaa saivap plakkreist löydetyist papereist tiättä, ett häne nimes ol Johannes Henk. Ja kualimbäevän diäsivä ja muistiva raumlaisek kauhullk kymmenssi vuassi jälkkembäi. Mutt ny o seki onnettomuden dapaus vähitellem bainunn unhotuksi.

Sitt mek kuljin daas hiljaksis ettippäi ja kattli niit piäni pellondilkuj ko Rauma ymbristös o yks yhdes kalljongolos ja toinen doises. Met tiäsi hyvi, kenellk kuki niist ol arenill ja šiint tul, samallk kom bellondilkust puheltti, joku sana sanottu arendmiähistäkki. Näi mes sitt olim bääss Hirspuumäell. Me olin gulkenns se matkan, go nii moni syyline ja syytöngi o enne mailmas raskaill asklillk kulkenns siirrtäkses ian-gaikkise rauha maill.

Me jatko viäläkki matkatan Aroahdett alas ja ai ettippäi, siks ett me oli menn yli se ojan gom Bitkäld-

järveld laske Samppuste-salmehe ja näi oikkjallk kädell edesän Samppanala rustholli ja oitis edesän siihen guuluva Ottlan dalo. Molema nämä ja lisseks viäl Vasa-raisten Goijärven dalo ja Kollan gartno apteekar Nyberg o lahjottann Rauman gaupungill. Ja ko mes siin Samppanalat ja Ottlat kattli ja juttli yht ja toist, ni Wilkk sanos Brandemburi:

— Kuule, snää mainitti äskölttä siällk koton meill, ett siin apteekar Nybergin destmendis o joku hausk koht. Snuu soveis ny antta meijän diättä, millaills se paikk testmendis kuulu.

— Jos mnää sanosi, ett nep paremi lystlises sana ovat testmendis, ni mnää sanosi vääri. Ne ova yhdes niist kontrahdeist, ko ova annetu näitte lahjotetutten dalotte lambuadeill. Apteekar Nyberg o, niingo met tiädä, määrännt testmendisäs, ett lambuadioikkeus kulke perindöns siins suvus, ko apteekri aikan o hoittann näit taloi ja lambuadis saavak käyttöä hyväkses suure osan dalotten duloist. Mutt tiättvästengi heills sitt o velvolisuksiakki ja erikoisest sanota, ett lambuadin täyty ennen gaikki hoitta hyvi mettä ja sua-jells stää varkkaild, rakkreild ja raumlaisild.

— Katost äijä. Huanoho seoraham bist meijä, raumlaise.

— Nii, mutt tais oll vähä syytäkkin, go siihe aikka ol juur saatt selk, ett kaupungi raadmiähe oliva oma laskuhus hakannk kaupungi mettä ja myynn nep puu-tavarans Saksaha.

Sillaill Brandembur se asja selitt ja kyll meills sitt juttu piisas apteekar Nybergist koko takasindulomatka.

Se kävelemine ol oikee friskann meit ja kyll todi meill ny maistus. Lindruusi maister kysel meild, mitä me

olin gävelesäm bauhann ja mes sanosi, ett ol ollp puhe apteekar Nybergist ja hänen destmendistäs ja lahjotuksistas kaupungill.

— Jaa, sanos siihe Lindruusi maister, se ol monellt tavall merkiline miäs, se apteekar Nyberg. Ja kaupungi rikkaimppi miähi aigoinas. Hän gual siink kahdeksandoistsata kolmengymne nurkis ja hänen destmenttis on deht 24 p. elokuut kahdeksandoistsata yhdeksändoist. — Händäst juttlik Brandembur teills se apteekar Nyberi muurhautjutu?

— Ei jutell. — Kunnest se jutt o? — Jutelkkast.

— Saa kyll jutellakkin, gosk täsä aikka o. — Apteekar Nyberg ol näättäk vanhpoik ja toine jo jomssengi ikkähän dull vanhpoik ol Haapsaare herr, kaikim buali hyvi oppenn miäs, Turu akademia jumalusopin dosentt, maister Nils Gustaf Brander. Nämäk kaks äijä olivak kovast hyvät tutu. Ain go maister Brander tul kaupunkkihi, ni häm boikkes apteekar Nybergin dyä kuulema uutissi ja juttlema mailma asjoist.

Kerra sitt, ko het taas istusiva yhdes, ni apteekar sano:

— On däsä joukkon gualemkin dull miälehen, go stää ikkäki jo sendä ruppe karttuma.

— O vallam baikallas, ett snää ja mek kaikk muista, ett mejän dääld lähtit täyty. — Mutt mikäst snuu ny juur om banns semssi ajattlema ussemin gon davalist? — Oleks kippi vai?

— En, hyvi mnää jaksa niingo ennengi. Mutt kävein däsä hiljakkoist hauttausmaall ja löysi siäld oikee sopiva muurhaudam aika. — Nääks ko mnuu miälestän muurhaut olis hauskeve viimesen lepopaikkankon davaline haut.

— Niin gyll ongi. Siin asjas mnää ole juur sama miäld ko snääki.

— Mnää arvasi se. Ja tiädäks, mitä mnää sitt tlii ajatelluks?

— No, mitä sitt?

— Ajattli, ett ko me molema olen dämse yksnäise vanhap poja, ja hyvä ystvä, ni eiköst meijä soveis yhdes rakenttas semne muurhaut. Ja siin mes sitt makkaisi, mek kahde vaa jälkken gualeman.

— Jaa, mutt se ongi erinomane ajatus. Katost, kon em mnää olt tämmöst keksinn. — Kyll mnää vaa siint toimes fölis ole.

— En mnää muut odottannukka. Kyll mnää sen diäsi, ett snää tämse hankkem bualell ole. — Ja mnää meina, ett tehdä oikken girjap pääll, ett ko jombkumb meist on guall ja pantt muurhauttaha, ni eloho jäännk kumppan lukitte muurhauta ove ja säilyttä avame. Ja ko hän guale ja om bantt hauttaha, ni avan heitetäm beräs ja ovi präiskästän gii, nii ettei sinns^h sitt enä kettä muit saad tuad.

— Sillail oikke. Hyvi snää olek kaikk fundeerann. Mnää hyväksyn däydellisest kaiken dämä.

Ja sitt äijät tekiväs sen girjalise sopimukse. Ja muurhaut muuratti valmiks. Oikke saksandiileist se tehti ja sem bäällp pantti rauttane aittaus ja aedan gorenukseks semne rauttanen gruunungaldane rusting, niingo hyvin diädätt taikk näätt, ko menett meijä vanhallk kirkkmaall. Siins se muurhaut o viäl tänäpäeväs, siin Nummem buales päät kirkkmaat toiste muurhauttatte viäres, ensmäinen Dekkalan dalo päi. Mutt vähällp pit, ett siin makkaisiki vaa apteekar Nyberg yksnäs, ko näättäk käve nii, ett se rakkaus, kon

däsä mailmas o nii mond asja pann riipi raapi, pakkos pilaman goko apteekri ja Haapsaare herra välise sopimukse.

Käve nii, ett yks kaunis päev ruvettin gaupungis kohisema, ett Haapsaare herrall o morssi ja meina menn naimissi.

— Em mnää usk lainkka semssi puhej, apteekar sanos, ko joku hänen duttvistas rupes siit hänen guuldes juttlema.

— Ol uskomat, mutt kyll asjas perä o. Saas nähd vaa.

Mutt ei apteekar sittengä vaa ottanns semssi uskoakses, ennengo Haapsaare herr yks päev tul hänen dyijös ja ol hyvi levottoma ja hermostunnu näköne. Hän dervett apteekri kädest ja sanos hyvä päevä, mutt sitt hän istus eik puhunns sanaka.

— No, mitäst snuullk kuulu?

— Mene vaa hiljaksis.

Sitt äijä istusiva mykkint taas pitkä aikka, mutt viime apteekar, ko semnen duliseluandone miäs ol, päätt tehd kaikest epävarmudest lopu ja sendähde hän sanos:

— Tiädäks, mimssi snuust pauhatan gaupungis?

— No, mitä hes sitt hollava?

— Sanova, ett snää meina menn naimissi.

— Vai semssi puheleva.

— Semssi oikke. — Ong niis puheis perä?

Kest hyvä aikka, ennengo Haapsaare herr vastas siihen gysymyksehe, mutt viime hän sanos sendä hyvi heikoll äänell, melkken guiskasemall:

— Kyll oikke niis perä o.

— Vai o niis jutuis kummingim berä.

Sitt äijä istusivat taas iso aikka hissuksis ja kattliva

joukkon doissias silmäst silmähä, siks ett apteekar jäll rupes puhuma ja sanos:

— Asi o semne, ett se muurhaut tehti, niingos muista, meit kaht varte. Kolmells se tlee ahtaks ja siin olis mnuu miälestän silt tavall jo muutongin gahja liiaks, ni ett meijä sopimuksen o nys sitt mennt tyhji.

— Vai nii snää meina.

— Nii mnää meina. Ja ko snää oles sopimukse rikonn, niim bid vahing hyvänäs.

Se sanottuas apteekar repel sopimuskirjam balasiks ja heitt palasep paperkorihin, go ol kirjotuspöydä all. Ja sitt hän ilmott Haapsaare herrall:

— Sinn muurhauttaha ei tulk kettä muit ko mnää, ettäs tiädäs se sitt. Avan heitetä mnuum beräsän sinn ja ovi präiskästän gii.

— Aika äij ol vaa, se apteekar.

— Kyll pit pääs, pahas.

— No, olivak hän ja Haapsaare herr sitt valla riidois se jälkke?

— Ei. Sovinos he eliväs sem bualest ja viime apteekar suastus siihengi, ett Haapsaare herr pääse muurhauttaha. Mutt froua ei sinn otett. — Ja kahde äijäs siäll ny makkava.

Semssi siins sitt puheltti ja kyselttin, gom Brandemur ol juttus lopettann. Istutti sitt jäll hetke aik hiljaksis, ni sano Lindruusi maister.

— Kyll nek kovi äiji oliva ne vanha raumlaise. Tlee täsä miälen se tapaus, ko meijän gaupungim bormestar sairastus ja pan drumbu liikkell. Jokattes kadungulmas trumbar hakkas trumppuas ja ilmott, ettei nys saa aja heosill ja rattailp pormestri asuno siutt, kom bormestar on gippii. Se ol vähä haitaline määräys raum-

laisill ja maalaisillk, kon guarmias joudusivak kuljetta-
man dorillt taikk läpi kaupungi. Pormestar, asessor
Grönholm, asus näättäk Kauppkadu varrell juur liki
tori. Hänen dalos ol vastpäät Polttlat.

Sillaill oikke, ol oikke se vähä paha määräys, muttko
raumlaiset tiäsivä, ett asessor ol semne vähä ittiäs
täynn olev herr, ni het tottliva määräyst. Ei kaikk
sendä, sillett vähä jälkkem bualpäevän dul Priia herr,
ko ai ol pahailkinen, gotti jolda reisuldas ja ko hän sai
kuull, mitä edellpualpäevä ol trumbutett, ni häm ban
heosen guarmrattatte ette, nost rattail neli viis tynnri
ja pan niitem bohjall hiukam beruni ja kas näi aja-
man Gauppkattu ettittaksin goko ehtopualpäevä. Kyll
asessor käsk poliisin giäldämä häne jatkamast stää
toimitustas, mutt Priia herr sanos vaa, ett hänen diät-
täkses ei kattu saat tukki noi ilma muut vaa. Ja seo-
ravanp päevän hän jatko ajamistas.

Eik pormestrin daikk asessori siins sitt auttann
mikkä muu, ko antta levittä olkki kadull asundos koh-
dall ja niit pantti sitt niim baksultta, ettei lainkkan
guulunn rattatten golina, ko ajetti. Ja nys saivas sitt
kaikk taas aja rauhas Kauppkattuakki.

— Jaa-a, semmost siihe aikka mailma ol.

— Nii, ja ei sitt niim bitk aik viäl olk kulunnukka.

— Mitäst pitki aigoj siit olis kulunn. Kyll mar mek
kaikk se viäl muistan, gon gatu oljill ol peitett. Olsik
olls saman vuannk, ko engelsman Rauma haminam
bolt?

— Nihi aigoihi se ol. Siink kahdeksandoistsataviis-
kymmendluvulls se ol.

— Se Priia herr, rupes Wilkk sitt voorostas pauhama,
ol niingo sanott häjyluandonen gaikin davoi ja siinp

pääs mnää olen go moni muukin däsä kaupungis, ett se pahailkisys ol taudiloisutt hänes. Mnää meina, ett järk fiiras hänell yhde eine. Olik nys semnengä laitta, ko hän doimitt, ett häne edestäs rukkoilais kirkos ja sitt hän istus akknas ja naureskel, kon girkkväki tul jumalambalveluksestas. Ja sekä ei viäl oll mittä se rinnallk, ko hän dek, sillongo häne frouas kual. Hän sidos, niingo me muista, vainajam bunase alushame leipvarttassehe ja pist sitt tämä alstandi ulos akknast lähuma niingo jongu flagu. Hän asus sillon dori varrellt Tori-Haukas. Niingo viäl nuaremambualekki raumlaise muistava, nii sen dalon gellar ol suureld osald torill ja kellri ylitt ol rakenett kivist semne sua. jus. Mutt harv raumlaine muista enä stää hirsist rake-nettu kellarkamari, ko ol kellrim bääll enne mailmas. Ja juur tämän gellarkamari akknast Priia herr pist flagurustingis fleijama ihmiste harmiks. Nii ett kyll se huamattavas paikas ol. Melkke niingon dorill. Kyll Priia herra sillo olis käynn huanost, jos hän olis tull ulos kopistas. Mutt hänell ol sendä niim bali järkki, ettei hän dull ihmiste ulettuvill.

— Niin, gyll niist vanhoist Rauma asjoist juttu piissäis vaikk viikkräkningill, sanos Brandembur, mutt mnuun däyty vähitelle lähtit täst hauskast seorast virkkatan doimittama.

— No, no, ei ny viäl sendä, Wilkk siihe sanos. Eiköst vast kell kahdeksald yävoor alg.

— Alka oikke. Kell kahdeksald oikke se alka.

— No, siihe o viäl liki tiim aikka. Nii ett istuta rauhas vaa ja jutella.

— Kyll mar täst kottis sendä vähitelle lähtit täyty, Lindruusi maister jatko puhett, vaikk oliski hausk

jutell muinassi. — Ja kyll niist piissais juttu, niingos sanosik Kristian. Eik niit sais päästä valla unhotuksi. Mnää olengi ajatell, ettei mikkä soveis sem baremin, go ett snää, Annundilan Galkke, pansi ai joukko semse vanha Rauma elämä valaseva jutun girjoihis, ko snää niit värkkä.

Siins se nys sitt tul se puhe, ko mnää ja Wilkk niingaua oli odottann. Me oli jo peljänn, ett Lindruusi maister ol valla unhottann, mitä Wilkk ol pyytänn hänen dekemä.

Oliki sitt valla luanolist, ett Wilkk näitte Lindruusi maistri sanatte jälkke vilkautt silmä mnuull, niingo hän olis sanonn:

— Huamasiks, kui nätist se poik ott tämä asjam buheks?

Me odoti sitt vähä niingo levottoman, mitä Kalkke vastais Lindruusi maistrill. Ja hän sanosikin, go hän gapple aikka ol oll harmittavaisest fundeeravaise näköne:

— Eiköst niitte asjoitte sortteeramine mahdais paremi soppi Wilkull ja Iirollk, kon gans ova ruvennk kirjoj värkkämä. Se soveis heillp paremi sengin dähde, ett kyll heijän girjottamises hyvim biänehem byssä, jos he yksistäs mnuust kirjottama ruppeva, niingo hek kuulem meinava.

— Jaa, ett me ruppeisin girja kokkom banema, Wilkk sillo huus ja nauro. — Mitä kamali snuum bäähäs ny on dull?

— Oleks vallah böhköks tullk, kos semssi iisuttle, pisti mnää väli.

— Em mnää iisuttel. Omin gorvi mnää olen guullk, kon de olett asjoist puhell.

— On daitannt tua Iiro jotta sinnppäi sanno. Mut pidäis snuu häne se verran dundema, että tiädäk, kunnem bilattem buhuja hän o.

— Kyll mnää olen guulls snuungi niist hankkeist puhuvas.

— Se mnää kyll usko. — Ko Iiro kerra alka hullujas puhelema, niin gyll mnää tavalisest auta händ siint toimes. — Ja snuus ittesäs o sama vika. — Mutt ett me oikken dodem bääll olsi ruvennk kirja kokkoajama, se o nii hullungurine jutt, ett nauras semsellt täyty.

— Mnuu pikemi harmitta, ett Kalkke on daitann luull meist semmost.

— No nii, jätetä se silles sitt se asi. Olen daitann ymmärttä väärin dejäm buhen.

Siihe se asi sitt jäiki. Me juttli sitt taas vullan doist asjoist, siks ett kell rupes tleema liki kahdeksa. Sillom Brandembur läks prannvahtivirkkatas toimitama ja vähä se jälkke jätt Lindruusi maister hyväst. Kalkke läks samallk kertta. Hän men saattama Lindruusi maistri kottik Käkelähän, go maister ol, niingo sanott, hiuka sähr kondeistas ja käveleminen gäve häneld vähä huanost eritottengim bimjäs.

Mnää ja Wilkk jäi sitt viäl hiukaks aikka pauhama gahdengeske ja tiättvästengi me ny juttli siit asjast, ko meijä miälesän ol ollk koko ehto.

— Vähä seivakkast mes sitt kuittasin Galkken gans sen girjarustamise jutu, Wilkk puhel.

— No, san muut, mnää siihe vastasi, se men niingo rullills, se jutt. — »Olen daitann ymmärtä teijäm buhen vääri» Kalkke meinas. — Kyll se sendä hiukam bökö o, se Kalkke, ko stää näi nätist saa nokast vedetyks.

— Mnää ole stää ai sanonn, ett järkeväs miäs Kalkke o monellt tavall ja hyvä miäs kaikim buali, mutt tämsis asjois hän o, niingos sanosip, pökö.

— Konett vaa olis pahemppi pökössi itt, pist muar siihe meijäm buhette välihi. — Ei Kalkke puhel niim bali kon de. Häm bitä tiätos takanas ja sitt vast, ko otoline aik o, ni hän lyä, niingo sanota, valttis pöyttä. Semnen gäsitys mnuull on Galkkest.

Me nauro muari jutuill ja sitt läksi mnääkin gotti, ja nii olivas sitt sen Dasala sali uude välikato vihki-jäisep päättynn.

* * *

Tämä kaikk, kon däsä edellk kirjutett o, om bantt Iirom bäähä, niingo hän olis sen girjottann, vaikk asi o nii, ett jos tott puhuta, ni mnää, Anundilan Galkke, sen girjottann ole. Ei Iiro mikkäm bännmiäs ol enemppä ko Wilkkuka. Muttko mnää sain diättä, ett hek kans rupesivak kirja rustama Lindruusi maistri avull ja ymmärsi, ettei semsist hankkeist mittä valmist tliis, ni mnää pääti otta nuugast selvon gaikist heijä edesottamisistas ja sitt antta heijän girjas alkvalmistukset tull ihmiste nähtväks heijä omis nimisäs. Mnää sai suurell vaeyall Lindruusi maistrild tiättä yht ja toist heijä meiningeistäs ja Brandemburild viäl enemä. Mutt kaikkja runssamat tiädo näis asjois mnää sain Dasala muarild, ko ol valla ihmeisäs, ett Wilkk ol ruvenns semssi hullutuksi, kon girjan dekemist ajattleema.

— Mutt se on dua Hakkri Iiro julmet, ko hänem bääs ni sekasi saa, päätt muar.

Mnää olin govast ilonen, go mnuull olivak kaikk tarpeliset tiädok koottun ja pandunn paperill. O niin

govast hauska tehd heillt tämmöst piänd jekku ja mnää ole selväst näkevännän, gui hes silmäs seljälläs lukevap prändättynnk koko heijän kirjavärkkämise meiningi. Mnää ole oikken guulevannas, ko Wilkk pari sivu luettuas sano:

— No, voi nyp pahapolv sendä.

— Nääks stää raatto, hoke Iiro. Ja sitt he jatkava lukemistas ja ihmetlemistas.

— Ja ko se pahus valettle.

— San muut. Sill o sitt oike hylkkenahkane omatund.

— Ja mist o saannt tiättäk kaikk asja?

— Ja nii nuugast sitt viäl.

— Oi nyt turkane sendä. Ei se miähen guulde uskal enä puhu mittä.

— Ei uskalakka.

Ja ko he vihdo viime ovap pääs jutu loppuhu, ni Wilkk sano:

— Selkkäs tarvittis.

— Selkkä sill annetangi. Ja oike aika tavalls sit-tengi.

Mnää anna sitt kulu viikkon daikk kaks eng uskalk koko sinä aikanp pistä nokkatan Dasalaha. Muttko mnää joskus nää heijän gaupungis, ni mnää sano heill, ett he olsiva hyvä ja tulsiva mnuun dyijön dodill. Heck kattlevak kyll kiukkusest mnuu, mutt kiittävä sendä ja luppavat tull. Määrätyll hetkell hes sitt ovakim baikall, möräyttävä jongu sana sillon dällön vastaukseks mnuum buheihin ja juavat todias.

Muttko joku aik siins sillaill on gulunn ja he ova hiuka niingo lämmenn, ni Wilkk sano:

— Snää oles sitt kirjottann uuden girjangi. — En ols stää viäl lukenn, mutt onneks olkko.

— Nii, onneks olkko. Joulumbyhin mnääki meina stää vähä ruvet kattlema, sano Iiro siihe. Sillo o aikka kuluttas semssin durhuksihi.

Mnää kiitä onnendoevotuksist ja sano, ett uuden girja oikke mnää olen girjotann ja ett stää täsä ny niingon grymbätäis.

— Me ymmärrä se.

— Se o oikkeus ja kohtus.

Ja sitt ei puhut enä yhtikä sana siit kirjast. Ei koko ehton.

Muttko he vähitelle ovak kiukkus niällt todin gans, ni Wilkk sano yhtäkki Iiroll:

— Me olengin, kuuleks Iiro, mek kaks, semssi poikki, ettei niit kasvakka joka oksall.

— Javissi.

— Met tunnetan dääll Raumall ja vähä Rauma ulk-pualellakki.

— Javissi. — Met tunneta siäll ja tääll vähä kautt koko Suame maa.

— Sillaill oikke. — Ja me olen dehnt tuan Galkken-
gin dunnetuks, ko hän o saann oll meijä lengeisän.
Ei hänest muuton diädetäis pali mittä.

— Ei yhtikä mittä, vahvista Iiro Wilkum buhe.

Ja ko mnää siihe sano, ett siint tet taas sanosittakki oikken dotude sana, ni sillo hek kattlevas suu messingis ja silmät tytyväisydest loistavint toinen doissias ja kaikkette meijän geske vallitte taas sovind ja rauh.

KO SNURRA AMMUTTI.

Nuurmanni Iisakki rupes vaevaman daut ja vanhus. Tohtris sanosiva, ett häne sydämes ol ruvennk kasvama jongun glaffim bränkkäsimen dähde ja ikkä hänellk kans rupes vähitellen garttuma.

Ja Nuurmanni Snurrat vaevas vanhus viäl enemä. Kondip pakkasivak kangistuma eik oll ihmekän, go hän ol täyttänn viimes kevästen gaksymmendjayhdeksä vuatt. Ja siin o jo ikkä vähä enemän gon davalisest — heosell. — Sillaill oikken, golmatkymmend rekki oikke Snurra olis vetänn ensmäis talve, mutt ny hänes algo vanhus olema niim bali voitom bäll, ett Iisakin däydys ruvet ajattlema hänem bäästämistäs pois tämä mailma vaevoist. Kyll häne ol haikki ajatell ero rakast Snurrastas, muttko hän huamatt, ett Snurra rupes tleema sokkjaksikki viäl vanhoillp päevälläs, ni ei auttann muu, kon gatellt täytmyst silmihi.

Jos tek kaikk, ko luett tätä surulist juttu, olsitt vanhoj raumlaissi siink kuude ja seittmängymnen gorvis, ni ei mnuu lainkkan darvittis selittät teill, mikä miäs Nuurmanni Iisakk ol enemppä ko Snurranga elämkerтта. Kaikk vanha raumlaises sem barin dunsiva. Mutt kon dek kaikk olett nuaremppi ja moni teist ei olk kukatiäs koskan gäynykkä Raumall, ni mnuun däyty sanno, ett Nuurmanni Iisakk ol oll Rau-

ma ala-alkkeiskoulus jongu vuade ja sitt seilann me-
rell. Mutt kon glein ol ruvenn händ kiussama, ni hän
muutt bisnessi, ost ittelles heose ja rupes fuurmanniks.
Kuljett reissavaissi hamina valulaevambrygild kau-
punkki ja päivasto ja toi kauppmiästen davara Turust
Raumall ain gon darvitti ja toimitt yht ja toist muut
semmost ajomiähen dyät. Ja ko olivap paremam-
bualse häät taikk maahaspanjaisek kaupungis, ni mnää
eppäile, ett ne olsiva oll hyvi vilnaine, jos ei Nuurmanni
Iisakk olis oll edeskäypän niis. Sillo hänell ol ain gu-
dotu valkoses sormikkak kädes ja sillo hänen goko
taulvärkkis oikke loist hyvändahtosutt ja ilost miäld,
jos hää olivak kysymykses. Mutt maahaspanjaisis hän
ol surulise näköne, melkke niingo hän olis itku vään-
dänn, eik hän suutas nauruhu vetänn, vaikk vanhema
äijäk, ko uskalsiva sopivaisude säänöj rikkot tämsi-
säkkinn dilasuksis, laskiva hiuka leikki siuttmenne siit
vainajast, ko ny haudatti. — Ei maare naurannukka
Iisakk, muttko oijens valkosse sormikkassen gätketyn
gätes viäraill ja sanos hiukan guiskate: »Terv tulo,
terv tulo» ja kattell laatjat. Sillaill oikke. Höövel ja
asjas ymmärtäväine edeskäyp oikke Iisakk ol ja nuu-
gaste häm bit vaari, ett kaikk saiva osas trahtmen-
deist. — Eik olls sitt ihmekä, ett hänest niin govast ty-
kätti edeskäypän. Tykätti melkke yht pali ko Ankkri
Sofist, kon gans ol passamisem bääll, kaikis paremam-
bualsis pidois.

Ko Nuurmanni Iisakk stää ajomiähe virkka rupes
pitämä, ni ei hänell oll viäl Snurra. Snurra omist sillo
handelsman Byring ja siälls sill vissingi semne ruatt-
laine nimiki ol annett. Koko kaupung ihmettel stää
heost. Se ol hyvimm biänengokkonem, bunasembuun

damm. Mutt niitem bunasembruunitten garvatte joukos ol paikotelle hyvim bali valkossiakki, nii ett näytt sild, ett siit ol kukatiäs kimoakki meinatt aluks, vaikk sitt ol ruvett semssi sekotuksi katuma. Hari ja händ sill oliva musta. Ei se päald katellen dämsis olois mikkä erinomane oll, mutkko se panttin dyähö, ni siins saivas suurekki heoset tehd täydes piisatakses se rinnall. Ensisikki se ol niin gäppi kävelemä, ett moni suureve heone sai karat hölköttäp pyssyäkses se föleis, ja ko se pist traviks, ni se ol eri meno. Ja kuarma vetämises se vast ihmeline ol. Ei olis kukka luull, ett niim biänes luandkapples ol niim bali voimi ja semmost vetämise sissu ja menemise intti, ko siin heoses ol. Ja kestäv se ol ja lakki ja hyvä kiit tleema. Se ol sanalls sanott heostem barhait. Eik oll ihme, ett Nuurmanni Iisakk, ko ussen guljett Turust tavara handelsman Byyrin-gillp, puhell ittekselles ett: »Jos tua Snurra sendä olis mnuu». Ja ol hän jo kerran gysynykki handelsmannild, ett eik hän sais ostas Snurra.

— Ei, es snää saas stää osta. Stää ei myyd, vaikkas maksaisi mitä. Semmost heost ei olt toist lainkkan, diädäks.

— Mnää usko se, Nuurmanni Iisakk vastas. Ja siihe se kaupp jäi.

Mutt nyk käve nii, ett handelsman Byring kual ja liike lopetetti ja kaikk myytti. Snurraki myytti. Ja sillo Nuurmanni Iisakk huus Snurra aupsjoonis. Kaikk häne säästös ja hiukam bäälläki viäl siihen gauppaha men, mutt ny ol Snurra häne. Ja hauskemppa pari ko Nuurmanni Iisakk ja häne Snurras löytä harvo. Sendähden gaikk, kom bitkällk kyydillk kulkiva Rauma

ja Turu väli, ensmäiseks ain gysysivä, ett olik Nuurmanni Iisak heosines saatvis. Ko Iisakk ol näättäk hyvä pauhama ja Snurra, niingo sanott, hyvä menemä. Enimäkses Iisakk sendä reisuus olles puhel Snurran gans, mutt reissavaise ol lyst kuull heijä jutuijas, vaikkei Snurra enemppä sanonukkan go: höhö, höhö palaniandakka ja kääns joukkom bääs Nuurmanni Iisakki kohde.

— Luulettak, ett se ymmärtä, mitä tes sanott? kysys ussengi reissavaine.

— Jaa, ett jos hän ymmärtä! — No, vissi hän gaikk ymmärtä, tämä mnuu Snurran. Jokase sana hän ymmärtä. Näksitt vaan, gui hän esimerkiks häppe, ko hän o oll tyhm joskus, ja mnää toru händ. — Mutt semnen dapattu harvo.

Sillaill oikke. — Kovast hyvi hes sopesiva yhte Nuurmanni Iisakk ja Snurra. Eik olls sitt ihmekä, ett tunnus tylkkjäld Nuurmanni Iisaki miälest, ko hänen däydys ajatell ero hyväst matkkumpplistas. Mutt ei siin auttann mikkä muu. Hän näk, ett eläm ol tullt taakaks Snurrall.

Nii hän sitt yks lokakuu ehto tul Tasalahan, go mek kaikin golme, mnää ja Wilkk ja Iiro, istusin Dasala salis juttlemas muinassi.

— Hyvä ehtot, hän sanos ja jäi ove suuhu seisoma.

— Jumalandakko, me vastasi ja Wilkk lisäs viäl siihe ett: Istuma.

— Kiitoksi pali, kyll täsä seisotengin doimen dlee, vastas Nuurmanni Iisakk ja istatt toolillk, ko ol siin likimbän akkna all.

Siins sitt istutti kappal aikka mittäm buhumat, mutt viime Iiro sanos: »Oi, voi sendä, Iisakk, ko snää ole vanhendunn. En ols snuu isso aikka näh. — Ja

ko snää ole hengästynn. O niingos olsis suara päät raskast tyäst tullk, ko snää noi huahota.»

— Nii händ, hengästymä oikee mnää pakka. Se mnuu sydämen dahto prängät. Mutt em mnää mikkä vanh ol viäl.

— No, ruppe mar snuus sendä jo ikkäki hiuka olema, Wilkk siihe sanos. Ei meijä iällän, snuu ja mnuu iällän mnää meina, suurt ero ol.

— Ei olekka. Mutt olekkostis snää sitt miälestäs vanh.

— En, mitäst vanh mnää olsi. Mutt nääks mnää olen- gin derv, em mnää olk kivuloine niingo snää.

— En mittän diäd, vaikuttanek se kivuloisuus asjaha, mutt em mnää vaan dykk, ettän ole vanh eng tykk, ett tekkän gukka olett vanhoj. Mmää nään deijä ai viäläkki semsink, ko me olis illon, go me merells seilasi. Em mnää saap päähän, ett me olsi vanhoj.

— Kyll vuade mnuu harttjoitan vissim bainava, Iiro siihe sanos, mutt mnää olen gans niin govan guritukse all ollk koko piäne ikän. Ain dua Wilkk ja eritot- tengin dua Anundla viisas mnuu klummiva.

— Kyll mar snää oijenust olsit tarvinnk kukatiäs viäl enemängin, gos oles saann, Nuurmanni Iisakk meinas ja kysys Wilkuld, ett autaisik Wilkk händ yhdes asjas.

— Auta oikee, Wilkk vastas, snää es olt tyhi miäs ja luatettav snää ole ai oll. Kuip pali snää tarvitte, vai tahdoks takkauksehe?

— En, em mnää semssi tahd. Mnuull o jumalan giitos stää olemist, kon goi syä ja ruaste raiska ja varkak kaevava ja kähveldävä yllin gylli. Mutt ny o asi semne, ett mnää kysyisi snuuld, Wilkk, kos semnem

byssmiäs ole, ett otaisiks snää amppuakses se mnuu Snurran. Raskall miälell mnää olem bäättänn, ett se ny ammuta, mutt sen däyty tapattu. Ei siin aut mikkä.

— Ja kyll se tyä vissin doimiteta ja vähä seivakvakkast sittengi, rupes Iiro koht hokema.

— Mitä snää Iiro puhele? Ong snuuld mittän gysytt? Wilkk sillo räyhäs ja katos Iirot niim bahast, ett kyll Iiro hissuksis pysys. Jaahah, hän sitt jatko puhettas Iisakill, jaaha ett jos mnää ammuisi Snurra. — Niin, gyll mar se jo o vanh, seki.

— O oikee. Kolmattkymmend rekki vedäis tänä talvenk, ko ny edes o.

— Vai o sill jo ikkä niim bali. — Niin, gyll snää oikkja miähem buheillt tliik, kos mnuum byysi ambuma se. Kyll mnää se ammu nii, ett kualem tlee silmärapäykses. — Ja mnää tee se.

— Eiköst tua Wilkk ai ol varottann meit kehumast ittiän, kuiskas Iiro sillo mnuun gorvahan ja ol nii harmittavaise näköne, ett mnuun dek miälen garat hänen dukkahas kii.

— Kiitoksi pali, Nuurmanni Iisakk vastas Wilkum buhesse. Sendähde mnää tliingi snuun dyijjös, ko mnää tiädä, ett snää tees sem baremin gon gukka muu.

— No, no, älä nys sendä liioj kehuskel. Mutt tee mnää se sendä nii hyvin, go se tyä ylipäätäts tehd tae-deta. — Koskast se sitt toimitetais?

— Mnää ole ajatell, ett se tapaduis sunnundan girko-menotte jälkke, siink kahde ajois.

— Jaaha, jaaha ja tänäp om berjanda. Kyll mnuulls sopi. Sopikost snuullk Kalkke ja snuull Iiro?

— Miksetei soveis, mennä vaa, mnää vastasi.

— Kyll se vaa sopi. Snää kerkke, Wilkk, viäl ehtokirkkohongi siunama ittes ja nauttimam biäne levohetke se jälkken, gos sen dyä olet tehn, Iiro puhel.

Tämä ol kyll hyvi sopimatom buhe Iiroid, sillett edelisen sunnundan Wilkk ol rookann nukku ehtokirkkos, nii ett lukkrin däydys herättä häne, ennengon girko ove lukkuhum bantti. Mnää pelkäsi, ett nyt täst vast krähinä tlee, mutt ei Wilkk ollk kuulevannas Iiro jutuj, ko jatko keskusteluas Nuurmanni Iisakin gans ja sanos viime, ett kyll mek kaikin dlee sitt snuu fölisäs sunnunda.

— Hyvä o. Mnää kaeva huame aamust kuapa siihem belttohon, go mnuullo arenills siäll Aro ahte all ja ko mnää siit toimestam bääse, ni mnää viä Snurra sepäll.

— Kyll mar snää ittekin gengäs se jaloist nappa.

— Em mnää semmost mein. Mnää viä se sepälls sendähde, ett se panna uutten genkkähän, go se viimesell reisullas lähte. Ja hyväks mnää se harja ja puhdista. Mnuull o nääks semne usk, ett ko mnuull joskus tlee ylönousmus ette, nii nouse Snurraki haudastas. Ja sillo o hyvä, ett se o ruakott ja hyväkengäs. — Nii händ, semne jumalaton mnää ole ja hyväst nys sitt ja kiitoksi pali.

No nii. Sunnunda mes sitt, Nuurmanni Iisakk ja Snurra ja mnää ja Tasala Wilkk ja Hakkri Iiro, meni sinns sovitullp paikall. Snurra pantti seisoma sen guapa viären go Nuurmanni Iisakk ol kaevanu. Iisakk pan kauroj se ette ja hetkem bääst Wilkk täräytt stää luadpyssylläs. Ammus luadin geskells se otta, nii ett se putos kuappaha ja ol niin guallk kon givi, ko me meni stää kattoma.

Nuurmanni Iisakk ol nii hengästynnk kävelemisest ja murhest nii masendunn, ett hänen gasvos oliva oikken tuhgharma. Hän ol nii surkkja ja saeraloise näkönen, go hän siins seisos ja kattel kuapam bohjaha, ett Iiro, kon ei koska ol suutas styyrät taitanns, sanos hänell: »Kuule Isakk, kyll ny om baras mnuu miälästän, ett snää jäät tähän guapa syrjäll ja me mene hiuka siull ja Wilkk päästä snuun gans pois päevild».

Me ole mond kertta Wilkun gans puhellt täst asjast ja tunnustann, ett juur sama me ajattlin go Iiroki, mutt samas me olen gans päättänn, et tarvitti oikke Iiro häppemättömys mennäkses sanoma Nuurmanni Iisakillp päi silmi, mitä me ajattli. Ja kyll me Iiroll annoingi aika pyhkek, ko sopev aik tul.

Me ajattli, ett nys se Nuurmanni Iisakk suuttu vissi oikkem bahan gerra, mutt ei mar suuttunnukka, muttko sanos: »Se puhe ol kyll paikallas, Iiro, mutt ny o nii hullust, ettei Wilkk saat tehd stää tyät ja jos hän saisisiki, ni mnää luule, ett em mnää sittengä suastuis viäl tällk kertta jättämä elämätän. Mnuull o viäl jottan, gom bitä mnuun gii elämäs. Ei mnuull ol enä issä eik äitti elos, vaimo en olk koska ottann, ei ol velji eik sisari eik muit sukulaissi, eik ol ystvistäkkäm bali tiätto, ko Snurraki jo men maam bovehe, mutt mnuull o nii erinomaisen guivi ja raarej koivussi klabej. Mnää osti näättäk jo viimes kevästem bari kolms sylttä koi-vussi halgoj. Ne olivak kuivi jo sillo ja ny ne ova ollp puuvajas koko suve ja ko mnää ny ole hakann nep piäniks ja pane niit kakluuni, ni nep palava nii ilosest ja andava nii sulose lämmjä. Nii ett nyk kon dalv vastas o, ni mnää tahdo nautti viäl siit lämmjäst, ko ne andava mnuull. Sendedhe em mnää tahdois kuall viäl, vaikkän olengi huan.»

Em mes semssem buhessen daitanns sanno mittä, ei Iiroka, vaikk hän ai o nii valmis flätisemä, muttko rupesi hiljaksis painaman gaupunkki kohde jäll. Ja ko met Turun dullihim bääsi, ni me rupesi Nuurmanni Iisakill hyväst sanoma. Mutt Iisakk sanos: »Ei mar, poja, ei nii sendä erot. Ei Snurra maahaspanjaissi sendä sillaill viätet. Ny mennä meill ja juadan gupp kaffet ja jotta muutakki.»

Mitäst täst. Me meni Nuurmanni Iisakin dyä ja ko mes sinnp pääsi, ni me näi, ett siäll ol kaikk valmistett juur niingo maahaspanjaisis prukata. Huanette laattja olivas skuuratu, katavahakko ol laattjall ja mööbli olivap peitety valkosell. Ja köökis hääräs Ankkri Sofi, nii ett vähä henkki ol. Nuurmanni Iisakk men hake-mam buuvajast sylylise niit kuivi, raarej, koivussi kla-beijas ja yhtäkki ol valu kakluunis. Eik ollukkam bois tiäld lainkka, sillett me oli vähän gylmän gohmettun-nuk kaikk. Mutt kyll kylmys meijä verestän gatos pian, go Ankkri Sofi ol meillt tuannp pari kuppi kaffet ja naapri Emmi tarjonns suurellp prikall meill monen-galdast nisuleippä kaffes kastettavaks. Ja hyvi sika-reit ol ja paperossej montta sortti. Ja rommi ja kon-jakki ja kuuma vett ja sokeri tuattin goht kon gaffe ol juatt. Sillaill oikke. Kyll meijä ny lämmi ja hyv ol, kon gaffe ja todi lämmitt sisäldpäi ja nek koivusek klabis siällk kakluunis ulkkopäi. Oliva oikke ne oikke gunnjalise maahaspanjaise, nes Snurra maahaspan-jaise. Kyll mek kaikk niin dykkäsin, go me istusi siäll Nuurmanni Iisaki salis ja nautesin drahtmendej ja pau-hasi muinassi. Oliva händ nek kunnjalise maahaspan-jaise. Mutt sitt vast mes silmä ymbyriäisin seisosin, go me rupesi hyväst sanoma ja Nuurmanni Iisakk sano

meill ett: »Ei maar nys sendä nii mennä. Odottakkast viäl yks eine». Ja ko mes siin oli hetke odottann, ni eiköst tull Ankkri Sofi ja naapri Emmi sisäll ja kannova valkosill hantuukeillf fuarattu mangelkori ja jos uskott taikk ei, ni siink koris ol semssi suuri maahaspanjaiskringlej, ko enne ai annetti viimeseks trahtmendiks tämsis pidois. Sillaill oikke. Nii ett hirmuse suur kringel kainlos mes sitt kotti läksi. Eng me lainkka ihmetell, ett Iiro, ko ol hiukan gaffes, sanos, ko mes siinp pimjäs Naulamäkki alas paino, ett ol mar sendä hyvä, ett es snää, Wilkk, stää Nuurmanni Iisakki viäl ambunn.

TASALA WILKK LUKKRIN.

Asi ol näättäk semne, ett Wilku isäll ol, kuulem, oll niin gaunis ja vahv veisuään, ettei semmost ollt toist koko tässä mejän gihlkunnas eik kukatiäs koko läänisäkkä. — Sillaill oikke. Ja Tasala muar ol jutell meill mond kertta, kui Wilku isä kerrangin gauppmatkoillas — Wilku isä ol kyll oll merimiäs, mutt vanhemallp pualell ikkätäs hän ajo heoskaakeines ymbärs maakunnta sualattu silakka ja siikka ja loht myymäs — — niin, gui hän dämsell matkallas kerra yhten sunnundaedellpualpäevänk kulkkeisas yhde maalaiskylän girko siutt, pysätt heoses kirkoaeda viäre ja pist ittes kirkkoho hetkeks jumalambalvlust seorama. Seorkund veisas paraikka alkvirtt, ko äij tul sisäll ja hän istatt viimissenn benkkihi ja hak pengihyllyld virskirjan gättehes.

Tuskin gukka händ siihe saakk ol huamann, muttko äij ol hakenn virren girjast, saannk klasip päähäs ja rupes heljällk, kaunill äänelläs muu seorkunnan gans veissama, niin gyll häm bia huamatti. Kaikk rupesiva taanes kattoma, ett mist semnen gori ään dlee, mutt ei äij siit hualinnk, ko vetel virre nuatti vaa. Hän ol näättäk tottunns semssehe, ett ko hän girkos veissam rupes, ni ei kukka enä lukkri viittinnk kuulustellk, kon gaikk guulustliva händ vaa ja oudois paikois käve

— niingo nykki — sillaill, ett koko seorkund lukkrist alkkate lakasiva veissamast ja kuulustlivak kaikk äijä gaunist virreveissu.

Tämnen dämä jutu alk o, jos stää oikke juuri myädem böyhimä ruveta. Ja se jatk o semne, ett melkke joka kert, kon Dasala muar ol meillt tämssi pauhann, ni Hakkri Iiro julmett sanos lopuks: — — »Jaa-a, mahdo mar sill äijälls sitt ollakin gaunis ään, mutt pojast polv muuttu, niingo sanota. Ei tua Wilku äänest pali mittä haaroj ol.»

Ymmärtä se, ettei Wilkk oikken dykänns semsest puhest, eritottengin go hänells sendä o oikken geskingertase hyvä veisuään, vaikkei hän mnuu ja Iiron gans piissäkkan gilppa veissama.

Ja sama miäld ol Tasala muariki, vaikkei häm bitänn Iirom buheit se väärttin, ett hän ai olis niihin giikk karann. Mutt kyll hän sitt pia jälkkembäi sovitt sanas nii, ett hän sai sanotuks, ett Wilkk om berinn isäs vahva ääne, vaikk ei se olekkan gukatiäs nii heli ja kaunis ko isä ään ol oll.

No, sitt käve nii, ett me yks talv oli siällt Turun dakan kvartessmannin doimes, sillongo siälls stää Sipin Gaapo isso mettkappald kupiikiks hakatti. Me asusin gaukank kirkongyläst, nii ett em me oll olkk kerttaka sem bitäjän girkos, ennengo Wilkk yks lauandaehto siinp pari viikko enne joulu saunast tulttu sanos: »Jaaha, poja, huame lähdetä sitt kirkkoho. Ei tämnen gelpp, ett tet täällk korves elätt niingo mikkäkkim bakana ajattlemat yhtikäm behu sielun dilatan».

— Se o oikkem buhatt, Wilkk, Iiro vastas. »Mnää ole snum buheistas huamann, ett snää ole aika heitta-

ralla kadotuksest guilu päi menos synnindaakoinen, jos ei snuu vanha Aadamas hiuka lölytet jäll.»

Ei Wilkk siihe mittä sanonn, muttkon gatos vilkautt Iirot oikken giukkusest silmärapäykse ja jatko piippus kans vähtämistäs ja sitt vast ko maat mentti hän sanos: »Viide aigoin huame aamust mes sitt lähde. — Mnää olen dilann isänäld heose.»

Seoravan aamun mes sitt läksingi ja matkall Iiro, ko ai om bahuttas täynn, rupes puhuma siit Wilku isä veisuäänest ja meinas viimeseks, ett taedais mar toll Wilkullakki oll yht kaunis ään, jos se oikkem barastas koitais, mutt ei se pahus ol koska yrittännykkä mnuu ja snuun guuldes Kalkke. Eik ol ihmekä, sillett ei moni mejän gansan veisun taedos ja äänen gauneudes piüss.

— Oahoh, Wilkk sillo sanos! Teijä äänen! Ett te ols semmost sukkuakka, ett te oikke lailes veisat taedaisitt. — Tahdottak, ni mnää näytän dänäpän girkos, kui mnuu isävainan veisas ja kui mnää, hänem boikas veissa.

— Olis stää lyst kuulustell, Iiro siihe sanos ja nyhjäs mnuu kylkken, go hän huamas, ett mnää rupesi semmost kirkos hullutlemist vastustama. — Ja ko Wilkk sitt viäl rupes niin gamalast stää äändäs ja veisundaittoas kehuma, ni mnää ajattli, ett anda häne nys sitt näyttä, mihi hän gelppa siint toimes.

Meill ol vähä laiskandotkane heone, ni ett me hiljastusi yhde eine jumalambalvluksest. Seorkund ol juur alkanns saarnvirtt veissaman, go met tliin girkkoho. Ei oll vallam bali väkki kirkos sillk kertta, ko ol semne nätt pakane ulkon, mutt ei stää seorkunntta vällä hiukanga sendä oll. Tais kirkk ol niingo runssast pualellas, mnää ajattle, ja kyll mes sitt semsis olois hyväm baika sai liki saarnastooli. Wilkk men ensmäiseks penkkihi,

nii ett hän dul istuma juur kirko seinustall, häne viärehes istus Iiro ja sitt mnää. Meijäm baikkan ol semne, ett ei meist kukka muu ko mnää nähnummertaulu, ja ko mes sitt olim baikallen istunn ja saann virskirjan gätten, ni Wilkk kysy Iirol: »Mikäst se virre numra on, go ny veisata?» Iiro kysys sama mnuuld ja mnää kuiskati Iiron golvaha niingon dosi oliki: »Numra kolmsata — kolmkkymmend ja yhdeksä kaikk kolm värssy.» Iiro ilmott voorostas asja Wilkull, mutt se pahus sanosiki, niingo mnää peräspäi ymmärsi ja Iiro ittekin jälkkembäin dunnust: »Numra 245 kaikk viis värssy.» — »Jaaha», sanos Wilkk. »Ei muut kon doimihi sitt vaa.»

No nii. Ja ko stää ensmäist värssy siins sitt veisatti, ni Wilkk hurautt stää oma virttäs, ko men samall nuatillk ko oikki virsiki, niin gauhjan govalläänell, ett sillo jo yks ja toine seorkundlaisist rupes meit vauhkottleema. Kon doisse värssyhy sitt päästi, ni Vilkk friskas ai vaa äänd ja kon golmane värsky lopumbuales oltti, ni ei muu seorkund enä veisann, mutt kon guulustel Wilku veissu.

Ymmärtä se, kui mnää häpesi ja olsim bahu soikko liässuhungi lähtenn, mutt penkk ol tull vähitellen täytte hiljastunnutt kirkkväkki, eng mnää mihinkkäm bäss. Mnää kuiskuti sillo Iiroll, ett hän gäskis Wilku oll jumala nimes hilja, mutt sillo mnää kuulin, gon dämä julmett sano, nii ett ihmse vissin doises pengisäkki sen guuliva: »Kas sillail, Wilkk, kyll snää sendän, guulem, olekki isäs poik. — Veiss lujast vaa, ett nämä mettäläisek kerrangi saava virre veissu kuull.»

Kyll se ol vallan gamala. Mutt viäl pahemppa pit tleema. Kon golmas värsk ol päätett, niim bapp seisos jo valmin saarnastoolis, ja meinas alkkas saarnas. Mutt

siins samas Wilkk ruppeki vetämä neljätt värssy siit omast virrestäs ja viäl kovemall äänellk ko enne. Ei kukka muu enä sillo veisann, muttkon gaikk istusivas suu seljälläs ja silmä renkkainp pääs ja kuulustliva Wilkku. Ja harttast se poik pitiki asjas pääll. Eik oll ihmekän, go Iiro ai joukko sanos: »— Juur jämтт niingo snuu isäsikkiin gäve. — Koko seorkund snuu kuulustle. — Em mar mnää vaa olis uskonn! — Kyll oikke snuust sendä vaa äänd lähte, ko snää tahdok, kuulem.»

Semmost se Iiro pauhas ai joukko ja yllytt Wilkku veissaman govemi ja govemi.

Viimem bapp, ko hän ol aikas fundeerann, ett mitä täsä ny oikkem bitä tehtämä, rupes veissama Wilkun gans. Mutt sillo mnää kuulin, go Iiro sanos: »Kuulest tota, ko yrittä voittas snuu heikoll äänelläs. Liss höyry hiuka, Wilkk, ja annt tull oikkem basuunast, nii ett sild mene kilppailemise halu.

Ja kyll Wilkk vaa onga lisäs. Mnää ihmettli, ettei kirkoholv haljenn ja odoti, ett rappning kummingi ruppeis varisema alas, ko se Wilkk niin gamalast mölis. Mutt ei mar sendä falskann mikkäm baikk kirko-muureis. Ehjäns seisos Herran demppel, ja syvä huakkaus läks koko seorkunna rinnoist, ko Wilkk vihdo viimem bääs seittmäne värsky loppuhu, vetäs henkki ja kysys Iirold: »No, mitätis nys sano?» —

— Hyvi snää asjas toimiti, Iiro vastas siihe.

Ja sitt me istusi hissuksis ja kuulustli saarna, niingo me aim bruukkan, go mek kirkos ole. Em mek koska sinn nukkuma ol menn, niingo moni muu teke. Nii hävyttömi em mes sendä olk koska oll, vaikk meis kyll mond vikka o ja meist pali paha puhuta. Sillaill oikke, harttast oikke mes saarna kuulustli ja kuuldukse ja

muuk kon girkomenoihin guuluva. Muttkom bapp ol lähtenns saarnastoolist, ni mnää sanosi Iiroll ja Wilkull, ett ny me lähde, vaikk sitt riivatt meijän diällän olis. Pelkäsi näättäk, ett se Wilkk ruppeis jäll veisuäänelläs koppelema. Ja vaikk se muu väki pengis meit moites ja nyhjes, ko met tramppasi heijä varppailles ja rutisti ja pömbesi heit, ko mep pakkasi itten heijä siuttas, ni isollk käytväll me vihdo viime sendäm bääsi ja läksin girkost vähä äkki.

Ko mep pääsi ulos ovest, niin dlee lukkar kiukkuse näkösen meit vasta ja hoke: »Provast käsk mnuu sanno, ett se teist, ko niin gamalast veisas tänäpä enne saarna, tliis hänem buheilles sakaristoho.»

— Jaaha, kyll mnää vaan dlee, Wilkk siihe sanos.

— Nii, men vaa, Iiro puhel. Kyll mar provast tahdois vissi snuu kiittäk, ko snää niin gaunist veisasik kirkomenotte aikan.

Mutt sillo mnää suutusi ja sanosi muutman dotude sana Iiroll. Ja Wilkull mnää ilmoti, ett meijä ny ol paras lähtip pois kiiruman gautt, sillett me olim bannt toime jumalambalvlukse häirittemise ja oli syylisek kova rangastuksehe.

Ei Wilkk stää lainkka järkkas saann, mingtähde mnää semssem bäähä olin dull, mutt kyll hän sendä föli tek, ko Iiro ja mnää läksi heosen dyijö, istusi rekkehe ja pani meijä nahksilmäsen gaaki vähä kiirumim gon davalisest hölköttämä stää kaukkast mettkylä kohde, misä me luseerasi.

Mutt viäl tänäpä Wilkk o siin luulos, ett mep paljast katteudest esti hänem bääsemäst provastim buheill se jälkken, go hän gerrangi ol näyttänn, ett hän o yht hyvä veissaman go häne isävainaski.

KO MNÄÄ OLI UUDESKAUPUNGIS JOULU VIÄTTÄMÄS.

Kyll me raumlaise ai joukko niit uudengaupungilaissi hauku nälki ja morkka, niingo naapruste hyvihin davoihin guulu ja on guulunnk kukatiäs siit astikk, kon dämä mailm kunttoho rustatti, mutt jos oikken dosi etten dlee, ni sano mnää se vaa, ett rihti ja reedu väkki ne uuden-
gaupungilaises sendäm bohjaldas ova. Ja sano mnää viäl sengi, ett siin o hiukam berä siin heijä sanambarresas, ko lopumbualeldas kuulu: »Mutt ne uuden-
gaupungilaisek kunnjamborvri, ne ova äijätä, ne». Se on gyll pideveki se sanambars, mutt se alk o vallam bäim bilivinni ja nii ilkki meit raumlaissi ja turklaissi ja naandalilaissi ja porilaissi vasta, ett em mnää viit semssi täsä uudestas ilmotell. — Mutt, niingo sanott, ko oikken dott puhuta, ni ova oikke nek koko äiji, ne Uuden-
gaupungim borvri. Mnää taeda sen dodistak, ko olen gerra heijäm bareisas joulumbyhi viättänn. Ja ne oli-
vakki semsek kalaasi, ettei niist juur friskat. Tapanim bäevän ne algovas siinp pualembäevä aigoin, mutt kosk ne lopusiva, siit em mnää olk koska selkko saannk, ko mnuuld men siin touhus amlakkaki valla sekasi. Usse-
mam bäevä nes sendän gestiväs, sillett mnuum bit pala-
lama Raumall viattomatte lastem bäevän, mutt vast uudevuaade aato-aatton mnää itten Raumald löysi.

Tämä tapadus kahdeksandoistsata-kuuskymmend ja kolm, nii ett siit o jo hiuka vuasiakkin gerjennk kuluma. Se vuas ol siit merkiline, ett meijä herraimbäevät taikk valdiombäevät, taik miks mnää heit sanoisi, oliva jällk kututt kokko pitkä väliaja jälkke. Ko, näättäk, se keisar Nikolai ensmäine ei tahtonni niist mittän diättä. Mutt ny ol meill Aleksander toinen geisrin, ja hän käsk säädytten gokkonttu jäll ja vähä liukkast sittengi. — Ja seköst ol oike ilosanom seaikkasill ihmsill. Hurratti, oltti ilossi ja pidetti juhli. — Sillaill oike. Ja ko sitt syksylls siäl Uudeskaupungis tul valmiks yks uus parkklaev, ni se nimeks pantti »Landtdagen»! — Se o ruatti, se sana »Landtdagen», ja merkitte meijän giälällän: Herrambäevä. — Siihe aikka ol viäl, näättäk, muudis, ett ko fiinej tahdotti oll, niim bistetti ai joukko joku ruattlainen sana puhe jatkoks.

Nii händ. — Se ol komjas alos se »Landtdagen», ja hyvä siin ol kapteen ja hyvä ol styyriki ja parhama miähes siihem bestatti, mitä sillo viäl nii syksym bualell ol saatvis. Ja sitt lähdetti. Ensिम bit mendämäm blankklastis Englanttihi ja siäld kolilastis johonkki Väli-mere haminaha suala ottama. Tiättvästengi suala, sillett sual om boikka uudell astjall, teke puun govaks ja vastusta mätänemise. Sillaill oike se reisu oliva auningoidu ja »Landtdagen» seilas huristel paraikka Englanni ja Gibralttari väli, ko mnää Uuttengaupunkkihin dlilii muijan gans joulu viättämä se svarvarmestar Kröönruusin dyän, go ol mnuu langon ja asus siäll mäen döyrällt toispualls se joengaldase. Ja siivost ja kristilisest me joulaatto ja joulpäevä viätin, gäve joulpäevääammusten girkosakki, niingo me mukulast saakk tottunn oli, ja nautesi rua ja joulkaljan gyllvdest, niingo vuade suurimban juhlangantapan o

Ei meill enemppä ko muillakka Uudeskaupungis oll aavistustakka, mitä »Landtdagenill» juur niinp päevint tapadus. Vast jälkembäi mes sain diättä, että mäkkehen goko »Landtdagen» ol seilann ja vähäll ol oll, ettei kaikk miähekki olis hukkunn.

Asi ol näättäk semne, ett se »Landtdagenin» gapteen ol kova miäs kuri pitämä laevasas. Ko hän ol andann jongun gäskey, ni se pit prikullt täytettämä. Siin ei saann mennt tuumaka siull, muttko se pit tehtämä juur jätmtt, niingon gapteen ol määränn.

No nii. Ko hes sitt jouluaatton ehtohämys seilasivas siälls Spanja rannatte ulkpualellk kaukan maist, niin gapteen määräs laevan gursi ja sanos:

— Noi mennä, juur jätmtt tota kompasin dräkki. Mnää mene ny maat joksikin diimaks, ja mnuu ei saa herättä, muistakka se. Kyll mnää ajois herä ittekki.

Mitäst täst. Kapteen men maat ja ruarmiäs pit nuugast stää kurssi, ko määrätt ol. Muttko siint tiim taikk kukatiäs kaksikki ol seilatt, ni rupesiva miähe, ko vahtvooros olivak, kuulema semmost vähä kovemppa kolina ko enne, vaikkei tuul lainkka oll yldynn.

— Kon ei täsä vaa olis karej meijä ymbrillän, sanos viimem boosu, ko ol pali merellk kulkenn ja koittann yht ja toist reisuillas.

— Mnää meinaso sanno juur sama, vastas siihem buhessen dimber, kon ei oll hängä mikkä eilisem bäevän deeremboik laevam buuris.

— Eiköst olis sendäm baras tämsis olois, ett mennäis ja herätetäis kapteen? tuumail jung.

— Men herättämä, josas uskala, vastas boosu, — mutt kyll mnää sendä neovoisi snuu jättämä sen dyän dekemät.

Ja nii hes sitt vaam bainova ettippäi. Mutt yht-äkkkin dunnus laevam bohjas aika tömäys, »Landtdagen» kulk hetke aikka verkemin go enne . . . nys se pysäsiki, mutt vaa silmäräpäykseks, ja sitt se jatko taas endist hyvä faarttias.

— Sen give mek klaarasi, boosu puhel.

Samas tul kapteenikin däküll. — Kään ylös tuulehe helkkri jouttust, peilakkam bump, poja, ja laskekkä ankkur! hän huus.

Mutt ennengo ruarmiäs ja muu miähe olivak kerjenn mittän dekemä, ni laev ott kamalall rytinällp pohjahan gii, fokkmast men yli buuri, ja »Landtdagen» makas aikatavallk kallellas styyrbuurin gyljell. Ja pimi ol kom bussis.

Siins saiva miähes sit oll joingi, siks ett päev valken ja rupes näkymän, gumses paikka oikke oltti. Eik se näkemine mittä hauska ollk, ko siihe vihdo viimem bäästi. »Landtdagen» makas piukkan giilattunnk kahde suuren give raos, ja jokane ymmärs koht, ett siihe se laeva retke oliva ainaseks päättynn.

Pualpäevä aikoint tul sitt pelastuspaatt, ja kapteen ja miähe viättin gimssuines kamssuines maihi. Se ol piäm, baha kylä, mihi he ens tliiva, ja kapteen läks koht kaupunkkihin, go ol muutmam beningulmam bääs siit paikka, telegrammaman gotti, ett laev ol menn mäkke. Mutt ei ne telekraftvirkmiähe siink kaupungis osann edes englannin giäld, muttko sanosiva, ett franskan giälell hes se ilmoitukse lähettävä, ja nii sai sitt pääredar Uudeskaupungis Tapanimbäevä aamupuallt telekrammin, go ilmott, ett »Landtdagen completement perdu».

Ei redar niist sanoist mittän dolcku saann, muttko meinas, ett: »Jaaha, ny o sitt »Landtdagen» pääss onnellisest sualplassilles», ja läks kahdellt toisell laeva osakkall viämän dätä ilosanoma. Ja ko aik, niingon diädätt, toisen joulpyhänp pakka toimetoman olles käymä hiukam bitkäks, ni het tuumailiva, ett kyll tämse asjam bäälls sopi mennt trahtöörihi hiuka hauska pitämä. Sinn hes sitt läksiväkkim, banivap pöydän gorjaks ja käskivä jokatten duttvan, go sinns satus sil-lon dleema, istuma heijä seorahas ja nauttiman drahtamentti heijän gansas. Ja kyll sinns sillaills sitt vähitellen gahja kokkonus, ja siäll hurratti ja veisatti ja juatti redarette ja kapteeni ja »Landtdageni» onneks.

Me oli, mnää ja mnuu langon, ajan guluks kans läh-tennt Tapanimbäevä ehtopuallk kävelemä ja kaupunkki kattlema. Ja ko siins sitt kävellä nuhjutellan durham bäite, niin Grönruus sano kesken gaike, ett:

— Mennäst mejjän drahtöörihi hiukaks aikka istuma ja juada vaikk yks pott olutt.»

— Mennä vaa, mnää siihe vastasi.

Ja sinn mes sitt meni.

— Päevä, Gröönruus! huus pääredar koht, ko hän näk mejjä. Snää tlii niingon gäskett. Oikkeus ja koh-tus vaati, ett täsä seoras o yks hanttvärkkäriki, ja ko snää sitt viäl oles säädys olderman, ni snää ole kaksin gerron dervetett. — Mutt kukast snuu fölisäs o?

Ja kon Gröönruus sitt ol ilmottannk, kuka mnää oli, ni nous koko seorkund ylös ja huus: »Terv tulo! — Eläkkö Raum! Huroo, hurool!»

Pidetti mar siin vaa aika meno! Meijä etten duattin glasi ja sitt jatkettim bidoj. Pauhatti muinassi, veisatti ja hurratti ja aik kulus nii hyvi, ett me oikke hämmäs-

tyisin, go me huamasi, ett uus päev ol valjenn ja mek käsketti suurust haukkama. Mutt ko siins sitt syätti, niin dul taas yks uus viäras lissä. Se ol semne vähä hunningoll joutunnu herrasmiähe näköne, ja Gröönruus kuiskas mnuun gorvahan, ett se ol hyvi oppen miäs ja hyvä miäs kaikki muit paitt ittiäs vasta, ol näättäk ryyppämisell ittes turmell, mistann virkas ja oleskel ny vähä niingon doiste armoill.

— Kosk o niingo oikke juhlat täsä, puhel se uus viäras. Mikästä asi teijä o näi miähis kokko saann?

— No, ko »Landtdagen» o nys sitt onnelisest pääss sualplassilles. Tul eilän delegramm, ja nyppidetä juhla.— Tosa on delegramm, lui nys snääki se! pauhas pääredar.

— Kyll mar mnää sen delegrammi lukemattakki usko, se viäras sanos, mutt rupes sendän gattlema stää paperi, kom bääredar ol hänen gättes pistänn. Ja ko hän stää siin hetke ol katell, ni hän sanos:

— Mutt, kuulkkast, kyll te nyt sendä olett aika tavall erhettynn. Ikäv mnuu stää sanno o, mutt täsä telegrammis seiso, ett »Landtdagen» o menn mäkke ja valla mäsäks.

— Mitä snää puhele! redari huusiva. Mäkkehe! »Landtdagen» mäkkehe! Ei se ol mahdollist. Snää koitak kekat meit.

— Em mnää piloj puhel. Niin däsä seiso.

— Vai niin, vai nii siins sano. — Mitä kiäld se o?

— Franskan giäld.

— Vai o se franska, pääredar sanos, huus köökim bualeld pasurpojan dyijjös, kirjott muutma sanam baperklappuhu ja käsk poja mennt tohtorill.

Me muu istusi hissuksis eng tiätänn, mitä me oikke olsi sanonn. Kyll puhe sorin ny ol loppunn niingo nau-

laha, eik kenenkkä miälehen dull ruvet veisuj vetelemä. Yks ja toine rupes puhelema, että täyty mar täst jo kottikki lähti, muttko he menivä redareill hyväst sanoma, nii nämäp pyysivä, ett he jäisivä viäl hiukaks aikka istuma.

Hetkem bääst tul sitt pasurpoik takasi ja oijens preivim bääredarill. Ko hän ol se lukenn, niin gaikk redari menivät sivuhuanesse, ja ko he muutma minuutim bääst tliivas siäld ulos taas, niim bääredar sanos:

— Kyll o asi nii, ett »Landtdageni» ensmäine reis ol se viimeinengi. — Siin men komjas laev hukka. Ja kosk me tiämäs olen gaikk stää miäld, ett se ol komjaimppi laevoj mitä rakeneta, ni me redarit toevo, ett tek kaikk olett yksmiälissi siitäkki, ett komjas laev ansatte komja hauttaukse. Ja sentähde mep pyydä, ett te jäätt kaikk tänn viättämä »Landtdageni» hauttaust.

Kas sillaill! mnää ajattli ja rupesi fundeerama, ett olisik Raumallakka sendän dämne asi näin gymäst ja seivakkast klaaratt. — Mut em mnää saanns siin montta silmäräpäyyst tämssi tuumails, sillett ny ruveti hurrama ja puheit pitämä, ja pöyt panti niin gorjaks, ettei se tähä astikk niin gori viäl oll ollukka.

Gröönruusingi silmä vilasip pääs, niingon gärpp kivi-vares, ja hän sanos mnuu, ett: »Nääks, tämssi poikki me uudengaupungilaise ole.» Ja sitt hän rupes jahtama, ett hän mene nyk kotti ilmottama, misä me ole, ja ett me jatka näit juhli viäl yhde eine. »Nääks, ei ne meijä muijaset tiäd lainkka, misä me ole. Paneva viäl trumbun gäymä meijän dähten.»

Mutt mnää sanosi hänell: »Josas ny menek kotti, ni es snää tännt takasi enä pääs, se o viss asi. Ja aika litanja snää stää paitt saa niskahas. — Jääs snää vaan

dänn ja mennä yhdes, sitt kon dämä juhl päättö. Nääks, kahde o hauskeve otta vastan gaikk se, mikä meit odotta ja ko me hyvin darvitte. Ja stää paitt se saarn o yht kirppi nyk, ko se o, jos me ota se nautittavaksen vast parin golme voorkauden daikk sanota vaikk viik-kongim bääst.»

Gröönruus tul aikatavallf fundeeravaise näköseks, mutt sitt hän sanos vihdo viime: »Ko mnää oikkein dätä asja ajattle, ni snuum buhesas om berä. Nii ett jatketa sitt vaa.»

Ja me jatko sitt, siks ett mnää uude vuade aatoaaton vast olin goton ja tunsi, että se reis ol kalaaseines ja litanjoines oikken govast friskann mnuu.

Mutt ain go mnää niit joulumbyhi kahdeksandoista-sata kuuskymmend ja kolm muistle, niin gyll mnää sii-hem bäähän dlee, ett ova oikke ne »äijätä», ne Uuden-gaupungim borvrikki.

POLIISKOER.

Me istusi, Meiskan gapteen ja mnää, yks toukkuu-aamu Myllkosken gyläs Meiskan dalon guistill ja nautesi luanon gauneudest meijä ymbrillän. Taevas ol selkki ja ilm lämmi, piha siin meijä edesän ol juur näinp päevint tull ruahoseks jäll ja loist nii heljä viherjäisen, ett oikken dek hyvä sydämellk, ko stää kattel. Linnu vi-sertliväk koivistos talon dakan ja vahtras verejäm biä-les kärväse ja pörröse surisiva, nii ett kuulus juur jämtt, niingo olis urguj jossan gaukans soitett.

Me oli nii hyväll miälell siink kumbiki, ettem me muistannp puhellakka mittä, muttko istutti ja oltti vaa. Ja jumal tiätä, kuik kaua mes siin olisi hyvä miäldän hautonn, jos ei talo verej olisi narattann ja pihall ilmestynnk kaks herraslaagase näköst miäst, toinem bitk niingo mikäki hongangolistaja ja toine nii lyhkäne ja kruipa näköne, ett olis luulls se joksikki huutlaispojaks, jos ei sillp pahall olis oll joku parrahaiven siällt tääls suu ymbrill. Sillp pitkäll ol kepp kädes niingo herrap pruukkava, mutt se lyhyvä oikkjan gäde ymbärs ol kiärett nahkane hihn ja se hihnan doises pääs lombott hyvi laih ja ryäkkönäköne, isoluinen goer. Se ol hiuka oudo-sorttine, se koer, mnää meina. Semne vähä pitkkuanone se ol, färildäs must seljämbualeld, mut vata-alust ja jala ruskja. Sillaihl oikke. Ja sitt se ol siit viäl merkiline,

ettei sill oll ahterpääs hännäst mittä muut tiättö, ko joku piän dröntt, ko sai tehd hännä virkka.

— Mikä kuuppostaatt olle tuakin droikk, mnää sanosin, go istusin gasvop päi verejä, nii ettän nai heijän goht, ko het tliiva.

— Älä mittäm buh, sanos Meiskan gapteen, ko ol hängin gäändynn ymbärs kattlema niit viärait, älä mittäm buh. Siint tleeva ny nep poliisi ja heijäm boliiskoeras.

— Kuip poliisi ja poliiskoer! — Mitä pahust snull o semsten gans tekemist?

— Odotast ny hiuka, niis saak kull. Mnuun däyty menn heit vasta ottama.

Ja siins samas Meiskan gapteen garas alas trapuist, men gäsi sojollas niit viärait vasta ja sanos: »Terv tulo, terv tulo, mennäst nys sisäll ens juaman gupp kaffet-takki. Jaaha, ja tosa o sitt se teijä apulaisen.»

Ja ko Meiskan gapteen dämä sanos, ni hän yritt si-littä sen goeram bää.

— Älkkä helkkris pidelkk stää, se lyhyv miäs sillo huus. Mut se ol liia hiljast, sillett sillo se poliiskoer jo ol kerjenn nälväsemä aika nahangapplen gapteenin gädembäällystäst suuhus ja osott hyvä halu jatkat tätä toimitustas ja olis valla vissi jatkannukki, jos ei se lyhyv miäs olisi hillinns se miälteoj kiristämäll hamppa hirvis kaulhihna.

— Se vast saastane elukk o, kapteem buhel ja kääre nestuukkis kätes ymbärs.

— Ei se ols saastane eik mikkä elukk. Se om Bella, koerattem barhait, mutt hiukan garhi se kyll o viärait vasta, kyll mnuu se sannot täyty, puhel se pitk loiko ja taputt koera selkkä.

— Hiuka ärhendleväine oikke se pakka viäraill olema, todist se tronttmaine miäskin, go hes siink kaikin golmen, goera-raat neljädent, tliivak kuisti kohde. — Hiuka ärhendleväine oikke oudoill, mutt muuto valla erinomase lakki ja kiltt koer.

— Mnää en sendä ottann oikke uskoaksen dätä puhett ja sendähde mnää vedingin goippen gorjuhun guistim bengi allk, ko he mnuu siutten meniväs, sill ett ei se Bella näyttänn mnuu miälestän lainkka lakkjald ja kildild.

Hetkem bääst Meiskan gapteen dul kuistillt taas jutt-
lema mnuun gansan ja selitt mnuull oitis, mingtähde hän nep poliisik koerines ol talohos tilann.

— Asi o nääks semne, häm bauhas, ett ko mnää lakasi seilamast ja ostin dämä Meiskan dalo vanhudem bäiviän varte, ni mnää toin dännf fölisän muitten davarette joukos yhde yhdeksängymmnen gannu astjam boortviini. Oikke hyvä portviini. Niingos tiädä, ni em mnää mikkä ylotön väkevätte nauttimises ol, mutt yks klasi hyvä portviini syndympäevänän ja nimipäivänän ja sauna jälkke ja mittmaariehtost ja joulaattoehtost ja muin juhlin om boikka mnuu miälestän. Ja mnää oli itteksen ajatell, ett semsellk kulutuksells se asti piissais mnuull siks, ko mnää joku kaunis päev käsketä ylimäise isä ette meriselityst andama reisuistan.

Sillaill oikke mnää ajattli ja oli räknöinn, ett mnää viäl saisi sillon dällön darjot hyvill ystvillenikki jongun glasi stää poortviini, niingos hyvin diädäk, koskas stää ai joukku oles saann maista.

— Ole händ mnää stää joskus saannt tääll nautti. Ja hyvä oikke se o, se snum boortviinis.

— Javissi, hyvä se o. Mutt nyp pakkavak kaikk

mnuu meiningin ja räkningim brindullk, ko o nääks nii, ett mnää en ol enä yksnäs sen dynnrin gimbus. Mnää ole saann osalissi, taikk kummingi yhde osalise sem bortviini jaos. — Ajattlest vaa semmost harmi!

— Ymmäräng mnää snuu ny oikee? Meinaks snää, että stää viini varasteta snuuld! Kukast sendä semmost uskalais tehd?

— Nii, mutt kyll nii vaa o asi. Kyll uskaldava vaa.

— Älä nyk koohoijas. Mut händäst, jos o nii, ett snuun dynnrin vuata vaa.

— Vuata kyll se, mutt se vuata paremppi suihi, niingo sanota. Vaikk kyll mnää eppäle, ettei nes suut taikk se suu oikee ymmär värdeerat mnuu viiniän

— Mitäst mar sendän gaikk tuohsuuk kelppaisivas stää sortti liänd kradeerama. — Ei sunkkan gelppakka! Ei he muttkon dykkävä vaa, ett väkevämppä se sais oll ja hualiva viis viini maust. Sillaill oikee. Vaikk o siins sendä väkevyyttäkkinn darppeks siins snuum bortviinisäs muistaksen.

— Muistaksen! Koskas puhele juur jämtt niingones vuaskausin olis stää maistas saann. Ja päässjäislauanda mek kummingi stää tualls salis pruuvasi. Sauna jälkke.

— Tais mar nii ollakki. — Jaa-a, pia semse asjas sendä unhottaki, sauna niingo viini maukki.

— No, älä yhtä hual. Ko on dämä varkkausjutt saatt klaariks, niis saat terästä muistoas yhde eine. Mnää lasi stää viini tänäpä aamust pari halstoopimböhkö täytten, go ajattli, ett me jua niingo harjalisiks klasi viini ja parikin, go o saatt varkkast selk ja ko nuap poliisi ova lähtennt tiähes. Em mnää heill rupp viini tarjoman. Kyll heills saa kelvat tavaline viinryypp.

— Siin o heillk kyllt trahtamentti — — —

Enemppä em mnää kerjenns sanoma, sillett ny oli-
vap poliisi juannk kaffes ja tliiva Belloines kuistill.
Mutt se mättängorkkune miähe julmett ol jättänn
hihna mitta niim bitkälttä, ett Bella uletus pengi alls
saakk kuanoines ja mnuun dul kiiru pärjät konttim
bengill. Saim bahus soikko istus siin niingon graa-
tar pöydälläs ja toivot, ett he mensivä menoijas niim
bian go suingi. Mutt ei niilp pojillk kiirutt oll. Jah-
tasiva ja jaarittlivas siink kapteenin gans kaike mailma
asjoit, kyselivä ai joukko stää viinin gattomistakki ja
tahdosiva viimen diättä, ett ong kapteen eppäill jotta
ihmist eritotte.

— Olen gyll vaa, kapteen sanos. — Mutt ei puhut
niist mittä. Annetam Bella sortteerat tämä asi.

— Niin gyll parast ongi, vastas se humalseiväs. —
Jaaha, jos täst sitt ruvetais niingon döihi. — Tuak
kellri ovi on dosa ulkhuanerivis?

— Siin oikken gellri ovi o. Kyll mnää tleen deit
luutsama, puhel kapteen.

— Ei, ei! Kapteen o hyvä ja on dääll vaa. Bella
om bareve hakkikk, kon ei tehd niim bali jäljej.

Ja sitt he läksivä, jumalan giitos. Mnää sai vähä äk-
kin gonttin glaariks ja rupesin gävelemä ettittakasin
guisti laattjall, ettän sai veren goippeisan liikkeell jäll.
Ne oliva, näättäk, oikkem buuttunnk, kon em mnää,
pahus viäkkö, olt tottunn istuma niingon graatri ja ma-
homettlaise.

Mutt oikke vihama mnää jo oli ruvenn niit poliisej
ja heijäm Bellatas. Ja mnää sanosingin gapternill aja-
tuksen heist.

— Kyll vaa o semnem baikk, mnää sanosi, ett tomsep poliiskoera ja heijän doimitukses ova nys stää kaikkja vihelijäisind prakimbeli, ko mailmas on geksett. Ja saas nähd, ettäs viäl kaduk, kos ole noitemm boikkatten gelkkaha istunn. — Mutt snää ole ai nii valmis kaikki uussi konstej freistama, vaikkes yhtikäm behu tiäd, mist ne ovak kotosi ja mitä järkki niitten dakan o. Teksi niingo snuu isäs tek ja snuu isoisäs ja häne isäs ja nii edespäin dakaperim bolvest polvehe.

— No, mitäst hes sitt tekivä?

— Vai kysys snää stää viäl! Het tekivä nii, ett het toimitiva laillse luku ja kange oveihis, jos ei Jumalan gymmnest käskyst enä appu oll varkkait ja kähveldäjoit vasta.

— Niin, gyll ny asjas sills sortill ova, ettei viides käsk enä ovelukuks kelpp.

— Viides käsk! Seittmäs — snää meina. Seittmänes käskys varastaminen giäletä. Oi voi sendän, gui heikk snää ole uskongapplisas!

— No olkko sitt seittmäs käsk. Älä siins saarnama rupp, vaikken mnää heijä numratas nii nuuga muist. Pääasi o, ett mnää tiädä, mitä hes sisälläs pitävä noi niingon grossis. Ja se mnää tiädä juur yht hyvin go snääki.

— Olleks viss vaa. — Mutt siit saadam buhelltt toiste. Ny mnää kysy snuuld vaa viäl, ett saavak nuap poliisit tuallk kellris huushollat snuum bortviindynnriss paris juur niingo he itt tahtova. Vai ong snull joku sengaldanen graanarustning siällk, ko saada siihe maneerihe, ettei stää liänd juaksutet snuun dynnrissä kosk hyvänäs?

— Ei, ei mnuulls siäll mittä semmost alstantti ol. — Luuleks vissi, ett nep pahukse ruppevas siällp portviinin gans gulaman gesken gaike?

— Luulen gaikekkakki. Olsiva hullukki, jos ei hes stää tekis.

— Älä helkkris, kapteen sanos, tul levottomaks ja rupes huutama niillp poliiseill, ett eik se koer jo ols saannt tarppekses varkka haju nahkahas.

Ja ko hän siin hetke aikka ol huutann mäikänn, niim bist oikee viime se pitk hoilo pääs ulos kellri ovest ja sanos: »Hilja ny vaa! Kyll koht saada nähd, mihim Bella kelppa».

Mutt hyvä jouko aikka mes sittengi viäl sai odotta, ennengon gellri ovi avetti ja Bella ilmestys ensmäisen meijä näkyvihin ja sitt se pitk pahus ja viimesens se tröntt miäheks.

Bella ol nyp päästett vallalles ja se kulk hiljaksis ettippäin guan melkke maas kiik koko aikka. Välist se pysäs, nuuske toisells siull ja toisell, men daas oikee hyvä faartti ettippäin gymmengunna askeld, mutt pysäs jäll yhtäkki ja rupes nuuskima ymbrilles, käänyš joukko vallan doissippäingi, mutt kadus kauppatas ja tul taas meit kohde maat nuuskite. Se kiljattiki ai joukkon, go se hetkeks ol saann, niingo mnää ymmärsi, oikee hyvä selgo jäljist, ja koko aikka se hännändröntt vilas ko helkkar.

— Annast kattot tleek se perhana elukk tännk kuistill, mnää sanosin, go se ai vaa sama tekko tehde ol tull juur kuisti ette. — Mutt ei mar tullukka sendä se kuistillk, kon gäänyš siullppäi ja läks aika hyämy talon darhverejä kohde.

— Pahukse viisas elukk se o, oikke ihmeline goer se o, kapteen sanos. Siällppäi oikke se varas mnuungi luullaksen asu.

Mutt tarhveräjän dykön Bella pysäs jäll, haistel maat ja nuuske ilma, käännys ymbärs ja tul taas kuisti kohde.

— Saas nähd, ett se taas pian giäpautta ittes ymbärs ja lähte oikkjalls suunnallt tonnt tarha päi, kapteen buhel ja seoras silmäk killilläs Bellan doimitust. Hän o ny vaa hiuka seonn jäljild jäll, mutt kyll häm bia se erhetykses klaara. Kyll se semnem bruur o. — Valla ihmeline goer se o. Mnää tykkä siit.

Mutt ei Bella käändynnykkä ymbärs, kon dul vaa ai likemäks ja likemäks kuisti, nuuske alimaist trappu, hipas hiukan guanollas seoravaki ja sitt — — — nii, sitt se haukatt yhden gerra ja karas niingom beto hamppaines kiik kapteenin doisse säärehe.

— Huut siins, sengi rakkar! kapteen huus. — Helli-täks mnuu säärestän, raat! — Ai, ai, ai, helkkris — Tulkka auttama! — Tua vast kirott kapen on, dua teijän goeran! — Eks snää mein hellittä mnuu sääres-tän! — Oi nyt turkane sendä, jos mnuull olis pistool, niin gylläs saisi nähd toist.

Semssi kapteen jahtas ja koitt saad jalkas pois Bella hamppaist, mutt mitä enemä häm byristel stää lujemi Bella rutist leuoijas yhte. Silmäräpäykses kapteeniki se ymmärs ja hän goitt oll hiljaksis, vaikk häne veres kiukust kiähus, ko hän siin odottel niitem poliisette saapumist appuhu.

No, viime nes sitt tliivakki ja kapteen diuskas heillk koht, ett ettäk tes saastase muatik karamam bääs, muuttkon dleett venuttlett siäld niingon deit taksvärk-kihi vaaditais, vaikk näätt, kumses tuskas mnää ole!

Mutt luulettak, ett ne riivatu ensmäises tyäkses ol-siva ruvennk kapteeni kiipleist pelastama. Ei maaren, go se hongangolistaja sanos: — Kapteen pitä jalkas hil-jaksis vaa, ni ei se pur. Se o nii ihmelise viisas koer, tämä Bella. — — — Jaaha, jutellast ny ens hiuka. — Kuulkkast kapteen, olettak tet tänäp käynnk kellris?

— Olen gaiketakki. Saa mar mnää omas kellrisän gäyd — — — Mutt käskekkäst koeran hellittä mnuu säärestän gaikkja ensmäiseks.

— Kyll se viäl tapattu. — — — Jaaha, tek käveitt kellris aamuste. — Händäst laskittakkost tep port-viini tynnristän?

— Laski. Pahustak se teillk kuulu. Oma mnuu viinin. — Ja avakkam baikallt tuan goera leua.

— Kyll seki viäl tapattu. Jaa-a, siink kapteen ny näke, kui erinomase viisas koer tämä Bella o ja kui hyvi hän on dehnt tyäs.

— Kui, mitä te meinatt. Ett mnää ole se viini-varas vai. Ole varastann oma viiniän. — Ei kuulka, menkkä ny Monna suaho apulaisenen ja Belloinen. Ja vähä äkki sittengin, daikk täsä alka kova rymyl. Kas niin, goer pois mnuu säärestän ja vähä äkki!

— Kyll se pian dapattu. Olkkam byristlemät vaa, niim bäasett vähemällk kivull. — — — Nii, eiköst ottannuukki Bella vähä nässist selgo siit, kuka kellris viimeseks käynn ol?

— Mutt sem bit saama selvillk, kuka mnuu viiniän o varastann.

— Siitäkki olis saatt selk, jos ei kapteen olis mennk kellrihi jäljej tekemä.

— Vai nii. — Vai em mnää olis saann mennk kell-rihi jäljej tekemä. Mutt sanokkast mnuulls, sitt, per-

hana halj, mist mnää muuto olisi saannt tiätt, ett siäll on gäytt mnuu enne viimes yän?

— Se o vallon doine asi se. Mutt kyll mar kapteen ymmärtä, ett kon de itt olett syypää siihe, ett Bell tämsill jäljill on dull, niin det tiättvästengi maksatt meijä reisun ja vaevan.

— Jaa, ett mnuun dliis viäl maksat teillt täst komeljust! Älkkä hullutelk! Ei tulk kysymyksengä. — — — Ai saakel, ai, ai, ai! Komendakka nyp pois tua koer!

Mnää ymmärsi, ett Bella pur jälle lujemin, go mnää oli näättäk huamann, ett se lyhyv miäs maiskuttel ai niin glookust huulias, ko hän dahdos, ett Bella kiris-täis leuoijas. Ja mnää ymmärsi sen gans, ett kapteen alust alkkate ol hävinnt tämäm beli.

Iso aikka hän gyll koitt kränittä vasta ja anno Bella rusenells säärtäs, mutt siihe se leikk sendä lopus, ett hän ott flombuukim blakkristas ja makso niill hulttemill nek kakssata markka, ko he vaevastas ja reisustas vaadesiva. Ja ko se ol teht, ni se lyhyv miäs vihels yhden gerra ja Bella hellitt koht hamppas kapteeni säärest, nualeskel huulias, hyppäs ens stää humalseiväst päi ja sitt päi stää tröntti. Ja sitt se tul mnuu kohde, mutt mnää istusin gondi allan guistimbengill, niingo mnää koko tämä upra aikan oli istunn ja mnuull ol klinkkveitt valminp plakkrisan gaike varald.

— Korjakka ny luun ja vähä äkki sittengin, gapteen huus, ko hän ol pääss seisvalles jäll. Mutt ei ne miähek kiirutt pitänn. Ens sidotti se talutushihnakim baikalles Bellan gaulaha. Sitt he menivä viäl salihi juaman galja ja vast se jälkke he läksivä. Ja se pitk loiko nost mennesäs hattuas, käännys ympärs ja kehtas sanno: »Jaaha, hyväst ny. Jos kapteen toistengi meijä

appuan darvitte, niin gapteen o hyvä ja soitta vaa. Meijä numran on golmssataneli».

Ei kapteen siihe enä mittä sanonn eng mnääkä. Me istusi hissuksis vaa ja kattli etten. Ja vaikk ruah he-lott pihall yht viherjäisen go ennengi ja kärväse ja kor-rilkaises surisiva ja pörisivä ai vaa yht ilosest, ni em mes semsist ny hualinn. — Me olin giukkussi eik luano ihanus vaikuttann meihi yhtikä m behu.

— Tämä harmim bää m otan glasim bortviini, kapteen vihdo viime sanos ja läks portviinpottuas hakema.

Ja ko mes siins sitt istusi viinglasi edesän ja rupesi hiljaksis leppymä jäll, ni mnää en malttann olls sanomat: »Mitäst mnää snuull ennustlim boliiskoerist ja kaikengaldasist uusist meiningeist?»

Kapteen gatos luinautt mnuu pahan gerra ja vastas: »Mitä niihin dlee, ni älä ikänäs puh täst jutust enä, älä mnuull eikä muill, josas tahdos sillon dällö saad maistat tätä viini».

Tiättvästengi mnää lupasi, sillett oikke hyvä se kapteenim bortviin ol. En olk koko asjast jutellk kellä, en vuaskausin. Mutt ny mnää juttlen, gon gäve näättäk nii, ett ko met täsä päeväll menin gellri viini hakema, nii ei siäld herunns stää hiukkaka, vaikk me olsin guik kraana väändänn ja tynnri käändänn. — Tynnyr ol tyhi!

Ja ny ei mnuu suun ol enä miälestän millä luppauksills sidott.

RASKI JA KRANAATI VASTONGÄYMSE

Yhdes Suame randkaupungis ol kerra — ja on gukatiäs viäläkki elos ja hyvis voimis — kaks vanha sotamiäst nimeldäs Rask ja Kranaatt. Rask ol puheljas ja käppi, mutt Kranaatt ei koska vaevann ittiäs turhillp puheill, muttkon guulustel vaan, gon doise jahtasiva asjoitas eik lisänn niihi stää eik tätä. Hän anno Raskim buhhu heijä molematten bualest ja nyökkäs vaa joukkom bäätäš merkiks, ett hän sendän guulustle mutte jahnamist, ja ko hän nii sopevaks näk, ni hän ott piippus suupiälest ja sanos Raskim buhe vahvistukseks: »Sillaill oikke» taikk »Nii händ». He oliva näättäk melkke ai yhdes. Samois laevois he olivak kaikk reisuš merillt tehñ ja samall hetkell he ottiva värväyksen gaartim bataljoonaha, sillon gon Durki sota ol ja värvär kulk talost talohon gysymäs, ett eik olk kellän dalo miähist halu tapplema sakko saamat.

— Kyll mnää tapell ole saann juur tarppeksen ja viäl erifäristengi ihmisten gans eng mnää nii lapseline ol, ettän uskoisi snuu jutuijas sotamiähe elämä ihanu-dest, meinas Rask, ko värvär händäkki rupes haukuttleemam besti ottama. Mutt kosk täsä nyk käve nii, ettei meijän dalvreisustangan dul mittä eik stää Saksa väliäkkä viit enä sohlat, ni sama se sitt o, vaikk mek kaks, tua Mikola — Kranaati nimi ol sillo viäl Mikola — ja mnää ruppeisin däsä muuttöks sotamiähiksikki.

— Nii händ, sanos Kranaatt, sylk ja paino piipun tuhgas syvemäll.

Ja sillaill heist sotamiähi tehti, oikke Suomen gaardim boikki. Kauni uniformu hes saiva, mustast kankkast tehdy jaku ja housu. Ja jakus ol rinnust heljäsinine ja sinise olkklapus siink kans oliva. Ja lakk ol niin gomjas, ettei stää sanoills selitetyks saa. Siin ol etupualellp pystös korttlimitane rautlang ja sen dopis fleijas kaarehe alaspäi heose hännäjouhist teht tups. Ja ymbärs uumitte ol vyä ja siin vyäs niin gaunis solk, ett oikke silmi krinnas, ko stä kattel. Eik ol lainkka ihme, ett kaikki flikat tliiva vallam bäästäs sekasin, go semnen gaardim boik pysäs heijä ettes ja tek hunööri.

Semne oikke asi ol, ja ko Rask ja Mikola, ko ny ol saann nimekses Kranaatt, läksivä hyväst sanoma sukulaisill, ennengo sotta lähdetti, ni Rask sanos Kranaatti: »Kyll se Eliassonni Mintt o, mitä mnää ole huamann, kohdells snuu hiuka niingon goera, mutt josas se äm-mäkses tahdo, ni men nyt tosa mundeeringisas se etten, dee hunööri, lyäk kandpääs yhte ja san: »Jos snuu miäles, Mintt, naimissin deke, ni sama se, mnää ota snuu sitt» — Mnää itt en semssin gaupoihi mein ruvet, mutt sormukse mnää sendä osta varoik, ett jos siällt Turki-maallt taikk ryssämaallp pää rookkais menn niim bali sekasi, ett ruppeis naimne miälehen dleema.»

Ei Kranaatt tähäm buhesse mittä vastannk, kom bist uuden dupakkladingim biippuhus ja vetel sauj hiukan giukkusemin gon davalist. Mutt kyll hän sendä Raski neovo onkkes ottann ol, sillett ko hek kaks päevä se jälkke läksivät takasi Helsinkki, ni Eliassonni Mintt itk kollott ja killus Kranaatin gaulas nii lujast, ettei tahdott enä millän gonstills saad lossiks heittämä. —

Ja ol ai Raski sormuskim baikkas löytänn. Ol oikee. — Rosteti Adolffiina nimettömäs kiils kulttane rengas, ko hän sanos hyväst Raskill ja siäppas pusu ittelles siins samas. Ja se käve nii seivakkast, ettei stää moni huamannukka. Se käve juur niingom bääskyse siip välist hipase vett, ko se lendä alhall.

— Meillt taita ollk kristeline avjoliit valmis ruakupisan, go met takaisin dlee sodast — jos met tlee, Rask puheliki sitt, ko he istusivat rattaill ja läksiväp painaman dakasi Helsinki kohde.

— Sillaill oikee, Kranaatt vastas ja huakkas.

Ja sillaill oikken gäveki. Hengis hes siäld palasiva, nii Rask kon Kranaattiki, hengis oikee ja viäl valla ehjinäkki; vaikk Kranaatin doine säär ol tull hiukan glaseeratuks Gorni Dubnjakin daistlus. Mutt pia se haav parandunn ol. Nii ett muhkja ylkmiähe he olivak, ko he molemap pariskunna vihitti Rostetin gellarkamaris, Rask ja Rosteti Adolfina ja Kranaatt ja Eliassonni Mintt. Muhkja ylkmiähe oikee he olivak kaardiuniformusas raha ja risti rinnois. He olivas stää paitt saannk kaardi aliupseerin graadin, go he olivat tapell hyvi ja ollk kaikim buali luatettavat toimisas. Eik he enä merell lähtennk, ko he oliva ovennt tykkämä siit sotamiehe elämäst niim bali, ett he pysysivä vastedeski siin viras ja veivä nuare muijas Helsinkkihim bari päevä häitte jälkke.

Ja siäl Helsingis hes sitt oliva ja elivä ja vanhenu-siva. Opetiva nahkpojill äksiissi ja pitiväk kova komentto kasarmis. Ja kova heill ol kotokomendoki. Mutt ihmsep pakkasiva hollama semmost, ett se kotokomend ei ollukka miästen gäsis, ko ett Adolfina ja Mintt kumbikin gohdasas pitiväs siit huale ja juur lujast sittengi.

No nii. Olkko se asija lait kui hyvänäs, ni oikke nästist se heijä elämäs sendän gulus mond herra vuatt. Mutt sitt tul yhtäkkinn glumm ja kova klumm tliiki. Keisrild tul käsk, ett kaardim bataljoon hajotetais ja upseeri ja miähes saisiva menn menoijas.

Mitäst täst — ei semmost käsky tottlemat saann oll ja siin hes sitt seisosiva Rask ja Kranaatt ja kaikk muuk kaardim boja ilma virkka. Ja viätti viäl uniformuki heild.

Ei siins sitt mikkä muu auttannk, ko lähtip pois Helsingist syndymkaupungist toimenduloas hakema. Siäll ol sendä eläm pali helvove ko Helsingis ja siäll ol tutuj ja ystvi, ko oliva valmi auttama heit ettippäin, gosk hes sendä, niingom bruukata sannos semsis paikois, oliva oman gaupungi lapsi. Ja ko he jo oliva niin gorkkja ikkän dull, ettei heist enä merimiähiks oll, ni hes saiva alus ollp piänes tyän doimes varvis ja aloksis. Mutt stää myäden go heijä voimas heikkniväp, pantti he ai huanomppa ja huanomppan dyähö ja vihdo viime heill annettin gaupungim brännvahtette virk. Ensmäisin vuasink, ko hes siin viras oliva, hek kulkiva yht kattu ylös ja toist alas ja Rask roinas jokases kadungulmas: »Kelloo on ykstoista lyännyyt». Ei hän sendä ai ykstoist huutann, muttko sen diimluvun, gon gullongi satus olema. Mutt sitt lopetetti se tapa ja äijäp pantti istuma vanhan girkon dornihim bitämä vahti, ja koht, ko jossa vaa liäsk näyis, ni heijäm bit lähtemän garama ymbärs kaupunkki ja puhaldamam bitkä, pläkkploomust tehty torvi, niin ett ihmse heräisivä valkkja samottama.

Ei siin heijä syndymkaupungisas usse valuvaara oll, ei oll vuaskymmynins semmost onnettomutt tapattunn,

mutt nyk käveki nii, ett jo kolmanden vuanns se jälk-ken, gon dämä uus reklamentt ol pantt toime, ni snikkar Sahlsteenin dalo rupes palaman geskell yät ja Rask ja Kranaatt läksiväk kumbiki haaralles torvias puhaldama. Mutt Kranaatt, ko ol olls signalistink kaardim bataljoonas, puhals sillo nii lujast, ett hänen dorves repes saumoistas eik andann lopuld mittä äänd. Ja Raskist kuulus semmost valitust, ett häm baiko-telle ol oll valla hissuksis ja paikotellen daas puhaldann nii viätvä lujast, ett ihmse rupesivas slaagi saama ja vanh mamsell Höckert ol saannk krambej ja tohtrin däydys kiiruman gautt lähti hänell appuas andama.

Sillon gaupungi maistraatt tek semsem bäätokse, ett ne vanhat torvep panna museoho ja osteta niitte sijaha semne uudeaikkane sireen, go anda niin gova ääne, ettei stää tarvitt ymbärs kaupunkki kuljetta, muttko se möläyttle vanhan girkon dornist niin gamala lujast, ett siihe mölinähä herä jokanen, gon ei vaa umbkuuro ol.

Mitäst täst. Torve viätti museoho eik siit siirtämi-sest pali vaeva ollk, ko se vanh kirkk tek ny museo virkka. Ja torvette virkka tek se uus sireen. Oikke juhlalise näköne alstantt se ol. Sen gyljes ol veiv juur niingom bosetiivis ja ko stää veivi vääns, niin gamala mölinä se pääst. Pääst oikke se semse mölinä, ett vanh Åströmska, kon gäve yhdeksättkymmend, sanos ett: »Kosk huuta melkke yht kamalast, kom branvaht Sireen vaina. Ja häne jälkkes kaiketakkin dämne uus kamss nimeski saann o».

Nii händ, kyll siin äänd ol siin uudes masiinas ja siihem bäähän gaikk tliivas se sireenim bruuvaukse jälkke, ett kyll ny herätä valkkja samottaman, go vaa Rask ja Kraanaatt veivavas sireeni, kon darvita.

Ja sitt kaupungilaise meniväk kukin doimeihis jäll, hääräsiväk kamalast päivisi ja nukusiva yäs rauhas. Sillett, niingo sanott, ei siink kaupungis usse valuvaara oll. Vuaskaussi sireen makas toimetoman nurkasas, vanhen ja tomutus. Rask ja Kranaattiki oliva vähitelle huamann, ett o vallan durha, ett kaks miäst vahta semmost valuvaara, kon ei koskan gummingan dul ja sitt hes sovesiva, ett toine heist valvo yhde viikko ja toinen doise. Sillaill oikke hes sovesiva ja niin gulus kymmengund vuatt kaikkes ykstoikkosudes ja rauhas.

Mutt sitt ilmoitettu aviiseis, ett kaikk vanhas Suomen gaardi elos oleva upseeri ja sotamiähek kokkonuisiva ykstoistas päev syyskuut Helsinkkihi viättämä satakymmenvuatispäevä pataljoonam berustamisest.

No, ymmärtä se, ett Rask ja Kranaatt semsse juhlahan guulusiva ja hes saivakki virkvapaude ja läksivä Helsinki, vaikk Mintt ja Adolfiina koitiva vastam bullitta. Hes sanosiva, ett kyll semssi juhlihi hyvä s ree das mennä, mutt toine asi on, gui niist kottis seljetä.

Niingon dosi ongi ja niingo nykki nähti, sillett kottit tulles Rask ja Kranaat öksysivä jatkama juhli Tambrrell niitte riuskatten gumpneitten gans, kom Bohjamaald kotosi oliva ja stää jälkjuhla kest kaks päevä ja kolm yät, nii ett raha heijän däydys lainaks hakki, ett hek kottip pääsivä. Ja vaikk Rask ai sillon dällö ol sanonnk Kraanatti ett: »Kuule, mnää pelkkä, ett snää siällk kotonas ole andann ohjakse luista Mindun gässihi ja semne ei kelpp», ni hän sanos nyk, ko he asemald kottippäin dramppasiva: »Kyll vaa on, diädäks Kranaatt, semnem baikk, ettän miälumi mensin doisen gerram Blevnan ganuunasuit kohden, go Adolfiinam buheillt tämä riesu jälkke».

Mut aikas kutaki, sanos ämm ko joulyän gatiskas ol, ja ohitt nekki myrsky menivä Raski ja Kranaatim bää ylitt. Ja taas kulus vuas ja toinengi, kulus viisikki ja sillo vanhatten gaardlaistem bit jäll, niingo sovitt ol, kokkonduman gaardi juhla viättämä ja stää suuremalls syyllk, ko sillo ol kulunn viiskymmend vuatt Gorni Dubnjakin dappluksest.

Mutt nys sanosiva Adolfiina ja Mintt stopp. Ja vaikk äijä olsivak koittann ollk kui miälin giäli hyvä-näs rakkail avjovaimoilles, ni vastukse he löysivä ja luja vastukse sittengi joka kert, ko hek koitava vettä stää köytt, ett heijän darvittis kaikellakki muatto pääst sinnk kaardi juhlihi.

Nii händ. Synkkjälđ ja murheliseld oikke näytt sinn Helsinkkim bääseminen dällk kertta. Mutt kai-keks onneks kaupungi herras saivak kuull, mist kysymys ol ja fiskaal itt läks koettamam behmittä muijatte sydänd. Hän sanos heill, ettei mones kaupungis enä olekka semssi miähi, ko olivas fölis Gorni Dunbnjakin dapplukses viiskymmend vuatt takasi ja ett semsis olois olis synd ja häppi, jos ei äijäp pääsis juhlahä. Mutt Mindu ja Adolfiina sydän ol paatunnk kaikills semsillp puheill ja turham bääf fiskaal yrittänn olis, jos ei hän vihdo viime olis keksinn luvat lunasta äijäp pois Tambrelđ taikk muuhald, mihi hek kukatiäs tälläkkinn gertta öksyisivä.

Sillaills se asi sendän glaariks satti ja Rask ja Kranaatt oliva ymmärettävästengi aikatavall miälisäs ja kiittiväf fiskaali montten gertta. Ja koko viimise viikko enne Helsinki lähtö he oikke reklamendi jälkke oliva jäll molema vanhan girkon dornis vahti pitämäs eik heill uni miälehenkkän dullk, ko Raskill ol niim bali

puhelemist siit reisust ja se reisu valmistuksist. Ei edes päeväll uni tahtonnt tull heijä silmihis, ko se juhl ai miäld askroitt.

Mutt lähdom bäev lähen ja lähen ja ko se aatt käsis ol, ni Rask toi pualem bottu gonjakki, ko hän jolla ihmeliselt tavall ol kässihis saann, näytt stää Kranaa-till ja juttel, ett siit hes saava hyvä eväst nauttiakses reisuus olles.

— Sillaill oikee, Kranaatt semsem buhe vahvist.

Muttko siin juttu ol jatkett joku hetk, ni Rask tuu-mal, ett sais siit liäimest ny jo nauttit toisem buale ja säästät toisem buale matka varte.

— Niingo se ongi, Kranaatt siihe sanos ja sitt äijä rupesivas stää pottu kurittama. Ja Rask tul aim bu-heljamaks ja puheljamaks ja sanos viime: »Oleks hua-mann, ett riukhännä ovat kovast ruvenn meist tyk-kämä. Koko suven gaks heist tosa o hääränn meijä ymbrillän ja näinp päevin heit o ollk koko laum täsä.

— Nii händ ongi, Kranaatt meinas.

— Sillaill oikee, Rask jatko, ja tiädäks Adolfiina sanos, ko mnää juttli hänell meijä riukhännistän, ett se tiätä hyvä, kon daeva linnu lähendlevä jotta ihmist. Niingon diätäkin, gosk täst meijä reisustan sendä vihdo viimen dosi tul.

Semssi äijäp pauhasiva eik kumbika heist huamann, ett konjakk hupen ja hupen, ennengo Rask hämmäs-tynnyns sanos: »Nääks koohot, ei täst saa enä mittä heruma».

— Nääks vissi, Kranaattiki ihmettel.

Se ol surulinen dosiasi, eik Raskild enä puhe luistann niingo enne. Hän gattel hetke aikka riukhänniti, ko nautesivap pää siippe all yärauhatas tornim boikkispal-

keill, haukottel, oijens käsivartes ja sanos: »Ohhoh ko raukase, mnää ruppe nukkuma, valvs snää, Kranaatt».

Ei ollk kulunn montta silmäräpäyst, ennengo Rask vetel semssi hirssi, ett koko kirkondorn dāris ja riukhännäkin dliiva hiuka levottomaks. Mutt pia he jäll lepyšiväk, ko se krohin ol nii säänölist. Ja kaikk olis ol valla hyvim bäi, jos ei Kranaatti kans olis ruvenn raukasema ja jos ei hāngi olis ruvenn hirsi vetämä.

Ja ny nukusivas sitt kaikk vahvas rauhas. Prännvahti nukusiva, riukhännä nukusiva ja koko kaupung nukus. Kaikk oliva, niingo sanota, vaipunṇ une helmaha.

Mutt yks ol, kon ei nukkunn. Ja se yks ol valu. Pormestrin dalo sähkölangois ol tapattunns semnen glumm, ko lyhyvsulguks sanota, ja seinhirre sisäll akknambiāles eleskel piän valungipin. Se kyte ja kyte ja tlee ai lähemäks huane sisäseinäm bintta. Se saa hiuka vetto avukses ja nys se hehkuvan hiilustan ulottu jo piānehe seinpaperliuskaha. Se leimatta heikoks liäkiks, ko nualeskle ahnast ymbrištöās ja kulke ettippäi, nii ett se vihdo viime saa kiik kardiinihin, go o laskett alas akkna ette, siks aikkan gom bormestri väki o ulkmaamatkall. Ja ny alka oikke valuliäkketten dans. Huane tlee saut täytte, kato pala paukkute ja präiskyte. Kuumudest menevä akkunruudu rikk ja valu saa ilma yllingylli ravinokses. — Hei, ko o lysti oll isändānt talos, pauhava liäki ja andavat tuulevedo liähuttak kipinöittevi liäpkeitās ulos akknast! Mutt ny ongi jo valu vald nii suur, ett siihen präisknäjä ja paukknahan, gohinaha ja kajastuksehe ja kuumuuttehen, go se saa toime, herä naapri väki ja yks ja toinen gaukemalttaki.

Pia om bormestrin dalo ymbryšt täynn väkki, kon goittava lannista valu valtta. Mutt talo pala perus-

tuksias myäde ja kaupungilaise ovat tytyväisek, ko saada edes napurtalok kaikk suajelttu.

Ko niim bitkälttä om bääst, ni ruppe yks ja toine sanoma, ett: »Se sendän glookku o, ettei sireeni äänd olk kuulunnk koko valuvaara aikan». Pian dämä kysymys levi ympärs, eik ol aikkaka, ennengo se o jokase huulill. Mutt reippama joukost, fiskaal ensmäisen, lähtevä vanhan girkon dornihi asjast likemppä selkko ottama. Ja kyll se pia selkke. Siäl makkava Rask ja Kranaatt vahtpaikasas ja kuarssavak kilppa. Riukhännäp pyräyttävä lenttoho ja tiähes, ko niim bali outto väkki tlee heijä yäkortteerpaikkahas, mutt Rask ja Kranaatt ei her, ennengo fiskaal om budistann heit kraivärkeist niingo säkej.

— Tämä on gaunist! fiskaal sano sitt, ko hän o saannp prännvahti herell. Tämä on gaunist! Kaupungis o valuvaar ja te nukutt eik sireenist kuul hiire hiiskaust.

— Älkkä helkkris, herr fiskaal, vai o valu vallallas, Rask siihe sanos. Panest Kraanatt sireen mölisemä.

— Pane händ, Kranaatt vastas, karas sireenin dyijö ja rupes veivi väändämä, nii ett vähä henkki ol. Mutt ei mölinä vaan guulunn.

— Vast aik väänttäs stää, ko me ole valkkja samotann. — Mutt pahunikost sireenihi o mennk, konei se muut kom bihise vaa yhde eine? — Olettak tep pahukse rikkonnk koko vehke.

— En ol, Rask puhel, samas reedas pidäis oleman, go liki kaksymmend vuatt takasin, go se tännt tuatti ja täällp pruuvatti. Kyll mar se siitäkki näett, herr fiskaal, ko se noin domum beitos o.

No, mitäst täst, fiskaal rupes sireeni syynämä ja löi sen ganne auk, niin ett se sisikund tul näkyvihi. Ja ko hän se ol tehn, ni hän huus kiukuisas: »Aim barempaa ja paremppa. — Jaa-a Rask ja Kranaatt, prannvahtivirk teild o menn ja kova poliistutkind täst tlee viäl. — Tulkkast nyk kattoman de muukki! Täälls sireeni sisäll o linnumbessi vaikk kuip pali. Ong ihme, ettei se äänd ann!

Sinnt tornihi ol kokkondunnp pali ihmissi, ko miällessäskin dahdosiva nähd ne linnumbesäs sireenis ja ny hek kaikk kokkonusivas sireeni syynämä. Sillo Rask vilkautt silmä Kranaatill. Tämä ymmärs yskä ja hiljaksis hes sitt siirsivä ittes pois koko vahtpaikas-tas. Ja ko he olivap pääss torni ovest ulos, nii he läksiväk karama rantta kohde.

Ei he enä uskaldann ajatellakka Helsingi matka eik heit olis millä voimalls saatt hakeman gotto pyhävaatteitas semmost reissu varte. Ei maaren go Rask hyppäs paattihis ja sanos: »Mnää luule, ett meijä ny om baras lähtik Kallikari luotsej tervettämä ja onnell».

— Sillaill oikke, Kranaatt vastas ja sitt äijä läksiväs soutama ulkluadoj kohde. Ja siäl he viivysiväp pualtoist viikko.

Se ol viisast teht heild, sillett, ei mikkä ol nii hyvä ko väisty myrskyn diäld ja antta aja hiukan dasottas se jäljej, ennengon daas pistä nokkas esill. Ja se ol viissast teht sengin dähde, ett hes siällk keksesivä uude elingeino itselles. Mutt se asi ei kuult tähä juttuhu.

Niin händ. Vähitelle het tämängin glummi ohitt ittes pärjäsiivä. Mutt se harm jäi koko loppijäks kytemä heijä miälhihis, ettei he päässykkä sinn Gorni Dubnjan kin dapplukse viiskymmenvuatis-juhlaha.

Ja sendähde em mnää, jos he viäl elävä ja ova jom-
sisakki voimis, nevois teit menemä sanoma heill, ett
tiätä onni ja menestyst, kon daeva linnut taikk muu
metä elävä ruppeva jotta ihmist suasima. Mutt jos te
välttämättömäst semssi perättömi heill jaariteltt tah-
dott, niin dehkä se jongum biäne matkam bääst heist.

Sillett semsis endsis Suomen gaardim bojis o sissu
viäl vanhanakki.

KO SEPPMESTAR TURKIAINE VEROILMO- TUKSES TEK.

— Tii — iilda! — Tiiilda! Ei, ei tul appu, vaikk huu-
dais ittes näänyksihi. O se sendä ihmelist! Vaim-
ihmssi on dalos, nii ett pää yhten golkkuva ja tosa
he muuloiste ova valla mnuun gondeisan, mutt an-
nast kattok, ko mnää joskus tarvitte heijä appuas,
niin gyll sillo o, niingo maa olis heijä niäll! — — Tii —
iilda! Saastane sendä! Eik mnuu äändän guull! —
Tiiilda!

— Siunakko sendä! Hätäköst ny o jäll?

— Jäll! Mikä jäll? Oleng mnää teit vaimihmssi
liiaks vaevann, vai? Mnää luulisi — —

— Älä siin rupp saarnaman, go san asjas. Mnuull
on giirutt tyät köökis.

— Vai nii. — Ain deill vaimihmsills stää kiirutt o
olevannas. — Mutt mnää tahdoisi snum bitämä vaari
hiuka, ettei nua mukula ja Adoniikka pidäis niin ga-
mala meno. Ko mnuull on däsä vähä säserä tyät. —
Kirjotustyät, nääks.

— Kuik kirjotustyät! Es sunkka snää muut, tiämäs,
sendän girjot ko räkningeit ihmsill.

— Kirjota händ. — Veroilmotusplakaatej täytän
däsä.

— Kuule, Tobias kuld. Älä rupp semssin doimeihin, gon gaikk ihmses sanova, ettei niit ymmärk kukka muu täyttäk, ko alvokaati ja sengaldase oppenu herra.

— Kyll mar stää pali turha pauhata ja kyll mar nii ongi, ett järkki siinäkin doimes tarvita. — No, no, no, no. Ei sembualest ettän ittiän gehhut tahdoisi, mutt mnää luule, ettei kukka viäl ols sanonn, ettei mnuull ol niimbali järkki ko jolla muullakki hanttvärkkriilt täsä mejän gaupungis. — — Mutt kuuleks ny, mimmost meno nua mukula jälp pitävä! Ja Adoniikka roina: »Sydämen on kylmä kuin järven jää, kukapa sen vihdoinkin lämmittää?» — Sans sill, ett jos ei hän lakk mäikkämäst, ni mnää lämmitä häne selkäs, nii ett sydängi lämppe saman diä ja ett nyp pitä oldama hiljaksis täsä talos, nii hiljan, go ol mailmas, sillongo stää luama ruvetti. Ja tänns salihi ei saat tullk kukka. Ei millä asjall. Ei ennengon dämä tyä on teht. — Muist se ja muist sannos se koko talo väell.

Sepä frou men menoijas ja seppmestar Tobias Nikodemus Turkiaine jatko veroplakaattetten däyttämistäs. Alus se tyä ol luanistann nii hyvi, ett Turkiaine ol naurann ittekselles ja meinann, ett o stää järkkiäkki sendä montta lai täsä mailmas, ko he hollava ja huutava, ett valla sekkomam bakka näitte veroplakaattetten gimbus. Mutt selväk kysymykse nämä ova: Verovelvollisen täydellinen nimi, arvo, ammatti tai toimi, nykyinen asunto, tulot edellämainitusta kiinteimistöstä. — — Selväk kysymyksek kaikk. Ja se konei oss niihi vastat, menkkö Monna suaho.

Sillaill oikke. Valla hyvi se tyä ol luistannt tähä astikk. Mutt sitt tul semnen gysymys, kon guulus: Rahaksi arvioitu etu verovelvollisen ja hänen perheensä

käyttämästä asunnosta (— huonetta ja keittiö). Mitä perhnat tämä o? puhel Turkiaine ittekselles. Meinavak he, ett mnää maksaisi hyry, vaikkas asu omas talosan? Mimmost oikeutt semne olis? Jos mnää asuisi hyryll, ni mnää saisi vettä hyryym bois tuloistan, muttko mnuull o oma talo, ni em mnää saa ymmärettävästengä vettä pois mittä hyrrahoj tuloistan — — No, vaaditang sitt viäl lisseks, ett mnuun darvittis merkit tulotten jatkoks se, mitä mnää saisi hyry omist huanestan, jos mnää annaisi jongun doise assu niis. — Ei pahapolv sendä, ei mar tämä mailm nii hullullk kandill olt, tiämäs.

Ja sepp fundeeras ja kraape päätäs. Ja ko lapse ja lapsembiik pitivä viäreses kamaris kova meno, ni hän harmeisas, niingon däsä edell jo selitetti, huus frouas sisäll ja anno semsen gäskey, ett hiljasus vallikkon dalos.

Ja kyll sitt sepän dalos oltingi hissuksis. Nii hissuksis, ettei hiire hiiskaust kuulunn. Muttei se kiper kysymys vaa ottanns selvitäkses.

Katotast hiuka ettippäi, tuumal Turkiaine ja luk: Viljelysmaasta ja puutarhasta saatu tulo. — — No, kaikki ny viäl! Pidäisik mnuu ruvet värdeeraman däsä nek kymmengunna muureetri ja repeetta, ko mnää tost tregoolindapasestan saa. Ett he viittivä! — — Jaaha ja sitt tlee: muita kiinteistöstä saatuja tuloja, eriteltyinä. — — Vai nii, vai eriteltyinä. — — Perhana muati! Mitä tyhjäst eritellä. Olis mar lyst tiättä, mitä siit eritellä. — — Mutt mennäst ettippäi: Jaha, vähennyksiä. Isännöitsijän palkkaus, no se o oikee se — — kui, mitä: Jos verovelvollinen ei itse hoida kiinteistöä. — — Kas sillail! Jos mnää lyä itten lais-

kaks ja palkkan doise hoittaman dätä talo rytiskä, ni sillo mnää saa vettä isänäm balkam bois tuloistan, mut jos mnää koita eläs säästväisest ja tee itt kaikk isänän dyä, ni stää vaeva ei pidet minkkä arvosen.— Kyll on glookku järkki se, peräten glookku. — — Mutt mennäst ettippäi — — Jaaha: Talonmiähen palkka-edut — Mikä semnen dalomiäs mahta oll? — — Menkkö he hemmettin dalomiähines! — Jaaha ja sitt tlee: Nuohominen, puhtaanapito, lumenajo — kyll jumal lume aja — vuasikorjauksia, lämpö ja valo vuakralaisille. — Kuka pahus niill valastust ja lämmind menis andama. Kyll sitt lampp palais pöydälls sydämbäevälläkki ja huaneis olis nii lämmin go sauna laoll. — Kyll o hullu järkki. Vaikk sendähden gaiketakki semnengin gysymys siihe om bantt, ett näytäis sild, ett met talo-omistajas saa vähenttäp pali ja montta sortti tuloistan. — — Jaaha, ja sitt tleeki, näämäs, semmost ko o vallam baikallas. O oikke ihmelist, ett täsä sendä o joukko täysjärkist meininkkiäkki. Mutt annast kat-top piissäk stää hiukangam bidevälttä.

Nii, sitt o yhteveto: Tulot yhteensä ja vähennykset. No, se on gaikk paikallas. — Mutt mennäst ettippäi: Muut tulot. — Juu, juu, nii händ, o oikke mnuull muitakkin duloj. Taikk oikkjastas, ei mnuullk kiinttemestän mittän duloj olekkan, gonei mnuull hyyr-läissi ol. Ei ol eng otaiska heit. — Sepän dyäst mnuullt tuloj o eik mistä muist. Sillaill oikke. Tudeeratast sitt asjoit hiuka. Ensmäiseks täsä sanota: Rahapalkka. Semmost ei ol mnuull. — Ja sitt tlee — — Mi — mi — mitä perhnoit tämä o: Rahaksi arvioitu etu omaan tai perheen tarpeeseen käytetystä vapaasta asunnosta! — — Kas nii! Siin mnää saisi maksak kolmanen gerra

hyry huaneistan. Ens en mnää saa vettäp pois hyry tuloistan niingo hyryläine, en saa, muttko mnuun däyty päivasto lisät hyryrn duloihin ja ny mnuun däyty pann hyry viäl yhden gerra muitten dulotte joukko. Tämä o sendä vallam bai Helsinki, tämä jutt. — — Tii — iilda! Tiiiiiilda!

Tilda tul valla hengästynnyn salihi ja vähällp pit, ettei hän menn valla huumeksihin, go hän siink kattel rakast avjomiästäs. Seppmestar Turkiaine ol niin giukune, ett vaht käve ulos häne suupiälistäs, hän dakos pääknuppias nyrkeilläs ja karas yhdest sali nurkast toissehe. Viime hän mem böydän dyvijö, siäppas pännän gättes ja löi sen derä edellp pöyttähä, nii ett koko pänn men piäniks säpäleiks hänen gädesäs ja pläkkhorn hyppäs pualen gyyrnä ylös katto kohde. Sitt hän gattel hetke aikka frouatas ja ko hän sitt viime sai henges takka, ni hän sanos: Lähet hakema voogmestar tänn ja juur paikall.

Mitäs täst. Frou men niingo syästäv ulos ja läks taanes kattomat, paljam bäite ja muutongi ruakkomat, sanalls sanott juur semsen, go hän doimisas ol oll voogmestrin dyvijö ja saikin goht kaikeks onneks tämä virkmiähen gässihi. Yhdes he sitt tliivas sepän dalo salihi ja voogmestar rupes koht selittämän gaikk verotusasjas sepäll. Ja kyll vaan govall ott mond kertta, ko niit numroj siihem blakaattihin girjotetti. Seppä ei lakann harmittamast se, ett hänen duloihis todestakki lisätti, mitä hyyr häne asumuksestas olis tehñ, jos se olis muill luavutett ja jos hän hiuka lepysikin, go hän sai kuull, ett se asumus muitten dulotten gohdallt tarkott semssi virkmiähi taikk ihmissi, joill kuuluva vapa asund osanp palkka, ni hän suutus taas uuden

gerra ja viäl kamalemin, go voogmestar sanos, ettei hän saann vähenttä tuloistas stää, ko ol kulunn häne ja hänem berhes elatuksehe.

— Se o nys sitt niin gauhi väärys semne, sepp huus ja löi nyrkkis pöyttä, niin suur väärys, ett mnää ihmettlen gui meijä eduskund taita oll nii lyhyvjärkine. Mutt älkköst hualikk, kyll mnää se sittengi vähenä se summan duloistan. Mnää ilmoitan duloj se jälkke vähemä. Se o viss asi. Mnää korja lakki, misä se korjaust kaippa. Siin ei aut mikkä.

Ja sitt sepp ol vähä aikka räknöittevännäs ja ko hän siit toimest pääs, ni hän ilmott voogmestrill niim biäne summa vuastuloikses sepändyäst, ett voogmestar vallan gauhistus.

— Älä veli kuld pimit niim bali, snää pistetän gukatiäs tiilembäit räknöitemä, josas nii hiuka ilmota. Snää olet tiädäks tunnett siit, ettäs otap paremi hyvä makson dyästäs. Ei ol enemppä kon guukaus aikka, kon gaupungis pidettin gova kohina siit, ett snää oli ottann viiskymmend markka siit, kos oli avannk kirkkväärtin gassakaapin, gon girkkvärtt ei oll huamann otta avamias kaapist, ennengo häm bräiskäs kaapi oven gi. — Vai eik siin jutus ol mittäm berä, vai?

— Ei siin olp perä. Em mnää siit tyästän vaevast viittkymmend markka ottann. Sata markka mnää siit nytkäsi.

— No, mutt snää olekki sitt kuulem oikken goko nylkyr. — Kuis snää kehtasikka otta niim bali!

— Miksen olis kehdann! Se kirkkväärtt suututt nääks mnuu. — Asi ol nii, ett ko mnää olin diirikallan avanns sen gaapi ove, niin girkkvärtt kysys koht, ett kuip pali se toimitus nyt sitt maksa. No, siihe

mnää vastasi, niingon dosi oliki, ett semmost lukku ei avakkan gaikk sepä, ja jos ei mnuus olis oll miäst stää avama, niin Dambreld astikk hän olis saann hakkis se avaja. Ja sentähden dämä tyä maksa viiskymmend markka.

— Kyll tet Turkiaine olett ai oll hävytön hinnoisan, rupes kirkkväärtt sillo rähisemä, mutt tämä mene ny jo sendä vall yli kaikkette rajatte. Viiskymmend markka tämsest tyäst, kon det teitt kymnes minuutis! Kyll siin on sendä hyvingin doinem bual liikka.

— Vai niin det tykkätt, mnää sanosim, bräiskäsin gassakaapi oven gii ja rupesi lähtö tekemä. Siäll oliva sitt taas kirkkväärti avame hyvä lukun dakan. Ja sil-longost hänellt tul hätä.

— Pahustak stää nyk kii löitt, ennengo mnää kerkesi avamen ottama siäld. Kyll mnää ne viiskymmend markka olis maksannt teill. — Avakka uudestas nys sitt se ovi. Mnuu on giiru.

Mitäst täst, mnää avon gaapi ove jäll ja kirkkväärtt vet koht flombuukkis poviplakkristas ja kauppas mnuull viidengymne marka sedeli.

— Ei, hyvä herr kirkkväärtt, mnää sillo sanosi. Se avamine maksa viiskymmend markka kerrald. Nii ett sata markka mnuu saatvan nys sitt o. Maksattak, taikk lyäng mnää oven giit taas? — Ja sata markka heldeski häne flombuukistas.

— Snää ole aika junkkar, nauro voogmestar, ko hän ol kuullt tämä jutu, aika junkkar snää ole, mnää vaa sano ja sano sen gans, ett ols snää varovainen dulottes piänendämises. Kirkkväärtt istu verotuslautkunna ja kyll hän o valmis hakkama vero snuu niskahas niim bali, ko hän vaan daita.

Mutt ei sepp malttann oll vähendämät tuloijas siihe määrän, gon gohtulist olis oll. Ja ei häne omatundoska soimann händ yhtä einett, vaikk voogmestar tek parastas saadakses se herämä. Ei Turkiainen go viheldel vaan, go voogmestar kolkutt häne omandundos ovi. Ol koppi poik siks, kon gaikk numrase olivak kirjotetu ja kaikk yhtevedot tehdy. Muttko voogmestar sitt viimiseks luk: »Kaikki edelläolevat tiedot vakuutan oikeiksi kunniani ja omantuntoni kautta» ja käsk Turkiaisen kirjotta nimes se vakutukse all, niin Turkiaine sanos:

— Hemmett sendä. Tliik siäld viäl semmostakki?

— Sillaill oikken däsä sanota. Tulk kirjottama nime all vaa.

— Odotast nys sendä yks hiukk. — Fundeeratangi ens, mitä täsä tehdä. Vai oikken gunnja ja omandunnon gautt nämät tiädo anneta. — — Mutt kuule, eiköst se pakkhuane inspehtor olt taksotuslautakunna esimiäs.

— O oike.

— Vai nii. Stää ai mnääki, ett hän siint toimes istu. — Ja me ole hyvät tutup, pakkhuaneinspehtor ja mnää.

— Se ei kuult tähä asjaha. Pan nimes all ny vaa.

— No, no, kuulu mar se tähä asjaha. Ei stää mnuu nimiän sinns sendä niim bann. Fundeerata ens hiuka.

Ja sitt sepp fundeeras oike hyvim bäevi ja kraape niskvillojas. Mutt ko hän aikas siinf fundeerann ol, ni hän nous ylös, men juhhalise näkösenp pöydä viären, gast pännäs pläkkihi, lykkäs paksu, mustam biiro yli sem baika, misä siit kunnjast ja omasttunnost puhutti ja kirjott se sijaham baperi all raskallk kädellä, korkkoill, ylppjä näkösilp pookstaveill:

Ystävyydellä

Tobias Nikodemus Turkiainen.

KO MNÄÄ JA MEIJÄN GATRIINA OLII UUTT
HATTU OSTAMAS.

(Naapurini, suutari Sundberg kertoo.)

— Kyll maares se huamann ole, ett mnuu olis aik
osta uus skrolla pähäm, buhel meijä emänd yks aamu.
— Se mnuu vanh hattun o jo vallam bois muudist ja
muutongi jo niin gulunn, ett ei se kelpp muuttko va-
reksem beljätykseks.

— En, em mnää stää huamann ol, mnää vastasi,
muttko mnää samas huamasi, ettei semne vastaus ol
otoline, ni mnää lisäsin giiruste: — — Jaa, muuttko
mnää oikke ajattle, ni o oikke snuu se vanha skrollas
kalppjanäkönem barsell. Kones ol enne uutt ostann
ittelles.

Mnää ole, niingos tiädä, ollp pyhä avjoliitos kapplen
golmattkymmend vuatt ja ole sill aikka ovenn yhde
einen dundema niitte vaimihmiste luano ylipäätäs ja
meijän Gatriina eritottengi, nii ett ymmärsi oikke mnää
koht, että giiruisan oli vastanns sopimattomast ja sen-
dähde mnää, niingo sanott, koht koitingim baranttas
stää vastaustan. Mutt mitäst mar meijän Gatriina
stää mnuum barandamise yrittystän olis kuulevin gor-
vihis ottann. Mitä viäl, muttkon graappas kiis siihe
alkpähä ja rupes huakkama ja valittama.

— Nii, nii, es snää tiättvästengä ol huamann lainka,
ett snuu rakas avjovaimos kävele ymbärs kau-

punkki vanh, ijangaikkine skrolla pääs, niingo mikäki spöökk. — Es snää huamattis, vaikk mnää pansu vanha silppmallu hame verost yllen. — Kyll sillo ol toist, ko mek kihlois oli.

Ja sitt Katriina rupes itkemä ja valittama ja nii edespäi ja nii edespäi, niingos tiädäk, koskas kans naimsis ole.

Sillaill oikee. Ja summ kaikest ol se, ett kon daevas jälle ol seljenns — se avjoliitollinen daevas, mnää meina, (ulkon ol oikken gaunist ilma koko aika) — ni mnää oli vakutett siit, ettei mikkän däsä mailmas oll niin darppelist, ko se, ett meijä emänd saa uude skrollam bäähäs ja päällsem bäätteks mnää oli luvann, ett mnuum bit seoravan aamun menemän Gatriinan gans valikoittema stää pyydyst Kraamberi frööknäm buadist. Siäll o nääks reedu komend ja siälls saa puhellk kaikk asjas kunto ja sitt siäld saa kaikki helvomallk ko muist saman galdasist puadeist. — Nii ne vaimihmsekk kummingi hollava. Tiätä sitt pahus lopu edest, kuis se asja lait oikee olle.

No, nii händ. Mnuu ja Katriinam bit, niingo sanott, seoravan aamun menemä stää uut skrolla ostama. Mutt kyll mnää se sano, ett se reis olis saann jääd mnuuld tekemät, vaikk avjoero olis tull mnuu ja Katriina välill, josan olsin diätännk, kui mone mutkan dakans se uus skrolla ol, taikk oikkjastas o viäläkki.

Ol, nääks, tapattunns saman ehtonk, ko mek Katriinan gans siit hatuostamisest sovenn oli, ett kon Graamberi fröökyn ja häne apulaises, joku out vanhambualne ihmnen, go o hiljakkoisten dullt tänn jostan gaukka, olivap päättänns sem bäevän dyäs, ni hep panivakk kaikk ove lailes lukkuhu ja tliivap puadi oven gautt

ulos. Ja ko hep puadin drapull olivap pääss, niin Graamberi fröökyn flättäs oven gii ja sanos: »Kas nii, ny ovas sitt kaikk paika lukus». — Siinp puadi oves o, nääks semne ammerikkalaine lukk, ett ko stää rukka yhde eine, ni ei tarvitt muut kom bräiskäst oven gii vaa, nii se o lukus ja vahvas lukus sittengi. Sillaill oikke, ja, niingo sanott, Kraamberi fröökym bräiskäs puadis ove lukkuhu. Mutt koht ko hän se ol tehn, nii hän huus: »Ai jekka sendä, mutt näättäk nyk, ko mnuu avamen jäiväp puadi rahaloodaha. — Mutt omb teill avan gotont, Tibianderska, nii ett saadam buad auk hyvis ajois huame aamust».

— Ei olf, fröökyn hyvä, mnuull avand koton. Kyll mnuungi avamen jäi tonnp puadihi.

— No mutt, kuingast te avamens sisäpualell jätitt, kon deijä aamust aikasin bitä tleema siivomam buad!

— Nii händ, mutt eik fröökyn muist, ett tes sano-sitt, ett tet tleett tänn huame aamust jo enne mnuu stää tavaralähetyst sinnk Koljolan gartnohon gunttom banema. Ja sendähde mnää meinasi, ett sama se o, vaikk mnää avamem buodihi jätängi.

— Ei olis saann jättä. Om mar tämä ny oikke harmin gappal. — No nii, mikäst täsä sitt muu autta, kon de menett Merisen dyä ja sanott, ett hän dlee tiirikoinnes aamust aikasi avaman dämä ove. Mutt varottakka, ett hän vaan dlee tarppeks aikasi, ettei ihmisten darvitt ulkpuall puadi odotta. — Em mnää pääsekkän dänn nii aikasin, go mnää luuli. Tes saatt yksnäs hoitap puadi ja kaupa jongun diima huame aamust. Mutt muistakka ny vaa, ett puadim bitä olema aikanas auk.

— Kyll mnää panen gaikk asja reeda. Mnää mene oitis Merisen dyyijö ja sano hänell, ett hän hirtetä, jos

ei hän dul aikanas ja jos ei hän saak kondej alles siks, kom buadi avamise aik on gäsis, ni mnää vaikk riko akkna, mene sen gautt sisäll ja ava ove auk. — Ja va-sara ja hohtme mnää ota fölihin, ettei käy niingo vii-men, go niitäkki olis tarvitt ja Merisell oliva vaan diirikap plakkrisas.

— No niin, gyll sitt kaikk hyvä reedahan dlee, kon de vaa nii menettlett, Kraamberi fröökym buhel ja sanos hyväst Tibianderskall. Ja sitt he erosiva ja meniväk kumbakin gottias. — Kraamberi fröökyn asu, niingos tiädä muuhallk, kon ei hänell ol muut ko se puadhuane keskk kaupungis.

Sillaill oikke asja makasiva, niingo mnää jälkkem-bäi olen guulls, sinä aamund, ko mek — Katriina ja mnää — meni stää uutt hattu ostama. Kell käve jo kapple matka yhdeksätt, ennengo mep paikallp pääsin, gon Gatriinall, niingo niill vaimihmisill ylipäätas, ol niin gauhjam bali reedamist rimssuines ja rämssyines, ennengo hän gehtas kadull ja kaupoiill lähti. — Nii händ, ja ko mes sitt tliim buadin dyyijö, ni siäll ol jo aika trusa ihmissi, vaimväkki kaikk, ko odotiva, ett puad avetais.

— Tämä on gamala sendän, gom buadettem bidäis olema auk kell kahdeksa ja tämä o ai vaan gii. Mim-most oornikki tämne o? Mnuu miälestän olis maist-raati velvolisuus pittä tämsist asjoist paremi vaari, pu-hel siin yks frou, ko me olim bistänn itten jouko jatkoks.

— Niin gyll pidäisiki se olema auk kell kahdeksa, mutt konei tuls se pahukse Merinen diirikoines. Mutt odottakka ny viäl yks viis minuutti. Kyll se tlee. Ja jos ei tul, ni mnää riko akkna, mene sen gautt sisäll ja ava ove.

Se ol se Kraamberi froua uus apulaine, niingo mnää sitt jälkkembäi sain guullk, kon dämssi juttel ja heiluttel vasara toises kädes ja hohtmi toises.

— Tunneks snää tota ihmist, mnää kysysin Gatriinat? — Mill oikeudell hän luule pääseväs akknan gautt ihmistem buadeihi?

— En, em mnää stää tunn. Ei ols stää ihmist enne näkynnt täsä kaupungis. Riuskas ihmnen dundu olevas.

— Liiangi riuskas. Ei puadeihi sendä nii mennä akkna läpitt, puhel siin yks frou, kon guul, mitä me oli sanonn.

— Saastane Merine! huus samas se out vaimihmnen daas siäl etupääs joukko, herittel asseitas ja löi huomautt vasarallp puadi ovehe.

— Älkkä nyt sendän Gramberi frööknäm buadi ovi rikkokk, huus sillo joku joukost.

— En mnää ovi rik, mutt akkna mnää riko. Se saatt nähd ja juur äkki sittengi.

Mennäm bois ny, mnää sillo sanoin Gatriinat. Täsä tleevap pahak krapina, mnää pelkkä, ja me joudun dodistajiks ja kukatiäs syytteessengi, jos oike huanost käy. — Ei tua ihmnen dual ove edes ol luatettav.

— Mennäm bois, niingauan go o otoline aik.

Me läksingi sitt Katriinan gans toisellp puallk kattukattilema, ett mikä siit oikeen dleeka lopuks, siit Kraamberim buadi avamisest. Eik ollk kulunn monttaka minuutti, ennengo me jälle näi vasara ja hohtme vilauttava ihmistem bätite yläpualell ja se out vaimihmne töyttäs läpi väkijoukon, giärs nurka ymbärs ja sit aika helinä ja krapina ja hetkem bääst avettim buadi ovi auk ja väki tröömäs sisällp puadihi.

Pysytä mep pois tost troikast. Kylläs se ymmärä, ett edesvastauksehe he joutuva joka sorkk, mnää sanosin Gatriinat. Ja kyll Katriinaki se ymmärs, ettei asja näi oll laillses sortis ja ettei Kraamberi frööknäm buadihi ny uskaldann menn, vaikk häne miäles sinnk kovast tek, niin govast, että hän oikke itku vääns, ko hän siin joudus toispuallk kattuu seisoma ja kattleman, gon doise vaimihmset tekivä kaupoijas.

Kaikeks onneks mes sillo näin Graamberi frööknäm dleevas kattuu ylös ja pistävä ittes puadihis.

— Kas niin, Gatriina, älä siin ny enäm barg, muttkom byhk silmäs ja nokkas ja ny me lähde stää uutt skrolla ostama. Kyll me ny uskala menns sinnk, ko omistaja itt om baikall.

Ja Katriina pyhkes silmäs ja niist nokkas ja ol nii ilonen go leivonen, go mes siit kadum boiki menin Graamberi frööknäm buadihi.

Ja kyll siäl ol hatuj! Vaikkei niist alstandeist pualekka rehelise hatu nimi ansainn olis. Siäl ol semssi, ett em mnää jumalistakko saa järkken, gui niit olis saanns sopima muuhum baikkahan go jongu seippä nokka, ja se ny ei oll ihme eik mikkä, jos ei niit katellesas ymmärtänn, mikä pual niist kuulus ette ja mikä taa, mikä baabuurdim bualell ja mikä styyrbuurdim bualell, niingo mes sanosi, sillon go me viäl Saksa reisuju tei. — Sillaill oikke, ja jos snää luule, ett ne vaimihmsekkä ain diäsivä, millk kandill nek kukim bäähäm bantti, niin gyll snää erhetys, sillett kyll mnää pari kertta kuulin, gon Graamberi fröökyn sanos jollan, gon goitt uutt hattu päähäs: »Antteks frou, se pual, ko ny o edes, kuulukin dakapualell». — Semse ne vaimväkette hepene ova.

No, ymmäräs snää se, ett siink kuulus aikka vähä jumalattomast, ennengon Gatriina semsest ylömbalttisudest löys ittelles sopeva, uude skrolla. Ko o ylipääteski nii, ett niild vaimihmisild mene puadkaupois kaks kolms se vertta aikka ko meild miähild. He valikoit-teva ja andavap puadmiähe ladot kaike hyvyde, mitä hän hyllyildäs löytä, heijä nokkas allt tiskill. Muttkon gaikk käy ymbärs, ni he huamatteva, ettei he oikkjastas tarvitteikka lainkka stää, ko het tliiva ostama, ja nii hes sitt silmä räpäyttämät sanovap puadmiähellt taikk handelsmannillk, ko o hyvängin gaupan doevos elänn, ett ei hänen davarastas ol mittä ja ovat tiäsäs. Nii ett kyll mnää se sano, ett om baras pyssypois heijä föleistäs, ko hep puadkaupoill ova. Ja valla järjetönd on dehd heills seora, ko he menevä uutt hattu taikk jotta heijä farbulaaneijas ostama. Sillett siink kysytäm bali enemmän gärsvälisytt ja rohkeuttakkin, go mitä armolinen gaittelmus o meill andan. Meill miähill, mnää meina.

Sillaill oikke. Pualtiim toisem bualendiimaa jälkke oikke siink kulus, siink Katriina hatu valikoittemises, ja ko mnää koiti näyttä hänell jotta semmost vareksem-beljätyt, ko siäll ol klasikaapeis ja akknöis ja sanosi, ett olis jo aik lyäd kaupp kii, niin Gatriina katos mnuu suu messingis ja sanos: »Ei sunkka snuu aikas vaam bitkäks mahd tull. Kattel ny näit kaunej tavaroit ja näit kaunej frouvi. — Nääks, kuik komjas tuaki on dosa».

Semssi oikken Gatriina puhel mnuu lohduitukseksen. Ja kattli oikke mnää jongu aikka niit tavaroit ja niit vaimihmissiäkin, go siäl hattutten gimbus hääräsiivä. Muttkoistoikkoseks semne vauhkottleeminen dul aikka

voittai ja ikäv mnuu olis voittann, jos ei olis se klaas-
mestar Rumber tulls siihe ja ruvenn hulluijas pau-
hama, niingo hänen dapas o.

No ja ko mes siins sitt praakkaskle Rumberin gans,
niin dlee Katriina mnuun dyijön jongulaine hatu-
räysk kädes ja puhele silmäk kirkkanp pääs: »Eiköst
tämä olk kaunis! Ja katost, kui hyvi se sopi mnuull!
— Eks snääkin dykk, ett tämä mnää ota».

Tykkä händ. — Oi voi, mutt se vast ongin gaunis,
mnää sanosi ja koiti oll ihastunnu näköne, vaikk
oli jo nii väsynn, ettän olsi vahvistannk Katriinam buhe,
vaikk hän sill hetkell olis flätänn vanha viinpannu-
hatum bähäs.

— Jaaha tämä mnää sitt ota eik se ole tyyriskä.
— Mutt kuule, eks snääkin dykk, ett noit kukkassi
on dosa etupualell vähä liiam bali. Ja ko ne viäl ova
niingom blaastroituk kiit tähä hattuhu, ni se ei ol oike
niingo mnää tahdoisi. Mnää anna otta nep pois ja
panns siihem bari ruussu taikk valmu sijaha. — Kyll
tämä uus apulaine sem bian deke. — Nääks se riuskas
ihmnen, gon dännp puadihin dul akkna läpitt, o juur
Kraamberi frööknä uus apulainen ja hän o oike raar
ihmne. Hänen gansas o hyvä kauppa tehd ja hän sano,
ett pia hän nämäk kukkasep pois plokka ja pane pari
oikken gaunist, enemä näkyvä ruussu sija».

Tiättvästengi mnää oli juur sama miäld kon Gatrii-
naki ja jos mnää oikken dode sano, ni ei nek kukkasek,
ko siins skrollas oliva, näyttänn juur mildä mnuunga
miälestän. Hiukan gauemppa kattote oliva juur niingo
olis hatu etupualell lyätt se Austraalian gartta, ko ol
siin Heurthenin goulun garttakirjas.

Yhtäkki se fröökyn Graamberi riuskas apulaine sitt ol riistänns se Austraalian gartan diähes ja neulonns sijahan gaks ruussu, kon geikusiva vähä saamare nästist, ko stää hattu hiukangi häälyttel.

Sillaill oikke. Ja mnää rupesi juur koperoittema rahapörssi plakkristan, go yks frouv ruppe pauhama ett: »No, mutt se nys sitt o vähä klookku, kon em mnää löyd hattuan mistä. Ja toho mnää se laski noitten doiste hattuttem bääll.»

— Mihist se siit olis kattomam bääss? fröökyn Graamber sanos ja rupes hängi stää frouvan gadonnu hattu hakema. — Mimne se hatt ol? kysy häm bäällsem bäätteks.

— Valla uus hatt se ol. Kaks päevä takasi mnää sen doi Helsingist. Se ol tummambuun ja siihe ol etupualell neulott orvokej koko trusa. — Ei mutt tosa se ongi!

Ja siins samas hän siäppas kättehes se hatun, go mnää juur meinasi maksa, ja Tibianderska, se uus apulaine, ol pistämäisilläs pussihi.

— Täsä kyll se o, frouv sitt jatko puhettas, mutt kuka o ottann nek kauni orvokis siit pois ja panns sijaha nämäk kamalaf fladaiska?

Ja siinäköst sitt upra tul. Kaikk huusiva, toise naurova, toise olivas suuttunnu ja mejän Gatriina ja se out frouv pargusivak kollotiva niingo mikkäkki.

Mutt Rumber tul ja kuiskas mnuun golvahan ett: »Lähd nyp poik liässuhu, snää. Snuu ei olt tääll hyvä ollp piäne ajam bääst, ko ne ruppevas stää oikkja syndpukki hakema. Ei sillo snuu viattomutes aut yhtikäm behu.

— Ollek vissi nii?

— On gyll vaa. Luat snää mnuuhu vaan, gyll mnää ole maailma niim bali nähñ.

Mitäst täst. Mnää sai vähä äkkin gondi allen ja kyll mnää vaa luulengi, ett hullust mnuun gäynn olis, josan olsi sinnp puadihi jääññ. Sillett kon Gatriina jongum bualen diimam bääst tul kotti, ni hän sanos: »Oles snää kans vaa se! Tlee mnuull avuks ko mnää uutt hattu mene ostama, ekkäs kat se vertta perä, ett tomne erhetys olis väldett.

— No, mutt Kattrina kuld, mikses snää itt ottannp paremi asjoist vaari.

— Sendähde ett mnää luati snuuhu. Omb snuull yht suures silmäp pääsäs ko mnuullakki. Ja ko snää valla erhetyste välttämiseks olif fölis. Mutt semne snää ai ole. Es kerjennk kattoma lainka mnuu ja mnuun doimeijan, muutkos vauhkottli niit nuari, kaunej frouvi vaa, niingo mikäkim böhkö ja niingo snuun dapas o. — En ikänäs mnää ot snuu enä kansan, go mnää hattu mene ostama eng ylipäätäs koskan, go mnuullk kaupandeko o edesän.

— Älä nys semssi puhel. — Ota mar snää sendä mnuu fölihin, go se snuu uus skrollas vihdo viime osteta.

— En, en. Snää kuulis se ny!

Mnää koiti oll hyvi onnettoma näköne, vaikkann sydämesän riämutti. — Tämä mailm o niin glookk, nääks, ett välist joutu ilottema siitäkkin, go vallan gelvottomaks julisteta johonkkin doimehe. — Nii händ. Sillajll oikke.

REHTRIM BORTI.

Siit o jo mond kymmend vuatt kulunnk, ko meijä naapurkaupungi rehtor heräs yks maaliskuu aamu siihe, ett häne frouas ja piikas siunasiva ja kläppäsiväk köökis.

— Ny o vussin giss tyhjendännk kreddsnekan daikk kaffepann giähunn ylitt, taikk jotta muut semmost piänd tapattunnk, ko noi ihmetellä, ajattel rehtor, haukottel ja katos kelloas. — Se ol vast pual seittmä ja konei hänen darvinnt tänäpä ollk koulus ennengo yhdeksäld, ni hän gääns kylkkiäs ja koitt nukku viäl yhde hiuka.

Mutt siins samas avatti ovi ja häne frouas tul sisälls silmäp pystös ja kysys: »Oleks herell?»

— Ole mnää herell. Kyll te vaa siit murhett pitänn olett, ett mnää herell ole. — Mikä siäl ny jällt tapattunn on, gon de niin gamala meno pidätt?

— Semmost meill ny on dapattunn, ett meijäm borti ovap poijes. Ei jälkkiäkkä näy niist.

— Kuis snää sanosi? Meijäm borti! Mikk porti?

— Oikke ne meijän dalom borti. — Nii ovak kadonnk kon gaste.

— Semne ei ol mahdolist, rehtor sanos, hyppäs ylös sängyst ja rupes kiiruman gautt vaatettama ittiäs. — Kuka meijäm borti viänn olis? Teijä o silmisän vika.

— Ei mar olekka. Stiinam bit menemä äskö juur avamam borti ja ko hän dlee portivajaha, ni hän jää seisoma niin gon gohko, konei portej enä lainkka ollukka. Hän garas koht ilmottama mnuull asja ja sitt meni mnääkim bortivajaha. Ja kyll vaa asi nii o, ett kadonn ova meijäm borti. Ja jos es usk, ni menk kattoma.

— No mene mnää, menen gaiketakki mnää sinnk kattoma ja mnää ajattle, ett kyll portis siäll ovap pai-koillas. Ei teijä silmistän ennengä olt tarppeks appu oll.

Se sanottuas rehtor oliki jo saanns saappas jalkkaha ja hän läks aika kiäru ulos ovest portejas kattoma.

Mutt ei niis pali kattomist oll. Tiäsäs ne oliva. Kyll hän sen goht näk, ett vaimväki tällk kertta ol oikkjas.

Ja nii ol sitt jällt tämäkin gaunis keväpäev rehtri elämäs alkann harmill ja vastongäymsell.

Hän men sisällk, kävel ettit takasi laattjall ja ol kiukkune, nii ett vallan gihis. — — »Ett nep pahukse uskaldava laitta mnuullt tämmöst harmi ja tehd mnuu naurualaseks koko kaupungis. — — — Mutt kyll hes saava viäl kattut tätä tekkoas, se mnää takka.»

Rehtor ol vähitelle saann veres kiukust kiähuma nii, ett kom biik toi aamukaffett rehtrill, ni ei häne jalkas tahton enä oikken gantta händ ja hamppat tärräsivä häne suusas, niingo häne olis kova vilu ollk, ko hän näk rehtri näin guahuksisas.

Yhtäkki rehtor sitt joi kaffes eik odottannt toist kuppiakka, niingo hänen dapas ai enne oll ol, muttkon giirutt tambuurihi, heitt päälisjaku ylles ja läks ulos. Siin ol vastpäätt rehtrin dalo semnen goju, misä myyttin gaffet ja nisust ja yht ja toist piänd tavara. Yks nuar

fliikk siin myymisen doimeis ol. Sen dyyijö rehtor men ja kysys kiukkusest: »Kuka mejän dalom borti vei tänäp aamust?»

— Em mnää vaan diäd, herr rehtor, mittän deijäm borteistan. — Ovak nep pois?

— Ova nep pois. Ja täsä ei aut mikkä vikuroittimine, muttko snää sanok kaunist, kukk mejän goulum bojist ne veivä. — Kyll snää vaan diädä. Ja koitast salat se asi, niis nääk, kuis snuun gäy. — Kas nii, rupp luettlema vaa heijä nimes.

— Em mnää tiäd siit asjast mittä. Juur mnää tähän dlii. Hiljastusi näättäk tänäp aamusten, go mnuun däydys ens karat hakema Reilanderi mummut hiäroma mejjä mustri jalkka, ko — —

— No niin, gyll poliisis saavas sitt tulls snuu kuulustleeman, goskas tee ittes noin diätmättömäks mnuu edesän, rehtor sanos ja läks toisse naapurtalohon gysymä, ett olik siällk kukka nähnk, ko rehtrin dalom bortik korjattin diätmättömihi.

Ei olls siälläkkän gukka nähns stää toimitust ja ymmärtä se, ett rehtrin giukk vaa yldymist päi ol tämsis olois.

Turha rehtri frouaki stää koitt lauhdutta. Ei rehtor ottanns semssi yrityksi kuulevin gorvihis, muttkon gävel ettittakasi laattjall ja hokes: »Ja ajatell, ett koko naapurkund o heijäm bualellas! Ei kukka ilmot, kosk se on deht ja kukk se ovat tehn, vaikk hek kyll sen diätävä. Ei suuri talombortej sendä nii hissuksis piilohon guljetet, ettei stää kukka nää eik kuul.»

Semssi oikke rehtor puhel siks, ett tul aik mennk kouluhu. Siäll hän sitt koht juttel virkveljilles, mimse hävittömän dyä nek koulpoja olivat taas tehn hänell

ja käsk koko opettajkunnan gokkonttuk kell 6 ehtopuallp päättämä, mitä nyt tehdä, ett saadais syylisek kii ja mimne rangastus niill anneta.

Mutt kotti mennes hän men jäll ahdistama stää flikka, ko siin naapris nisussi ja muut piänd tavara myys ja käsk hänen dunnusta vaa ilma muut, kuka ol viänn rehtrin dalom borti.

Mutt fliikk sääkkräs, ettei hän diäd asjast mittä.

Rehtor ol sendä vakutett, ett kyll se flikam baha se vaan diäs ja päätt tull ehtopuallppäevä koulu mennesäs händ jällk kovittama.

Mutt se reis jäi tekemät, sillett ko hän ehtopuallp-
päevä ol saannp paltto ylles lähtiäkses koulmatkall
niin dlee hirmuse lihav, punaposkine madam häne ettes
ja sano: »Kuulkkast, rehtor, jos ett te lakk tota meijäs
Ruussat tuallp puadkojus ahdistlemast, ni mnää näy-
tängin deillk kaikk taevan dähde». Ja siins samas se
mamm pist nyrkkis rehtri noka all. Eik se ollukka mik-
käm biän luukasa, se nyrkk.

— Nii, nys sen diädätt sitt! Ja aviiseihi mnää kans
kirjota, ett tek käytt meijä flikka ahdistamas ja kysy
siink kirjoitksesan, ett mikä on darkotus oikke.

Semssi ai se muij puhel ja rehtor kiitt Jumala, ett
se tämä sanottuas läks pois tekemät se enemppä paha.
Ja kyll Ruussa nys sai jääd rauhaha hänest.

Kouluhun gokkonusivas sitt vähitellen gaikk opet-
taja ja oliva vallam bois ittestäs, ko semnen gamal tyä
ol teht.

Latina opettaja meinas, ett koulpoja vähitelle vajot-
vat takasi semsse huligaanmaisuttehen, go sata vuatt
takasi ol oll vallam bääll ja voimisteluolettaja ol sama
miäld. Mutt ryssän giäle maister, ko ol vanh meri-

kapteen, eik oikke hyvi osanns suami, ei sanonn mittä muut ko ett: »niitä pitää tepsyä.»

Ja stää miäld kyll olivak kaikk muukki. Het tiä-sivä, näättäk, ett »tepsyä» ol sama ko rangast ryssä opet-taja sanakirjas.

Nii ett »tepsitt» oikke siin olis mielelläs, mutt ketä? Rehtor ol jo pitkim bäevä pitännt tutkimust poikkat-ten gans, mutt ei kukka heist ollt tiätvännäskän goko jutust. Sanosiva vaa, ettei he olk kuullukka, ett reht-rim bortik kadoksis ova. Rehtor ilmott tämä asja virk-veljilles ja kaikk myänsivä, ett se ol kiper paikk ja osott, kuis syvältäm boja oliva langennp pahude valt-taha.

Laskeno-opettaja koitt sendä sanno, ett o siin jottan gaunistakkin, go nep poja noi yksmiälissi ova, mutt kyll hän siit puheestas sai kuullk kunnjas.

Ko opettajatten gokkous sitt ol päättynn, ni ryssäni giäle maister sanos rehtrill, ett: »Mennäst tonn joe jäällk kattoma stää paikka, mist oluprykkihi o jäit otett. Katota, eik siäll näy mittä jällej niist porteist. Mnuu ajatuksen o, nääks, ett siit suurest avanost nes snum borttis om bistett jää all ja ett nek kryssäilevä nyp Pohjalahti kohde.»

Mitäst täst. He meniväs sitt sinn jäällk kattlema, ett näyisik siäl mittä jällej porteist. Ja ol oikke siälls syvä vaot tiäviäres, ko ryssä opettaja sanos selväst osottavas, ett siit porti oliva laahatu avanttoho.

— Ai, ai, niitä hunsvotteja. Kyllä niitä pitää tepsyä, ryssä opettaja lopett todistelus.

Koko viikom bäeväs se jälkke rehtor sitt kuulustel koulum bahimiks vikureiks tunnetuj poikki ain gol-

matt luakka myäde alaspäi, mutt ei syylist vaa saatt esill ja nii rehtor sitt taas käsk virkveljes kokkonduma ja kysys, ett mitä heijä miälestäs nyt tehdä.

Ei siihen gysymyksehen gukka vastann ens mittä, mutt viime voimisteluopettaja kröhäs kerra ja sanos: »Kosk he ova nii jukopäissi, ettei het tunnust, kukk ovas syyliissi, niin gärsikkö syyttömäs sitt syylistem bualest ja mnää ehdota, ett joka viides poik koulun golmeld yliseld luakald saa rangastukse.»

— Se on hyvä, niitä pitää tepsyä, ryssän giäle opettaja siihe sanos.

Mutt sillo nous laskeno opettaja ylös ja sanos: »Oletak te ny vallam böhkössi. Ruppett rangasemam boikki, vaikkett lankkan diäd, ovak het taikk jokku muu hultteme viännp portit tiähes. Semne ei käyp päis. — Mnää en gummingan dahd ollf fölis, ko semssi tyhmi päättöksi tehdä.»

Ja laskeno opettaja vet paltto ylles ja läks pois täydes kiukus.

Ne muu jäiväf fundeerama asja ja vaikk hek kaikk olivas stää miäld, ett turha nuuga se laskeno opettaja o näis kysymyksis, ni hep päätiväs sendä odotta viäl viikko, ennengo voimisteluopettaja ehdotus panna käytänttöhö. Taita asi selvet paremi siks, he meinasiva.

Mutt ei se seljenn yhtikäm behu sill viikoll, ennengo vast viimesen aamun.

Sillo rehtor jäll heräs siihe, ett häne frouas ja piikas siunasiva ja kläppäsiväk köökis. Ja ko rehtor stää heijän gohinatas hiuka aikka ol kuulustell, ni hän huanas, että siäl ol miäsääniki joukos.

Hän nous ylös, raott kööki ovi ja sanos: »Koittakkast oll vähä hiljaksis siäl. Te huudatt nii, ett häiritteett koko

korttelkunntta. — Pahustak tes siinn ny jäll äksee-ratt? — — Jaaha, siäl o näämäs Kytökörpiki. — Mitä asja teill o?»

— Toi net teijäm bortik kotti ja tlii makso ottaman, go mnää nep paikann ole.

— Kui, meijäm borti! — Tekköst nes sitt veit-täkki!

— Mnää oikke ne vei. Eiköst rehtor muist, ett meills syyssevest ol kesknäs semmost juttu, ett ko mnuullp passa, ni mnää ota ja laita net teijäm borti.

— Jaa, jaa, tais kyll ollakki siit puhett.

— Ol händ. Ja ko mnää täsä tuanan gäve viämäs heini aamujunaha, ni mnää palates pisti nep porti rekkehen ja vei nek kotti. Ja ny ne o reedas ja ko ne viäl saava maali niskahas, ni ne ova niingo uude jäll.

— Pahus sendä! Miksett tet tulls sanoma meill, ett te nep porti veitt. Ny me ole eppäill, ett koulojoja oliva viänn ne jokkehe ja tänäp heit olis rangast siit, jos ett te olis tuannp portej kotti.

— Vai semssi te luulitt ja meinasitt poikki rangast. — — No, ei olis paha tehñ, vaikk ne junkkri olsivak kerra saann vähä ylimäärästäkki. Kyll niitte niskas nii mond pahuden dekko o, ett ei olis lainkka haitann, vaikk kerra olis heit löylytett semsestäkkin, gon ei he mittän diäd! — — Ei olis tehnp paha, ei maare. — — Juu-u ja nelikymmend ja kaks markka mnää sitt vaadeisi vaevastan.

Rehtor makso Kytökörvem balka ja rupes sitt fun-deeraman, guik klummiloissem baikkaha hän ny ol joutunn. Raskaill asklill hän sinä aamunk kouluhu

men ja viäl raskamall miälell hän ol, ko hän ilmott, ett hänem borttis oliva oll laillsill retkill ja tuaduk kottit tänäp aamust. Häne ol vaikki kattos stää suutt-
must, ko loist voimisteluopettaja silmist ja stää sääli-
väist naurun garett, ko leikittel laskeno opettaja suu-
piälis. Eik händ lainkka lohduttans se, ett ryssän
giäle opettaja kokkousem bäättäjäisiks sanos: »Kai-
kissa tapauksissa niitä olisi pitänyt tepsää.»

ILMA VAATTEIT

On gaunis heinkuu aamu ja Lohirannan gaupungin girko- ja raastuvandornin gell osotta, ett uus voor-kaus on doist neljänystäs tekemäs, ko handelsman Frangén ja maister Teinine hiljaksis kävelevät täntröittekottik konsuli nimipäevild.

Ne ova viätetyk kaikellk kunnjall, ne nimipäevä. Se konsul o semne miäs, ett kyll se vaan diätä, kui juhli toimem banna, nii ett ne juhlild tunduva. Ja ai hän geksi jotta uutt. Niingo nykki. Eiköst se paha sanonn, juur ko ensmäise, enemä ehtounise viäras siink kolme nurkis aamull rupesiva lähtö tekemä, ett ei mar poja, ei nii sendän gotti lähdet. Mnää ole nättäk andann lämmittäs sauna ja hyvä löyly me ny ota ja kylmä valelum bääll, ni me ole niin gäppjäk ko oravak, kon dyän doime meillt taas alkava huamen daikk oikkjastas tänäpä, jos oikke nuuga räkninkki tiimluvust pidetä.

No, tiätä sen, gui viäkottelev semnem buhe ol ja enin osa viäraist, niitte joukos handelsman Frangén ja maister Teinine jäiväkki lopettama juhla hyväll löylyll.

Ny olis kaikk oll hyvä, jos se saunreis olis päättynn löylyll ja kylmäll valelull, mutt konsul ol toimittann nii, ett saunam bäälls saattin gaffet ja läksiryopp,

taikk oikkjastas läksiryypys, sillett jos oikken dosi sanota — nii häppi ko stää ongi sanno — ni ussema niit läksiryypyj siint tul hiuka jokase otettu ja eritotengi maistri ja handelsmanni.

Summ siit kaikest sitt oliki, ett kyll maister oikkjas ol, ko hän sanos handelsman Frangénillk, ko hes siink kulkiva vinkkröite ja vänkkroiten gottippäi, ett kuule, veli Frangén, mnää luule, ett met tee spiraalej kulkkeisan. — Tiädäks snää, veli hyvä, mikä spiraal o?

— Tiädän gyll. Semssi o laevois, handelsman vastas, ko luul spiiroist puhe olevas.

— Laevois! Pahus soikko, mnää luule, ett laevois ei ol yhtä spiraali! Ei snuullk kuulem ol aavistustakka, minme spiraal o. Nääks spiraal o oikkjastas viiv, mutt ei se ols suar viiv — —

— Mnää usko se, ettei se ols suar, muttko väär. Em mnää usk, ett koko mailmas o suari viivoj lainkka, ei ainakkan däll haava.

— Mnää luule, ettei rännt^{en} ruvet snuulls selittäjä, mimmne spiraal oike o.

— Mnää luulen gans, tiädäks. — Mennä me vaa hiljaksis sähritän gotti ja jätetän gaikk semsek kron-geli asja siks, kom bäev valkne. — — No, mutt mitä mnää juttlenga, ny o jo päev! Katost, kuik kamalast ihmisi o liikkell. — Mitä snää luulek kello aja olevas?

— Seittmän dlee tosa paikka.

— Jaa-a, kaunist kyll. — Kuule, eks snää lainkka häpp, ko snää näi ole yälepos haaskann?

— Kattil patta soima, must on gylk kummallakki.

— Niingyll taita ollakki. — Jaaha, täsä erovas sitt mejän diän. Ja ny mnuun^{en} däyty kiivet tonnt toisse voovinkkihi viäl. Se o vaevaloist, mutt, nääks, nämäp

puadit täsä ensmäises kerrokses andava mnuull hyvä hyryy. — Sillaill oike ja hyväst ny.

Handelsman läks hiljaksis nouseman drapuj ylös toissen gerroksehe.

Siäll häne vanhamboja asundos ol ja nätt asumus hänell oliki. Kovast pali niit trapuj ai oll oll häne miälestäs, nii ett oike hengästys, ennengom berillp pääs, mutt ny ol niingo niis olis ollt tavalist enemä. Ja kyll vaa nii oliki, sillett tällk kertta handelsman sekos hiuka räkningeisäs ja jatko matkatas ylös vindills saakk. Ko hän siälls sitt vähä aikka haparoitt, ni hän löys vindingonttuuri ove, avo se, riisus vaattes ja meinas pann maat, mutt ei löytänns sänkky mistä. Hän men akknan dyä sillp pääll, ett häm bäästä rullkardiini ylös, nii ett näke paremi. Mutt sillo hän huumasiki, ett se ol vindiakkun ja ett hän ol tull liian gorkkjall. Hän nauro ittekselles, ko hän näi erhettyn ol ja läks paedalles, niingo hän ol, kulkema yhdet trapu alas taas. Huakki häne sitt oliki löyttäk kamaris ove, hän ott avame oven gamana laudam bääld, avo ove, men oitis sänkkyhys maat ja nukus sitkjäst ja rauhalisest, niingo hän olis erinomasest kaikk asjas sortteerann.

Kell ol jämtt kakstoist, ko hän heräs siihe, ett auring paist suara päi hänen gasvoijas ja yks kärväne yritt menn hänen gorvahas. Hän oijendel hetke jäseniäs, haukottel ja rupes muistlema stää eilist juhla.

Oikke hauska minipäevä ne oliva, tuumas handelsman ittekselles. — Oikke hauska. Ja se löyl, se ol poikka kaikem bääll. Nii ja sitt — — kuingast sitt olika? — Nii sitt saattiin gaffet ja otetti läksiryyp ja sitt mentin gottit tiättvästengi. Mutt om mar ihmellist, kon em mnää lainkka muist stää kottit tulo. — — No, väli

sill o. Kotonan mnää ole ja kaikk o hyvi. Ei olp pääkän gippi, ei ol, mutt ei ol ihmekä, ettei ol. Hyväs sill on davaras, sillk konslill.

Handelsman hyppäs ylös sängystäs, pist pääs pesofattihim, bes kasvos ja kätes ja kamppas ja rupes vaattama ittiäs.

Mutt nyt tuliki vast äks ettehe. Handelsmam bake ja hake, muttei löyd vaatteitas mistä.

— Mihi ihmesse ne ova joutunn? handelsmam puhell itteksells. Ei ne olt tosa toolillk, ko mnää ne aim bane, ei ne ol naulakos ulkoven dykön, ei ne ol vaatekaapis eik piirongiloodas — — Mihi helkkrihi ne ova joutunn! — Ahaa, kyll mnää jo ymmärä. — Stiina o viänn ne ulos harjattavaks ja mnää ole nukkunn nii raskast, etten olk kuullk, ko Stiina on gäynnt tääll.

Handelsman paina soitingello nappla ja hetkem bääst tlee Stiina sisällk kaffeprikk käsisäs.

— Hyvä huamend, Stiina, handelsman tervettä.

— Jumal andakko. — Täsä olis kaffett.

— Kiitoksi. — Ja sitt Stiina tois mnuu vaatten.

— Mikk vaatte?

— Ne mnuum baremas suvivaatten — — — Ei mnuullt täällk kaupungis olekka muit ko ne ja frakkpuku. Kaikk muu vaatte ova huvilas.

— Kyll mnää se vaan diädä. Mutt misäst ne handelsmanni suvivaattes sitt ova?

— No, mutt eks snää niit ol ottannt tääld harjattavaks?

— En.

— Älä nys semssi puhel. — En suukka mnää ilma vaatteit kottit tull ol ja ulkovi o oll lailes kii, ettei tääll

varkkaitakkan gäynn ol. Mutt mnää en löyd niit tääld. — Haest nys snääki voorostas niit.

— Kyll mnää luule, ett niit on durh hakkit tääld.

— Kui nii.

— Muuto vaa.

— Muuto vaa! — Mikä vastaus semne o? San, mitäs tiädä.

— Sama se. Kyll mnää se vaa sano. — Asja lait o nii, ett handelsman ol paedalles, ko handelsman kottit tul aamust.

— Kuip, paedalles! — Kuule, kumbast meist ny o hössättänn, snää taikk mnää?

— Mnää en sunkka ol hössättänn. Mnää otan gosk hyvänäs valallen, ett ko mnää tlii riäsk-kannun gans ylös trapuist, ni handelsman ol paedalles ulkoven dakan, ott avame ovem bääld ja tul sisällt tähä huanesse.

— Jumal siunakko sendä! — Tämä vast o jutt!

— On gyll se kamal jutt, ko yks kaupungim barhamist herroist o siin reedas, ett kävele ilkialastomank kaduillk keskellk päevä.

— Ilkialastoman! Ja keskellp päevä!

— No, jos mar taikk ei, jos o semne lyhkänem bait yllk, kon deill miähill o. Ja kon gell o seittmä, ni se on gyll keskellp päevä näi suvisell ajall.

— Men hemmetti siit, koskes mnuu edes lohduuttak koit!

Stiina suutus ja men menoijas juur äkki. Hän diäs stää paitt, ett ei oll värtt ruvet odottaman doist läksin-gäsky.

Nii handelsman sitt jäll oll yksnäs ajatuksines ja harmeines. Hän gääre peito ymbrilles, pan gätes pääs allk, kattel kattoho ja fundeeras.

— Kyll on gaunis jutt tämä. Handelsman Frangén gävele paedalles konsulild kotti edelpualpäevä vorkautt. — Saastane sendä, ett mnää meni lainkka saunaha! — Nii, mnää muista se, ett em mnää viittinnp pann vaatteit yllen, go stää kaffet tuatti, muttko istusin baedalles pöydä viäres, join gaffet ja oti napukse sillon dällö. — Nii, ja sitt mnää höperö ole lähtenns siäld paedalles kryssämän gotti. — Voi nyp perhan sendä! — Ja net toise naurovat tiättvästengi. — Pääsis täst edes ulos ottama selkko, kuit tämä asja lait o. Mutt en mnää frakis taed lähtip pökkäilemän gaduillk, ko suvipalitto ja kaikk hukas ova. — Jaa-a, tarvitaes vaa, ett mnää tämän gaiken bääll mensi frakis kaduillk kävelemä. — Sitt mnää olsin goht täyshullun girjois — Jaaha, kuka siäll on, dulkka sisäll vaa!

Se ol kaupungin sanomalehden doimittaja, ko naputt ovi ja astus huanessen, go hän luvu sai.

— Hyvä huamend, handelsman, hän dervett.

— Jumal andakko.

— Jaaha, handelsman o väsynn. Olitt vissin gonsuli nimipäevill eilä.

— Siellän oikee oli.

— Antteks, mnää taeda häirit. Handelsmanni miäl tekis kukatiäs nukku viäl.

— Ei, ei, kyll mnää jo tarppeksen nukkunn ole. — Kuulukost mittä uut kaupungist?

— Ei kuul. Tälläills suvisaikka ei tahd saad mist uutissi lehtehe. Ei tapahd juur yhtikä mittä. — Ja jos ei viimes yä joku hull ihmnen, go om bääss karkku josta laitoksest, olis näht ilkiälastomant tääll kaupungin nurkis, ni ei meill olis juur pali mittäm bantava uutisosastoho.

- Meinattak panns siit tapauksest uutse lehtehenn?
- Ymmärettävästengi. — Se o oikke makupala meillt tämsin aigoin.
- Mutt mnää sano, ett stää uutist ei saakkam bann lehtehe.
- Siunakko sendän, gui handelsmann giivastu. — Miksei stää saap pann lehtehe?
- Muuto vaa. — Näättäk — näättäk asja lait o nii, ett se hull, ko ilkiastoman on garaill pisim gaupungin gaduj, o likist sukku mnuull.
- Vai nii, vai nii. — Mutt em me mainittis stää raukka nimeld. — Met tarvitte uutissi.
- Olkkon gui hyvänäs, mutt siit ei puhut sanaka lehdes. — Tek kuulett se ny. — Ong teill muut asja?
- On oikken, dulin gysymä, ett saang mes se suure ilmoitukse, jost o ollp puhe, lehtehen?
- Saatt. — Saatt tes se. Mutt sill ehdoll, ett ei siit hullust puhut sanakan deijä lehdesän. — Ong se asi sovitt?
- On. — Kiitoksi pali vaa. Ja hyväst ny. Em mnää tahd häirit.
- No, no, stopp nys sendäl — Saang mnää pyyttät teijän dekemä mnuullp pienem balvelukse?
- Miälelläs, ilmottakka vaa, olkka hyvä.
- Mnää pyydäisi, ett kon de ny menett toimituksehe, niim boikkeisitt maister Teinisell ja sanoisitt, ett hän dlee tänn niim bian, go hän vaa svingim bääse. Mnuull on govast tärkkjä ja kiirulist asja hänell.
- Kyll mnää hänells se sana viä.
- No, se o hyvä. Kiitoksi pali ja hyväst, hyväst. Toimittaja men ja handelsman hak frakkpukus ja

rupes vaatettama ittiäs. Hän solmes juur valkost liina kaulahas, ko maister Teininen dlee huanesse heng kurkus.

— Hyvä päivä, hän läähött ja hak ittelles istumbaika. — Mihi snää ny menek, kos ittes juhltamineihi olep pann?

— Jumalandakko. — Jokisaloho lähden däst suurilp päivälisill.

— Vai sinn. — Vai ovas siälls suurep päivälise tänäpä. — Nääks stää kunnallisneovost raatto, konei ol mnuu käskenn. — No, kyll hän saa kuullk kunnjas, ko mnää nää häne. — — Snuull on guulem därkkjä asja mnuull.

— Nii on. — Kuule, mikä kello aik sillo ol, ko snää kottit tliit tänäpä aamust?

— Siins seittmäm baikoillt tais oll. — Met tliingi yhdes.

— Vai tultti yhdes, handelsman ihmettel ja vihels pitkäs. — — Kuule, muistaks, mikk vaatte mnuull oliva yllän?

— En. — O oike ihme, ett mnää en dahd muistap pali mittä siit kottit tulost.

— No, olik snuull nua vaattek, ko nys snuu ylläs ovak, konsuli nimipäevill eilä?

— Ei. — Kuingast mnää näis vanhois, kulunuis vaat-teisan semsse juhla olsin dull!

— Jaaha, no, misäst nes snuu vaattes ovak, ko snuu ylläs oliva eilä ehtost ja tänäpä aamust viäl siins seittmä nurkis?

— Mistäst mnää sen diädäisi! Em mnää niit tänäpäpän darvinn ol. Nämä mnää pani jo eilä, ennengo mnää konsuli nimipäevill läksin, doolin garmills sänkkyn viäre ja siit mnää ne äskö oti yllen.

— Sillaill oikke. — Ja stää vaatekertta, ko snuull eilä ehtost ol ylläs, es snää nähñ lainkka.

— Em mnää stää koittann hakkiakka. — Mnuu ol kiiru tullt tännk, ko semne sana tul.

— Sillaill oikke. Ja turham bäälls snää olsis stää toist vaatekertta hakenuuki. — Tiädäks misä se o?

— Vaatekapisan gaikeakki se o. Sinn mnää se muistaksem bani aamust, ko mnää kottit tlii.

— Ei. — Es snää panns stää sinn.

— No, misä se sitt olis?

— Kyll se o semses paikas, ett snuu harmitta viäl oikken durkasest, kos saak kuull, misä se o.

— No, misä se o sitt?

— Konsuli saunas se o. — Siälls snuu vaattes ova ja siäll ova mnuungi vaatten. — Mnää en löyd niit täälđ mistä.

— En sunkka mes sitt ilkiastomank kottit tul ol.

— En ilkiastoman. Mutt paedallas.

— Älä nyk kamaloitas! — Mnää lähden goht kottik kattoma, ett ovak mnuum barema vaatten gaapis. — Kyll snää nyp puhele valla mahdottomi.

— Olsi itteki ilone, jos mnää vallon dyhji täsä puhelisi. Mutt ny o nii, ett Stiina o nähñ mnuun dleevas kottip pait vaa yllän eik mittä muit vaatteit lainkka. Ja kaupungis kohista, ett kaks hullu on garann josta laitoksest ja ova nähdyt täällk kaupungin gaduill. — Siit meinattim bann uutne huamisse lehtehengi.

— Jumal siunakko sendä! — Kui meijä nyk käy! Mnää lähden goht kottik kattoma, ett ovak mnuu vaatten gaapis.

— Paras olis, kos läksisi oitis konsulild niit hakema. Mutt snää es taed kehdat. Läksisi itteki, mutt en

geht. Ja kui Herra nimes mnää taeda menn edes ulos ovest täsä habiitis? Hullun girjoihi mnää koht joudu.

— Kuule, olik snuulls suvijakk ylläs, kos tännt tlii?

— Ol oike.

— No, snää lainas se ny mnuull ja mnää lähde suara pääät asemall ja huvilahan. Siäll o mnuull vaatteit vaikk kuip pali. Vaikk em mnää vaatteit sitt enä niin darvittekkä. Sinn mnää meina jääd viikkoks taikk pariks, nii ett se kohin, gon däst jutust syndy kaupungis, o menn hiuka ohitt.

— Siunakko sendä, mutt kui mnuun gäy? Ja itke mar Katriina, ko hän saa kuull, ett mnää ole alastomank kulkennk kaupungin gaduills sydämbäeväll.

— Tuls snää ja sinn mnuu huvilahan. Olla siäll piilos, seilata ja kalastella ja unhotetan gaikk harmi. Eiköst snuu frouas ol matkoill?

— On gyll, mutt lopust viikko hän dlee kotti.

— No, hätäköst sitt o! Siks kerkke jo tämä jutt unhottuma isoks osaks.

— Se ei jääk koska unhotuksihi. Kyll se semne jutt o. — Mutt kuule, kyll mnää sendä ens menen gattoma, ett ovak ne mnuu vaatten sittengi vaatekaapis.

— Men vaa, mutt sitt es snää kerkk junaha ekkäs pääs mnuu huvilahan ennengo huamen dällaikka. Ja sillo mnää olen gukatiäs kaukan merells seilamas ja snää saap palat takasi samall hyväll ja kestäk kaike häppjä ja pilkandeo.

— Niin gyll taita ollakki. Ei sunkka siins sitt mikkä muu aut, ko mnää tlee snuu fölisäs nyk koht. — Mut lähetäks snää Stiina sanoma meijä huushollerskall, ett em mnää tulk kotti tänäpä eng kukatiäs huamenakka?

— Stiina. Kyll se o menn Jumal tiätä mihi. Se suutus kon dupakk, ko mnää käski se menn hemmetti.

— Mitäs käs kis se sinn menn!

— No, ko se pakkas morkkama mnuu täst tämäaamusest jutust. — Mnuull ol harmi kyllicks jo muutongi. — Mutt huals snää Stiinast! Kyll mes saa jongum boja siäld asemald viämä sanan deill, ett snää lähde mnuun gansan galastusreisull.

— Niin gyll ongi. Lähdetä sitt vaa.

Asemall äijäs sitt painoiva, ostivap pileti ittelles ja pistivä ittes toiseld puald juna kondukteeri vaunuhu.

— Ei meit monika näh n junahan dleevas, handelsman sanos, ko he oliva istunnk kondukteervaunum bengill.

— Ei valla moni, mutt kyll mnää sendä näi, ett härashööding Blomster nyhjäs kamreer Nyléni kylkke, nyäkkäs päätäs meit päi ja sitt ne riivatu naurova, hirtivittliväk kesknäs.

— Piissais heill nauru vaan darppeks, ni olis hyvä. — En mnää sans se enemppä, mutt sitt se nähä.

Paremi nörköksis maister ja handelsman olivak, ko he vihdo viimem bääsivä handelsmanni huvilaha. Naapurtorpa emänd tul heit passama, muttei kerjenns sendä laittama ehtot heill. Hep polttiva vaa jongum baperossi lohduuksekses ja ko se ol teht, ni hep päätivä menn maat.

— Snää saa menn vinttkamarihi huilama, se o rauhaline huane ja siäll o ai sija reedas. — Mnää tlee snuu saattama.

He meniväs sitt trapuj ylös huvila vinttihi, semsse suure, avonaisse vinttihi, jong peräll ol laudoist teht vinttkamar.

— Em mnää olt täällk käynn viäl kerttakan dänä suven, handelsman Frangén sanos, ko he olivav pääs ylös trapuist. — En olk käynn ja sendä o, niingo mnää olsi juur hiljakkoist olt tämses paikas. — Misä helkkris se ol? Nuap piäne akknas seinis ja tua autkopp tuallp peräll. — Mnää ole semse nähñ juur hilja. — — Mut misä? — — Misä?

— Pahustak sill väli o, misä snää semsem baika nähñ ole, muttko men maat ny, maister sanos, ko ol avann vinttkamari ove ja rupes riisuma vaatteitas.

— O sill väli, handelsman sanos ja istus kamarim böydä viäre. — — Kyll mnuu se muistat täyty. — — Oi ny helkkar sendä! Mnää luule, ett mnää tiädä jo, misä semnem baikk o. — — Kuule, maister, älä riis ittiäs! Älä riis! Me lähden gaupunki.

— Oleks snää valla riivatt! Millaill mes sinnp pääse? Ja uni mnuu o.

— Seilate mes sinn mene. — Mnuull o hyvä paatt, niingos tiädä. — Mnää luule, ett mnää tiädä, misä mnuu vaatten ova.

Ei siins sitt maistri vastustlemine auttann, muttko hän sai vettä jakkus ja liivis ylles taas, yhtäkki ol paatt saatt klaariks ja äijäs seilasivaf friski myätтуuld kaupunkkihi.

Kon gaupungi ranttam bäästi, ni ei handelsman edes seilej alas ottann, muttkon giirutt aika kiäru kotti vaa.

Ja ko sinnp päästi, ni hän ei pysännykkä ovias avaman, gon garas vinttihi ja tul siäld hetkem bääst takasi vaatekert sylsäs.

— Tosa nep pahukse ova, hän riämutt maistri edes. Em mnää olt tull ilkiastoman gotti ekkäs snääkä. Mnää meni vaa hiuka liian gorkkjall viimisyä ja riisusi

itten siäll. — Kyll mnää ny jo kaikk muista. Ja nys saa Stiina laitta meill hyvä ehtoaterja ja nyp pidetä lysti, ennengo mennä maat.

Tehdä nii vaa, maister sanos. Muttko maat mennä, niim banna ovi kahte lukkuhu ja anneta avan Stiinall, ettem mek kummingam bääs alastomank kaduillk kävelemä.

— Sillaill oikken, daikk maata vaatte yll.

— Kui hyvänäs, ettei vaan doist kertta joudutais semssen gniippihin, go met tänäp ole oll.

ENGLANDILAINEN FIVE O'CLOCK-TEE.

Meijä ystvän, hammaslääkär Hiätleht (Hietalehto), o hyvim berusteline miäs. Ennengo hän ruppe mi-hinkkän tähdellisempän doimituksehe, ni hän laitta ittelles työohjelma, nii ett kaikk sitt mene niingo nuatette jälkke. Ja tämän dyäohjelman hän o valmis selittämä muillekki, jos vaa se tyä, ko hän otta käsilles, koske asjaomast lähimäist. Jos esimerkiks hammas o nytkästäv pois jongu rauka suust, ni hän ussemitte seiso piht kädes ja pitä uhrilles pitkä ja suurt asjandundemust todistava esitelmä, ennengo hän vapautta tuskist syndise raukan, go miälelläs sois, ett se kauhi ulosnytkäys niim bian go suingin guuluis menneisytehe. Mutt meijä ystvän hammaslääkär ei otakkan dämmöst toimitust klaakkarmaisest. Hän seora valmiks ajateltu työohjelmatas, selittä ens, millaill ja mingtähden daut o alkann, kuip pitkälttä se o levinn, mingtähden bolde tundu juur semseld, ko se tundu, millt tavall hän meina kiskast sen giusankapple hamp-paks pois saera leukluist ja millaill hän sitt menettle jos ei se lähdekkäm bois sillaillk, ko hän o ajatells suarittat tämän doimitukse. Hän dahto, lyhkäsest sanott, ett saeras oppeis kans jotta hampambolttestas ja sendähde häm bitä pitkä puhettas hänell ominaisellt taval-las. Häm buhu, näättäk, nii ett sana juakseva häne huulildas nii ykstoikkosen dasasest, ettei siins saa yks

sana enemäm baino kon doinenga. Net tleeva häne suustas niin dasaväkisen jonon, ett hänem buhettas kuu-lustelles tlee miälehe se paperliusk, ko lennätingont-tuurim gonest tlee ulos tasast faartti ilman glimbej ja klombej. Korkkendas Hiätlehdo laussette alus o hiuka valittav sivuääni, mutt stää ei kest muut ko yks silmä-räpäys, sitt tlee puhe jälls siljän ja sama fartti ja nii yhtmittasen, ettem me lainkka ymmär, kosk hän vetä henkki puhuisas.

Nii händ. Ihmelise ykstoikkosest häm buhu, mutt päästäkkäst se poik veissama, niin gyll sillo o sanoill eri arv äänembainom bualest. Sillo hän o niingon doine ihmne ja semmost tekstilausuja esimerkiks gluntej laulates ei ol montta meijä maas eik ulkpuall meijä maa rajattenga, jos tott puhuta. Ja hyvä laulaja hän gans o. Tiättvästengi meill on govast lysti koitta matki hänem berustelisuttas ja häne ykstoikkost puhe-tappatas. Seisovan harjotuskapplen meill o näis matkimisyrytyksisän se puhe, ko häm bit telefonuus, sil-longo hän ol saann autollk kulkevi viärait Helsingist ja pyys heit englandilaisell teellk kaupungim barhamas trahtööris. Se puhe o erinomase sopev harjotuskappleks sengin dähde, ett se kaikim buali osotta, kumne hausk »originaal» meijä ystvän hammaslääkär Hiätleht o.

Jaaha, ja ny me anna häne seisso telefonuuni edes tilamas englandilaist teet.

— — — Haloo, haloo, hyvä päivä, ong Aino vai, vai kuka siäll o? — — Vai nii, vai nii, vai on Dagmar. Mnuull o semmost asja, ettän dahdoisin dilat englandilaisen deeaterja siällt teilt pual kuude ajoiks, mutt kyll mnuu stää varten däyty välttmättömäst saad pu-

hutell itt emänttä, Elmgreni frouva. Nii ett antteks ny, ihanan gaunis Dagmar fröökyn, ei tämä ols sunkka mikkä epäluattamukse ilmaus teit kohta, mutt kyll mar te ymmärätt ittekki ett — — haloo, haloo, ong se flikk mennp pois telefonuunist — haloo, haloo — — — jaaha, jaha, vai frou itt. Hyvä päevä, hyvä päevä. Tämä o Hiätleht. — — Ny o nii, ett mnää ole saann viärait, helsingiläissi viärait, ja, niingo Elmgreni frou hyvin diätä, em mnää se jälkken, go mnuun vanh huus-hollerskan, Edla, kual — hän ol erinomase hyvä rua laittaja — taed tarjot ruakka viäraillen däällk kotonan. Mnuun däyty tämsis olois pyyttät teijä hyväks tunnettu appuan. — Mnää ole meinannk käski viäran, golm henkki paitt mnuu, englandilaiselt teells sinnt teijä ravindolahan pual kuude aigoin. Nii, Elmgreni frou ei kukatiäs olk kuullp puhuttavas englandilaisest teest. Se o semnen gevi ehtopualisvälipala ja siin o, niingo nimestäkkinn guulett, tee pääasi. Nii ett teet meijä sitt täyty saad, hyvä teet. On gaikettakkim baras käyt-täk kukkasteet, stää saa kyll ostat tääld. Ja keitetä se tislatus vedes. Mnää lähetän deills stää varte ap-teekist kaks litra tislattu vett. O valla ihmelist, kuip pali vesi vaikutta tee makkuhu. Mitä enemä vedes on gaikengaldassi sualoj ja muut roska, niingo meijän gaev-vedesäns, stää huanomppa teet. Ja mitä vähemä semssi sakoj o vedes, stää parempa teet tlee. Sendähde mnää lähetän deillt tislattu vett. Tiättvästengin geittä-minen gans o hyvin därkki toimitus. Veden däyty oll niin guuma ko suingi, mutt tee ei saa ollk kaua haut-teills siin, muistakka se. Ja hyvä kans pääll. Mnää selitän dämän dee valmistukse nii nuugaste sendähde, ett tee, niingo mnää jo sanosi, om bääasi täsä ater-

jas ja sen däyty oll erikoise hyvä. Sitt frou olis hyvä ja laitais paitt teet hyvä voileip-pöydyä meill, nii hyvän, gon dep pystytt laittaman, gon de vaan dahdott. Pankka siihen gaikki pikku herkuj: kaviaari ja paahdettu franska leippä, hanhemaksa, hummeri, palvattu lamppaliha, joku omelett esimerkiks parsomelett, ei semnen guiv ja kova, muttko semne, ett parsan gapple ova upotetup pehmjän gastikken dapassehen, gyll tiädätt, sardiinej, savustettu angerjaist, älkä vaa unhottak stää ja joku aladoob. — — Jaaha, nii, ei englandilaisen deehe oikkjastas kuuluis mikkä vahveve lämmin ruak, muttko mnuu viäran jatkava automobiilmatkatas koht aterja jälkke, ni lisätä voileippöytähä chateaubriand. Niingon diädätt, ni chateaubriand olis oikkjastas tehtäv härjälihast, härjä sisäfileest. Mutt konei meillk kasvatet elukoj teurastust varte, ni meijän däyty tytty enemän daikk vähemä näljällk kiusatuitte lehmätten daikk mullitte lihaha. Ei sillt taed mittä, täyty koittat tullt toime semselläkki. Mutt ottakka sitt vaan gaikellakki muatto sisäfileet. Teill on gaiketakkim bari päivä killumas ollutt sisäfileet — — Nii, niin, diättvästengin deill o stää. No nii, muistakka ett leikkatt chateaubriandif fileest vähindäs — kuu littak vähindäs — kahde sorme vahvusin, nuijitt nek, kastatt nes sulatettu voihi ja ladott nep päälisi ja annatt ne olls sillaillp pari tiima, ennengo nep paisteta. Muuto ei niist tul hyvi. Ja paistakka ne hyvin guumas pannus kummaldakkim bualeld, mutt äkki, ei kaua. Händäst ong teillp persilja viäl tähä aikka vuatt, tuarett persilja. — — Jaaha, fiiniks hakattu persilja ja voit sekotettun yhte panna niingon gruunuks jokase chateaubriandin bääll. Tämä o hyvin dähdeline asi.

Nii ja sitt juusto, cheddar- ja Roquefort-juusto ja keksej. Vaikk kyll asi semne o, ett Roquefort maistu parhamald meijäm behmjä, happama rukkise leivän gans. Jaaha ja siin o sitt kaikk, mitä ruakkahan dlee. Ei mar olekka sendä. Ko mnää nuugemi ajattle asja, ni sopi englandilaisen deehe valla hyvi viäl joku makki jälkruak. Se mansikasparfait, kon det tarjositt sanomlehtmiäste juhliis ol erinomast. Tehdä semne aterjam bäättäjäisiks. — — Nii ja ruakrypy met tarvitten gans, vaikkei sekä oikkjastas kuul englandilaisen deehe. Muttko viäraill o matk edes, ni se tarvita. Mnuu miälestän on gyll kymnnen gertta puhdistett viin parast, konei kerra Aalborgi akvaviitti ols saatvis. Muttko niit o semssi ihmissi, kon dykkävä meijän guminviinast ja pumeranssviinast, niim banna niitäkkim böyttä. Ja olutt tiättvästengin gans. Ny on gyll pilsner muudis, kaikk stää juava, vaikk se maistu pahald. Se maistu kiniinild ja stää mnää ota miälumin gapsleis. Mutt kyll mar stää sendä viäraillt tarjot täyty. Pankka sendä mnuu vartem bott tavalist, rehelist varasto-olutt pöyttähän gans. Ja chateaubriandim bääll me ota burgeri. Mutt kon de avatt potu, ni älkä repikk rikk stää korja kapseli, ko on gorki ymbärs. Ottakka veitt ja leikakka vaam bäällyst siit kapslist pois, nii ett lopp jää niingo helaks potum bää ymärr. Sillaill o nätemb. Juusto ja jälkruam bääll met tarjom barast Sandemannim bortviini. — — Siinp pidäis sitt oleman gaikk. — En sunkka mnää ny vaa ol mahtann unhotta mittä — — Mnää mene viäl ajatuksisan läpi koko ohjelma. — — Sillaill oikken, gyll kaikk o hyvi. — Näkemissi sitt vaa — — Ei mar, odottakkast hiuka, hyvä Elmgreni frou. — — Viäl yks asi. Se tee saa miälelläs jääd pois koko aterjast.

KVARTETIN GASVATUSTYTÄR.

Ol ehtopualpäev syyskuut. Inssinöör Salmela ol päättännt tyäs ja makas loikottel soffallp paithioillas ja sukillas. Soffa viäres ol tool ja toolillp piipp, tupakk-pakett, tulitikklood, kaulus, ittsolmittav kaulsilkk, pa-perveitt ja alkosaldas aukleikatt kiri. Tooli all ol inssi-nöörin doine saavas ja toine ol ovesuus kynnykse viäres. Akkna all ol iso tyäpöyt ja siin ol paitt piirustuspaperi ja sinikopiopaperi, viivottimi, tushpotuj ja harpej niim bali kaikengaldast inssinöörindoimehen guulumatond sälä, ett o valla mahdotond luetell, mitä kaikki siinnp piirustuspöydäll ol, eritottengin gon goko se tavaram baljous ol nii riipi raapin go suingi. Piirongim bääll ol vesikarafiin ja klasi, pari kalvosimi ja kärväshaav. Peräseinäll ol ulosvedettäv sänkk, lailes kiit teht ja peitett harma ja kredliiniraagasellf filtill. Sängy viä-res ol pesokaapp. Toolej ol paitt stää, ko soffa viärehe ol siirett, neli, yks siällt, toinen dääll, niingo ne olsiva riittaha joutunnk kesknäs.

Tämä huanesyyni jälkke o melkken durh sanno, ett inssinöör Salmela ol vanh poik taikk oikkemi sanott naimaton miäs, sillett ei hän mikkä vanh viäl oll, herra nähkö. Siink kolmengymmneviiden gorvis hän vast ol ijäldäs. Nii ett ei ikä händ painann. Ja muutongi hän ol terv ja täysis voimis ja stää paitt siivo, toimeljas ja

kunnjas pidett kaupungis, niingo ymmärtä siitäkki, ett hän nuarest ijästäs hualimat kuulus seorkunna vanhimppihingi. — Sillaill oikke.

Inssinöör ol juur laskennk kirjam bois käsistäs ja koitt saad unem bäähän gii. Mutt sillo yks kärväнем bahus rupes händ ahdistama eik siins sitt nukkumisesest tahton mittän dull. Juur ko inssinöör men unevärppeihi, ni se ilkki elukk tul aika kiäru lenttäte ja anno propellis fyrist hänen gorvasas. Hetkem bääst se istatt keskell häne ottatas, nii ett inssinöörin däydys lyäd fläjäyttä ittiäs päim blaneetti. Mutt ei se kärvässehe sattunn. Se ol kadonn ja inssinöör rupes taas nukkuma. Kuarsasiki jo hiukan, gon gärvänen daas tul ja rupes tutkima inssinööri nokambäät. Ja siins se sitt kohke ja trasikoitt niim bali, ett inssinöör taas heräs ja koitt siäpat sen gii. Mutt ei se toim häneld luanistann. Kärväne fyräytt siuttmennes uuden, giukkusen gerra inssinöörin gorvaha ja ol kadonn. Inssinööri harmitt, hän gattel himottevast kärväshaavi piirongim bääll, mutt konei se ymmärtännt tull hänen dyijös ja hän däll haava ol liia laisk lähtis stää ottama, ni hän goitt rauhottu ja yritt uudestas nukku. Mutt juur ko hän ol saann unem bäähän gii, ni eiköst se kiusangappal kärväseks ollt taas hänem gimbusas. Kolmk kertta tämmem beli viäl uudistas, mutt sillo oliki inssinöörin gärsvälisys kuitt. Niingo raivostunnt tiiger hän gimmatt seisvalles soffald, karas piirongin dyä, sai kärväshaavin gättes ja istatt soffan doisseм bäähä vahtaman gärväst.

— Tleest, sengi julmett, kert viäl, puhel hän siin kiukuisas, mutt ei kärvänen dull. Se istus jumal tiäs misä, pyhkeskel klanias etukondeihis ja ruakkos siip-

peijäs takakondeillas ja nauro vissingi inssinööri verehimoll.

Vihdo viime inssinöör väsys odottamisehe, hän nous ylös, paiskas kärväshaavi laattjall ja men akknan dyyjijön gattlema näköala. Eik siins sunkkam bali kattlemise värtti oll. Kuranen dakapiha pohjan ja naveta sein ja palane harma pilvist syystaevast se yläpualell näköalan dakaseinän. Siin ol kaikk.

Inssinöör tul haikkjall miälell. Häne siälus pohjald sukels ylös niingo ni mond kertta enne se ajatus, ett tämne vanhamboja eläm o sendä hyvi ykstoikkost ja vähä niingo ilman darkotust. Toist olis, ko olis lapsi. Mutt konei ol vaimo tull hangituks, nii mistäst stää muutakkam berhett sitt tliis. Ja se naimnen daas — stää o lyst ajatell, mutt menns siihem baikkaha, se on doist. — Ei. Inssinöör pudist päätäs ja huakkas.

Samas knoputt joku ovehe ja ko inssinöör ol huu-tann: »Sisäll» — ni huanesse astus yläalkkeiskoulu latinan giäle opettaja. Taikk ei hän oikkjastas sisäll astunn, muttko hän lens sisäll huanessehe aika fartti, sillett likinäkönen go hän ol, ni hän gombastus luanolisest siihe inssinöörin doisse saappasehen, gon gynnykse all ol, ja sai tehd mond hassunäköst ruumiliikett, ennengo hän jäll löys tasapainos.

— Hyvä ehtot, tiuskas hän suutuksisas, ko hän jällt tuns olevas varmallp pohjall. — Eks snää, pahas, taed totutta ittiäs se vertta järjestyksehe ja siivoho, ettes panis saappaitas juur kynnykse all, niingo mik-sikki ihmsempyydystykseks ja loukkaks.

— Jumal andakko, veli hyvä, juak klasi vett ja pist papeross suuhus, ettäs rauhotu. — Mitäst snuullk kuulu?

Latinaopettaja, maister Vestberg, ei vastann isso aika mittäm, byhkeskel vaa kuldpoogassi klasisilmiäs nestuukkihi ja kattel palanajandakka kiukkusest insinööri. Viime hän sai klassilmäs ornaar kunttohon daas, pan nep päähäs, ott priisi hoppjaisest nuusktoosastas, naputtel sen gantt hetke aika, ennengo häm bist sen dakasi liivimblakkrihi ja sanos sitt:

— Tjaa, kyll mnuull o nyt tapattunns semmost, ett mnuun däyty pyyttä hiuka neovo ystvildän: snuuld, postmestrild ja kruunufoudild, sanalls sanott koko mejä vanhattem boikatten gvartetild, niingo meit ystvyksi yhtesell nimellk kaupungis kuulem nimitetä.

— Vai nii, vai semmost snuull on dapattunn. — Selitäst asjas vähä nuugemi.

— Em mnää rupp stää selittämä, ennengo mek kaikk olen gokkondunn. Se o hiukam bitk jutt ja mnuu miälestän on durha, ett mnää juttle sem bääst päähä erikses jokasell meist. — Mut se verra mnää sendä sano snuull, ett mnuun däyty ottak kasvatuslapse, flikklapse. Ja tämä toim tundu mnuu miälestän sange edesvastuliseld ja, jos mnää totude sano, hiuka vasthakoseldakki.

— Kuule, jos es snää tahd ottas stää last kasvatakses, niin gyll mnää ota se. — Tul täsä juur äskölttä miälehen, ett liia yksnäist on dämne vanhamboja eläm, yksnäist ja ilma luanolist päämäärä.

— Mnää kiitä snuu, veli hyvä, tarjouksestas, mutt — rehelisest tunnustett — es snää mnuu miälestän gelpp lapsen gasvattajaks. Snää ole muuto miästem barhait, mutt snuus ei olt tarppeks järjestykse harrastust. Mnää luule, ett snää itteki oles sama miäld, kos vaan gattle hiuka ymbrilles täsä huanes. Ong tä-

mäki nys siivo! Yks saavas siällt, toinen däällt, tuall makka kärväshaav laattjall, tooli ova riipi raapi ja händäst tämä snuun dyäpöytäs. — Ei, es snää kelpp lapsengasvattajaks. Ot koerambenikk, josas seora tahdo.

— Em mnää tykk koerist.

— Ot papukaij sitt.

— Niist saa kamala tautti.

— No, em mnää sitt enä muut tiäd, kon ganarjalinnu. Ot semne.

— Kuule, kyll mnää tykkä sendä, ett snää krymppä mnuun doivomuksen hyvim biäneks. Mnää pyydä last ja snää tarjok kanarjalinttu.

Inssinöör ol niim bahoillas, ettei hän vastann enä mittän, muttko möris vaa jotta ittekselles.

— Älä semsits ny hual, meill o vakavama asjak kysymykses ja ny mennän gruunufoudin dyyjijön, goeteta saad postmestariki sinn ja fundeerata yhdes, kuit tämä asi järjestetä.

Se ol inssinööri miälest viissast puhett, hän vet saappa jalkkas, pan grain gaulahas ja sitt hän ol valmis lähtemä.

Kruunufoud osas ollk koton ja konei postmestrilakka ollk konttuuraik, ni ol hän yhtäkkinn doiste joukos ja siin istus nys sitt koko vanhattem boikatten gvar-tett kruunufoudi soffpöydä ymbärs valminp päättämä likimi maistrin gasvatuslapsest. Ei oll lainkka ihme, ett äijä oliva oikke juhllalise näkösek, ko semne vakav asi esill ol.

Ko sitt maister ol jälp pyhjennk klasisilmäs nes-tuukkihis ja valmistann järjejuaksuas ja puhelahjatas nuuskpriisill, ni hän vet poviplakkristas esill preivi ja rupes puhuma:

— Mnää sain dämäm breivin dänäpä. Se o mnuu vanhald, hyväld ystäväldän, nimismies Harjuld, ko ny asu kaukanp Pohjamaallp, Pudasjärvem bitäjäs. Niingon gukatiäs tiädätt, ni hän ol ens, kolm neli vuatt nimismiähen Muanios; siäld hän sitt pääs yks viiskuustoist vuatt takasin johonkki Vaasa seuduill nimismiehen doimeihi. Mutt niingon diädätt, ni se Lapi maa o semne, ett se iske ainaseks kiis siihen, go sinnk kerra o joutunn. — Ei kaikkiihi sendä. Mutt ussemak, ko siäll ova oll, ova niingo noidutu, ett ei he enä tykk ollakses muuhallk ko siäll hangette ja pakaste maas. No nii. Tämä mnuu ystävän guulus niihi Lapi hulluihi. Ei hän dykänn enä ollakses eteläm bualells Suami. Pari vuadem bääst hän hak ja sai paikam Budasjärvem bitäjäs ja siäll hän nys sitt o. Mutt hän o niin gippi, kirjotta hän, ett hän ymmärtä kualevas pia. Hänell om baha sydänvika, näättäk, ja ko asja ovas semsellk kannall, ni hän gysy mnuuld, eng mnää pidäis huald hänen dyttres kasvatuksest, sitt ko hän on guall. Hän girjotta, ettei hänell olk kettä semmost sukulaist, ko olis soveljas se hyvän dyän dekemä eik hän usk, ett kukka häne sukulaisistas tahdois mittän diättäkän däst lapsest siit syyst, ett ne varak ko hän jättä jälkhes, ei piiss kauaks lapsen gasvatukses. — »Muttko snää ole varakas miäs», sano hän viimeseks preivisäs, »ja ole ilmam berhett, ni eks snää vanha ystyvde vuaks otais pittäkses huald mnuum biänest, kildist flikastan. Josas suastus siihe, ni lähet sähkösanom meijä yhteisellet tuttvalen, maister Lindqvistill, Ouluhu. Kyll hän doimitta mnuulls sitt koht tiädo, mitä snää vasta. Ajattel mnuun dilatan ja vast myändväst ja koht! Mnää tunne, ettei mnuull olp pali aikka jälill.»

Ko maister ol lopettamp puhes, ni ol huanes pitk aik hiljast, mutt viimen grunufoud sanos:

— Mnää tunne hyvin dämä Harju. Me olen gans hyvät tutu ja joses snää, Vestberg, ot flikka, ni mnää ota hänen gasvattaksen. — Kui vanh hän o?

— Jaa, ett kui vanh hän o. — Nääks vissi, stää asja em mnää olt tull lainkka ajatelluks eik Harjukam buh siit mittä. Hän ei ol huamanns stää, ko hän o nii saeras. — Mutt kolm vuott takasi me oli Oulus samas seoras ja ei hän sillo sanonn olevas naimsisakka viäl. Nii ett vallan biän se fliikk sitt o.

— No nii, mitä piäneve stää pareve. — Otaks snää fliikan daikk otang mnää häne? kruunufoud sanos.

— Mnää olsin gans miälelläs ottann häne, mutt ei maister andann, muttko suasittel mnuullk kanarjalinttu, inssinöör valittel.

Postmestar ei oll puhunnt tähä saakk mittä, mutt ny hängi seott ittes jutuihi ja sanos:

— Yksnäiseld tundu mnuungi elämän ai joukko ja jos hätä tliis, ni otaisi mnääkin dämä flikklapsen gasvattaksen. Ja ko asi nys sitt o semne, ett mek kaikk ole valmip pitämä huald hänest, ni mnää ehdota, et kasvateta häm buulaagis, tehdä hänest kvartetii fliikk.

— Jaa, mutt se sopiki, huusiva inssinöör ja kruunufoud, puulagis me hänen gasvata ja sitt häm bahu o, jos em met tee hänest oikken gunno flikka.

Mutt latinan giäle maister ott priisi ens ja sanos sitt:

— Asi o semne, ett yhden däyty pittäk kasvatuksest kii. Jos siihen doimehe seotta ittes ussema, ni summ o se, ett saada sanno: Mitä usseve kokk, stää huanove sopp. Ja ko mnuull ny o, niingon gaketakkin gaikk myänätt, etuoikkeus tähä lapsehe ja ko mnää ole

virkam bualestakki meist kaikist lapsitten gasvattajaks sopevin, ni mnää johdan dämäm biäne lapsen gasvatukse. Muttko mnuun däyty tunnusta, ettei mnuull ol mittän gokemust semste lasten gasvatukses, ko ova allk kouliä, ni mnää olen deillk kiitoline, jos autatt mnuu neovoillan däsä tärkkjäs toimes ja mnää ole ilone, jos te mnuun gansan seoratt tämä lapse ruumilist ja hengist kehityst. — Kustanuksist em mnää puh mittä, ne ovas sivuasi. Mnuull o, Jumalan giitos, niim bali varoj, ettei mnuun darvitt niit ajatellt täsä asjas.

— Mutt met tahdo otta ossa niihi, kruunufoud sanos, ja postmestar ja inssinöör vaadesiva sama.

— Siit tehdän gvartetii fliikk. Siin ei aut mikkä, puhelivak kruunufoud, postmestar ja inssinöör, eik maistri auttann muu ko suastu heijä vaatimuksihis. Maister kirjott sitt sähksanoma ja kruunufoudi huushollerska sai karat kiiruste viämä stää konttuurihi.

II.

On gulunn liki kaks viikko siit ko sähksanom lähetetti, ett lapse saa säälit tleema maister Vestbergill. Täll aikka ova äijä oll ussen gokkondunnun valmistleema sem biäne fliikkilapse vastaotto. Maistri viärashuane o muutett valla uutte uskoho. Kaikk pehmjä matta viätt pois, nii ett korkkmatas om baljans, sametill päälystety meebli on gans siirett toissi huaneihhi ja sijaha on dull yksingertase mutt kaunis, siliä puutooli. Ymbärs huane mene rinnan gorkkeudell pualen gyyrnä levi, korjambunaseks maalatt paperlist ja siihe ovak

kopioiduk kaikk nek kaunik kuvak, ko o löydett Pompeijin gaupungi lastengamarette raunjoist. Maister o suurell vaevall hakenn nek kuvak kirjoistas ja valvonn, ett tyä o nuugasten deht. Uuniviäresells seinäll om biän rautsäng ja se lakana ja tyyuvaaru ova niim bitsej täynn, ett kaupungi frouak, ko ova maistri huushollerskald kuull niittem bitsette ja farbulanettem baljoudest, pudistavap päätäs ja sanova, ett jos stää peli vaa jätketa ai ettippäi, ni ei siit kläpist ikänäs kelvolist ihmist tul. Semssi oikke frouap puheleva, mutt maister ja kruunufoud ja inssinöör ja postmestar kattlevat tytyväisins stää lastengamari. Kruunufoud, ko o semsest kodost lähtenn, ett heit o ollk kaikkjastas kolmttoist mukula, o ottannp pääkomenon däsä lapsehuane mebleeraukses kässihis. Häne määräyksestäs o sem biäne rautsängy viärem bantt täyskasvust ihmist varten deht sänkk ja siin o vaa oljillt täytett polstar alustan. Se o lapsehoittajat varte ja se o nii yksinger-tasest varustett sendähde, ettei hoittaja nukuis liia raskast.

— Jos niillp panna höyhembolstri ja tyynty, ni ei ne her, ko laps huuta yäll ja tarvitte appu, ol kruunufoud sanonn. Ja händ totelttin, go hänell ol kokemust näis asjois.

Sillaill oikke. Ja tänäpä he olivak kaikk yhdes oll ostamas lastevaunu ja hiuka leikk-kaluj sill heijän gasvatusflikalles. Maister ja postmestar ol ostannk kumbiki semse vauvan, go ol pää ja käde ja jalap posliinist ja poskep punase ja suu niim biän ja nätt ko mansikas ja silmä nii suure, ja sinise, ett ko niihin gatos, niin dunnus, niingo olis taevas auenn niittem dakan. — Ja niit vaatteit, ko näittem bosliinvauvaste

yll oliva! Ne olivas silkki ja fluuri ja Jumal tiäs mitä. Ol niingo jotta lapsuudeaikkast unenäkö, ko niit kattell, ni fiini ne oliva. Mutt kruunufoud, ko näis lapselhoidoasjois paremi sisäll ol, ol ostanns semse ihmelisen kattlandapasen, go ol riäskangeittämist varten deht. Siin ol klasipotuj sisäll ja kraadklasi men läpi kanne. Kruunufoud sanos, ett tähä aikka mailma sterilisoidan gaikk riäsk, ko lapsell anneta. Ja tämä rusting ol juur stää varte. Mutt inssinöör, ko ei ymmärtänn lastehoidost yhtikäm behu, ol tuann lahjaks yhdem bari suksej kepeines ja porom goipnahast tehdyk korjap piäksu. Toise oliva naurann häne selkäs takank, ko hän näit kaupojjas tek ja ko ulos puadist tultti, niin gruunufoud kysys häneld, ett joko hän ensmäisillk keleill meina menns suksima se heijäm buulagflika seoras. Mutt inssinöör, ko ol kova mettmias ja linnustaja, vastas, ett se fliikk opeteta suksill liikkuman goht, ko se kävelemisen gonsti oppe.

Nii händ. Kyll oikken gaikk ny reedas ol vastaottama stää kasvatuslast. Ja ko äijäk kattliva ymbrilles lapsengamäris, ni het tliivas siihem bäätokse, ett kaikk ol hyvi rustatt ja ett eritottengi ne lapsevaunu oliva hiäno ja patendi.

— Jaaha, sanos kruunufoud lopuks — kyll fliikk saa tullk kosk hyvänäs ja ny me ruppen davalissen duastaehtotoimituksehen. Sillett se mnää sano, ett tullkko meillk kasvatuslapsi vaikk ussemangi, niin duastahtosest skruuvamisestan me en sittengä luav. — Vai mitä meinatt?

— Misäst mar mes stää jätäisi. — Ei sunkka jäteäkkä, ei millä muatto, puhelivat toise.

Ja sitt istuttim belipöydä ymbärs, vedettin gorti ja

katottin, gukk vastuksim belava. — Postmestar ja kruunufoud tul pariks ja maister ja inssinöör toiseks. Sillaillk korti määräsivä. Ja ensmäine jako tul postmestri osall.

Mutt ennengo aljetti, ni maister sanos:

— Tällk kertta o nii hullust, ett em mnää taed tarjot teill ehtot, ko Lovisa men sisares hoppihäihi.

— Mitäs anno menn, räyhäs kruunufoud, ko ol kaikki säänöliste olotte muutoksi vasta ja tykkäs hyväst ruast. — Ja maistri huushollerska, vanh Lovisa osas laitta hyvä ruakka.

— Em mnää uskaldannk kiälttä. Mnää ole saann muutongin goitta ollk kaikin davoil Lovisa miäliks näit aigoj. — Kyll mar mnää sen deill jo juttli, ett hän meinas jättä mnuun, go mnää hänell ilmoti, ettän otan gasvatustyttre ittellen.

— Nii, snää puhelis siit kerra. Ja snää saik kuulem aika ripityksengi viäl häneld.

— Sain gyll vaa ja kon gehtasiki sanno mnuull, ettei hän ikänäs olis uskonn, ett maisteriki o semne. Harjum breivi mnuun däydys antta häne lukki ja sit-
tengi mnuull ol täys tyä saad häne jäämän daloho. Hän dykkäs, ett tlee ni levotond, ko laps kirku ja ett o ikäv katells stää laiska lapsehoittajat köökis. — Nii ett kyll mnuu on däytynn oll miälin giäli Lovisan gans näit aigoj. Ei olis tullk kysymyksehengä, ettän olsin giäldänn händ menemäst sisares hoppihäihi.

— Paha olis kaikis tapauksis oll estä hänem bääsemäst semsse juhlahä, postmestar tuumail.

— No nii, no nii, olkko nys sitt niingi. Paha on gans lähtik kotti ilma ehtot. — Mutt mikäst täsä muuka sitt autta. — Aljetam beli.

Kruunufoud ol tullp pahallp päälls siit ruakjutust ja ko hän muutongi ol kovast valmis kiukuttleema ja haukkuma vastambelajatas, jos tämä vaan dek jongun glummi, ni ei oll ihme, ett postmestar pelgo hallus maalaskel ja hoitt peliäs. Kolm ensmäist peli men sendä onnelisest ja tuattiva voitto kruunufoudill ja postmest-rill. Mutt sitt kruunufoud maalas ruuttu nii vahvast, ett postmestrin däydys mennp pikku slammihim badas ja sai sill maalauksell peli heijä hoidettavakses. Kon gaikk jakkamises ja vahetukses sitt ol teht ja päätös-peli aljetti, niin gruunufoud huus: Pikku slamm ruudus ja läks voitost varman leikkihi. Hän ol hetkeks unhottannp pettymykses rua suhte ja hän vooro vihel-del vooro veisas hyräyttel, ko hän gokos hyvillk kor-teilles ykstoist peli peräsi ittelles. Sitt hän löi piänem badam böyttähä ja kom bostmestri voor tul tunnustas stää maat, ni hän lask likkohom bata kuninkkas, ko hän ol saannk kruunufoudild. Koht kom bostmestar ol sen dyän dehn, niin gruunufoud karas molemin gä-sim bäähäs kii ja huakkail: »Voi nyt taevan dali-gynttlä, ong snuulls sualep pääsäs, postmestar.»

Mutt maister, ko istus postmestri oikkjalk kädell ott sem belim bataässäll, löi patafrouva ulos, sai sengim peli ja tek piätin gruunufoudill ja postmestrill.

— Nii, siinä nää ny, riähus kruunufoud. Eks snää muist, ett maister maalas patta vahvast. Olsis sääs-tänns sen guninkkas, ni me olsi mennk kunnjalk kot-tis, sengin daulpää.

— Ittes taulpää ole. Snää maalasip patta pari kertta.

— Nii maalasingi. Ensmäisellk kerrall korottaksem beli ja toisen gerra ilmottaksen, ett mnuull on guningas siin maas.

— Mutt snää narrasi mnuu luulema, ett snull ol äss.

— No, mutt estäksen snuu luulemast semmost, mnää anno snuullk kuninkkan, sengim böhkö. Jos snuull o äss ja kuningas käsisäs, ni es sunkka snää kuningast pois ann, muttko jongu sohlo. Semse sohlon go snää ittekki ole.

Kruunufoud ol niin giukkune, ett hän vallam buhis ja karas ettit takasi huanes ja haukus postmestri. Postmestar koitt pittäp pualias hängi ja ko maister ja inssinööri sekkanusiva riittaha, nii maistri salis käve sillk kertta niin giukkunem buhem borin, ettei paremast puutett. Sillo ovikello soimnen dek yhtäkki lopu riidast. Maister men dambuurihi ja tul siäld sähkösanom kädes. Hän guittas se ens, repäs se auk ja luk:

Harju kuoli viikko takaisin. Mirjam saapuu iltajunassa.

Lindqvist.

— Tlee ehtojunas, huus maister ja katos kelloas. Siunakko sendän, gell on gvartti vaillk kahdeksa. Juna on dull jo. — Mnää kiiruta itten asemall. Kuit telegramm näi valla liia hiljan dlee? Jääkkän dänn odotama.

Nämä viimeses sana maister huus ovest ulos menesäs.

Kruunufoud ja postmestar ja inssinöör oliva unhotannk koko peliriida ja ihmettlivä, ett mikä siihe mahdo olls syyn, ettei he ennemi saannt tiätto kasvatustyttren dulost vaikk sähkösanom, niingo he näkivä, ol lähetett kell kahdeksald aamust. Vähitelle he sendän dliivas siihem bäätoksehe, ett kyll mar linjas ol oll joku vika.

— Mahta mar se lapsehoittaja ol ihmeisäs, ja suutunnk, konei kettä oll asemall heit vasta ottamas, kruunufoud harmittel.

— San muut, postmestar siihe sanos ja lisäs, Mirjam häne nimes sitt o, se mejän buulagflika.

— Mirjam oikke näky olevas.

— Se o nätt nimi, inssinöör tuumail. Mirjam Harju, se soindu.

— Oikke hausk — —. Kruunufoudim buhe katkes siihen, go ovikell sois jälle ja hän giirutt avama ovi.

Häne hämmästykseses astus tambuurihi nuar, täyskasvunen, daikk ainakkin däyskasvuse näköne, mus-tihi vaatetett fröökyn, gon gysys: »Olettak tes setä Vestberg?»

— En, mnää olen gruunufoud. Mnuu nimen o Aman.

— Setä Aman! Isä puhel usse sedäst. — Hyvä ehtot. — Eik setä Vestberg asukkan dääll? — Frööknäll ol vedes silmis, ko hän dek sen gysymykse.

— Asu, asu oikke hän dääll. — Mutt antteks ny, mikäst frööknä nimi o?

— Mirjam mnää ole, Mirjam Harju.

— Siunakko sendä ja noi iso. — Antteks. Kyll mar te ihmettlett, ettei kukka oll asemallt teit vastas, mutt sähkösanom tul ny juur ja Vestberg läks asemall. — Tulkka sisäll. Saang mnää autta?

— Kiitoksi, kiitoksi vaa. Kyll mnää tleen doimen däsä.

— Olettak te itt kandannk kappsäkin?

— Ole. Ei se ol raskas. Ei mnuull olp pali tavara.

Taas nousiva vedef frööknä silmihi. Mutt hän niäl kyyntes, men järjestämän dukkatas peili edes, tarkast vaatetustas äkknäisells silmäyksell ja astus salihi.

— Saang mnää esittä: »Postmestar Haglund ja inssi-
nöör Salmela. Istuman, dehkä — — Mirjam o hyvä.

— Kiitos — — Voi, voi, ko setä Vestberg läks mnuun
dähten asemall vullan durha. — Mnää lähde vissi ha-
kema händ.

— Ei, ei. Ei Mirjam hual lähti. Konei hän löyd
Mirjami asemall, ni hän hake kaikk hotelli ja matkus-
tajakodi läpitt. Kyll händ o ny mahdotond saad käs-
sihis.

— Semse vaevan go hän näke mnuun dähten! Mnuu
o miälen niim baha hänen dähtes. Ett mnuum pitäkin
goht ensmäisestä hetkest alkkaten duatta hänellt täm-
möst harmi. — Mirjam rupes itkemä.

Kruunufoud ja postmestar ja inssinöör oliva onnet-
tomi hekki ja kattlivat toinen doissias. He oliva valla
sekasi ensiksikki sendähde, ett heijäm biän gasvatus-
tyttres ol muuttunn melkken däyskasvuseks fröök-
näks ja toiseks, ettei het tiätänn, mitä heijäm bit teke-
män, gon domne nuar fliikk itke.

Mutt Mirjam vapautt heijän däst jälkmäisestä mur-
hest. Häm byhkes silmäs, koit vettäs suus nauruhu ja
sanos:

— Antteks. — Te olett, niingo mnää nää, tiätmät
mittä mnuu saapumisestan dullt tännp pelama skruuvi,
ja ny mnää häiritten deit itkullan ja valituksillan. —
Andakka antteks ja annetam beli jatku.

— Ei Mirjam häiritt meit lainkka. Me ole ilossi,
ett mes saa sanno Mirjamin dervtulluks tähä uutten
gottoho. Ja mitä pelihin dlee, ni stää ei taed jatkak, ko
meit o vaan golm.

— Eng mnää sais tull neljäneks?

— Kui, mitä? Mirjam neljäneks. — Mep pela skruuvi.

— Nii, nii, mnää ajattlen gans, ett tep pelatt skruuvi. Kyll mnää stää peli taeda. Ett tet tiäd, kuis siällk kaukkases pohjoses jouduta ottaman gaikk voima liikkell, niin dyäs ko huvitukesakki. — Mnää olem belanns skruuvi kolmendoist vanhast astikk. Kon darvitti neljätt miäst eik kettä muut saatt ja mnää olin goulust koton, ni isä sanos ai: »Oteta Mirjam neljäneks.» Ja kyll mnää ole nykki valmistäydendamän deijä lukun.

Kruunufoud ja postmestar ja inssinöör kattlivat taas toinen doissias hämmästynynn, mutt viimen gruunufoud sanos:

— Mek kiitäm bali tarjouksest. Ja mnää luule, ett puheki ruppe sujumam baremi mejän gesken, go mes skruuva. Nii ett jatketam beli sitt vaa. — Ensmäinem beli meniki jo umppe, nii ett ny istu Mirjam ja mnää vastuksi. — Kas nii. Mirjam o hyvä.

— Ong setä paha moittima, jos jongum bukin deke?

— On gyll vaa, postmestar siihe sanos. Mnää ole juur pääss lölytyksest.

— Vai nii. Sitt täyty pelat järk kylmän.

Ny jatketti sitt skruuvi ja kon gaks peli ol pelatt, niin gruunufoud ol nii ihastuksisas Mirjamin belitae-dost, ett hän nous ylös ja pit korjan dervetyspuhe Mirjamill ja pyys, ett juadais häne maljas. Mutt sillo hän huamasiki, ettei Mirjamill oll viäl tarjott mittä ja nii hän sitt jatko puhettas.

— Antteks Mirjam. Snää tlee väsynnyp pitkäst matkast ja olek kukatiäs vilunengi ja me en anns snuull mittä virvottakese snuu. Nääks, me en olt tot-tunn naisseoraha. Mek kolmt täsä ole niingo setä Vest-bergki vanhoj poikki ja sendähde me ole hiukan doh-

roj oudois olois. Mutt kyll mes sendä olsi ymmärtänykkin dällk kertta hoitta velvolisuksian hiukam baremi, jos Lovisa, Vestbergi huushollerska, olis koton. Mutt hän o sisares hoppihäis ja mes saa juad kylmä grogi eng met taed tarjot semmost snuull. Mittä läm-mind, niingon deet taikk kaffett, em mes saat toime. Ja, mikä paheve o, Vestberg sanos aikasemi, ettem mes saa ruakkakan däällt tänäp ehdost. Semne o värkk ja mnää pyydä antteks. Me en taed auttat tätä asja.

— Kiiitoksi setä puhest. Antteks pyytämine on durha. — Eiköst jatket peli?

— Jatketa, jatketa.

Ja peli jatketti ja Mirjam maalas präiskäytt, kosiin vähä aik ol kimaroitt, isoslammi herttas, nii ett kruunufoud istus suu auk ja silmäs seljälläs pääs.

— No, no, fliikk. Ambukka, mutt ambukka hilja, pruukata sanno. — Mnää pelkkä, ett snää tlee liia rohkjaks.

— Mnää pelam barhaman gykyn jälkke, vastas Mirjam ja kokos vähitellen gaikk pelip puaelles. Isoslamm tul kottj rikkomattoman ja kruunufoud ol ih-meisäs ja ihastunn.

— Turkane, siin o vast fliikka, siin meijän gvertett-flikasan.

— Valla ihmeline fliikk tämä o, myänsiväp post-mestar ja inssinöör, maistiva grogias ja koko heijän daulvärkkis loist tytyväisytt ja riämu.

Kesken dätä heijä ilottemistas tlee Vestberg paltto ylls salihi ja sano.

— Em mnää löyd heit, en lasteng hoittaja. Mitä nyt tehdä?

Ennengon gukka muu on gerjenn vastaman dähä maistrin gysymyksehe, o Mirjam nouss ylös ja kiärtännk käsivartes maistrin gaulaha ja hoke: »Antteks, setä, ett mnää olen dämmöst vaeva sedällt toimitann.»

— Mi-mi-mitä tämä o? Mnää en sallikka, ett kuka hyvänäs hyppä mnuun gaulahan. Mnää ole opettaja ja mnuun däyty pittä arvon gunnjas. — Kukast te olett, fröökyn hyvä?

— Mirjam mnää ole — Mirjam Harju.

Mirjam o jättänn äkki halamises ja väändä jäll itku.

— Mirjam! Kuingast mnää tämä ymmärä. — Ei se ol mahdollist.

— Se o mahdollist, jyräyttä sillon gruunufoud. — Eik snuun domuttunuihi aivoihis enä pääs se ymmärys, ett me ole hiuka erhettynn häne iästäs? Tämä o Mirjam ja rupp pitämä huald siit, ett hän lakka itkemäst. Hän o erinomane flick ja kiltt flick. Hän daita pelat skruuviakki. Maalas äskö isoslammi ja toi sen gotti niingo miäs.

— Ei se ol mnuu miälestän mikkä erinomane asi, ett tomne nuar flick taita kortti pelat.

— Voi, voi sendä. — En mnää miälelläs kortti pel. Mnää vihan gorttpeli. Muttkon gunnjalise miähep pelava ja tarvitteva mnuu appuan, ni mnää ole valmis auttama heit, vaikk se ongi mnuull vastomiälist.

— No, no, älä itk enä flick park. Ann mnuu ny hiukan goot ajatuksen. Mnää ol nääks valla sekasi.

Maister ol jo täydes touhus klasisilmättes kimbus, puhals niuhi ja pyhkes niit nestuukkihis. Ja sitt hän ott priisi ja meinas juur sanno jottan, gon gruunufoud räyhäs:

— Ei snuun darvitt lainkka siinf fundeerat ja koot ajatuksias. Josas vikuroittema ruppe, ni mnää sanon däsä teijän gaikketten guulde, ett: »Älä itk, Mirjam. Snää saak kodo mnuun dykönän ja josas tahdo, ni lähdetän goht.»

Mutt sillo maister nost toisen gätes pystö, häälyttel stää kahtikkässi toiseld siuld toisell ja sanos: »Shii», juur niingo hän olis luaka edes seisonn. Ja sitt hän gäännys se nuare flikam buale ja kysys: »Eik snuu isäs käskenns snuun duad mittäm breivi taikk paperi mnuull?»

— Käsk oikke hän anttas sedäll yhdem bapertuku. Se o mnuun gappsäkisän.

Flikk karas tambuurihi, avo kappsäkkis ja toi maistrillp paksum bingam bapereit. Maister luk sen, go hän ensmäiseks sai kässis ja ko hän se ol tehn, ni hän nous ylös, ott Mirjamin gätten gii ja sanos: »Terv tulo, rakas laps. Tämä o snuu uus kotos ja snää olet tästlähi mnuun dyttren — —

— Ja mejän muitten dytär kans, pist kruunufoud välihi.

— — Mnuun dyttren, jatko maister, ja mnää toevo, ett snää, ko snuu suur surus o ruvenn haihtuma, tlee oleman dytyväine oloihis. Mnää koitan gummingin dehd parastan, ett niin gäveis ja mnää tiedä, se jälkken go mnää ole lukenns snuu isäs preivi, ett snääkin deep parhas ollakses mnuull miäliks. Ja jos snää joskus tykkä, ett em mnää ol, niingo mnuu ollp pidäis snuu vasta, ni men valittama oloijas näillt toisillk: kruunufoudillp, postmestrill ja inssinöörill. He ovat kans luvann olls snuu holhojias, mutt mnää ole lai edes snuu isäs sijas täst lähi. Ja nyk kert viäl: Terv tulo, Mirjam rakas. Terv tulo Jumala nimes.»

Mirjam kiärs taas käsivartes maistrin gaulaha ja maister ott hänem bääs kättettes väli ja suutel händ ottaha.

— Mutt es snää, laps park, ols sunkka syännykkä isso aikka, jatko maister. Mnuu o ny huusholleskam bois, mutt kyll mar snää itt keitä ittelles teet taikk kaffett ja hae ittelles muutakki ruakka tuald köökim bualeld. Kyll snää siäld löydä yht ja toist. Ruak-komerotte avame ovak köökin gaapim bääll ja tästäs saa raha, ettäs saa osta jottan gylmä ruakka lissä ruakpuodist, ko on däsä samas talos. Se on gyll kii jo, mutt menp piham bualeld sisäll. Se ruakpuadi frou o hyvälaitane ihmnen, gyll hän anda snuull, mitä snää tarvitte.

— Eng mnää sais laittas samas ruakka teillk kaikill. Se mene melkke samall vaevall. Ja mnää olen dottunn ruakka laittama. On däyтынnt tottuk, ko mnää niim bali ole oll isän gans kahde vaa, se jälkken gon däti, isä sisar, kual kaks vuatt takasi.

— Se o oikkem buhatt, Mirjam. Täsä o raha lissä. Koit vaa laitta meillk kaikill ehtot. Kyll mes snuulls sitt kovast kiitolissi ole ja eritottengin dämä kruunufoud. Hänes o, nääks, vähä stää vikka, ett hän, niingo Svebelius sano katkesmuksesas, pitä vatta jumalanas.

— Älä kohis tyhji, möris kruunufoud. Peljäätä meijä flikkan.

— En mnää peljäst. Kyll tes se muutongi ymmärätt, ettem mnää näi äkki mittä juhluakka toime saa.

— Ymmärä, ymmärä mes se asja valla hyvi.

Mirjam men göökkihi ja rupes touhuma rualaittamises ja äijä ei enä kerjenn jatkama skruuvpeliäs. Heill ol niim bali muut ajattlemist nyk, ko hep piäne lapse

sija olivas saannk kasvatustyttreks melkken däyskasvuse flikan, gon dais ruakka laitta ja skruuviakkim belat hädin dulle.

— Kui vanh hän oikke o? kysys inssinöör maist-rild.

— Täytt viidendoist viimes suven, kirjotta häne isäs.

— Händäst, kuingast se asja lait o? Hän ei olk kaiketakka avjoliitos syndynn, mutt kon dull mail-maha, niingo mes sano, väärän goivun dakka.

— Ei, ei, kyll hän avjoliitos syndynn o. Häne isäs kirjotta, ett ko hän ol nimismiähen Muanhos, ni hän nais Ruatim bualeld yhden gauppmiähen dyttre. Mutt tämä ol oikke fletk ihmne ja kaks vuatt häitte jälkke hän läks kottoas yhde norjalaisen gauppmatkustajan gans. Men meoijas ja jätt vuade vanhan dyttres, tämä Mirjami, ja miähes eik olk koskan dakasin dull. Sendähde ei Harju-vaina tahton mittäm buhu täst avjoliitost eik moni tiädäkkän, girjotta hän, ett hän o oll naimsis. Hän sano, ett todistukse ovap paperette joukos, mutt niit em mnää tiättvästengä viäl kerjenn lukema.

— Kyll me luata Harju sanoihi. — Kaikk o sitt hyvim bäi, postmestar päätt.

— Ei mar olekka, kruunufoud siihe sanos. Mitä pahust me tee niitte lastevaunutte ja se lapsesängy ja kattlatte ja posliinvauvatten gans?

— Nii ei teijä lahjoistan mittä ol, mutt mnuu suk-sen ja koipkengän gelppavakki vähä seivakkast, kehuskel inssinöör.

— No nii. Ylpeil vähemi. Kyll snuu olis tarppeks naurett, jos Mirjam olisiki ollp piän laps.

— Ja naureta sittengi, sillett kyll se vaan gaupungis kuuluiks tlee, ett inssinöör alkkuas ost suksek kahde vuade vanhalla flikklapsell, vaikk se sitt vasto hänen luuloas muutusikin däyskasvuseks frööknäks.

— Ei riidells semsist, kruunufoud sanos, muttko sinä aikank, ko Mirjam laitta ruakka, ni mes siiräm bois häne huanestas kaikk tarppettoma alstandi. Mutt mihi nep panna, maister?

— En ymmär. — — Mutt nosteta ne ny alkku vaikk mnuun dyähuonessen.

Ja sitt äijäs siirsivä yhtäkki lapsevaunu ja lapsesängy ja sterilisoimiskattla ja posliinvauvase maistrin dyähuanesse ja jatkovas se jälkken gaikes rauhas skruuvpeleäs.

Mutt köökis Mirjam kokkas, nii ett vähä henkki ol. Hän järjest ruakpöydä oikke juhlkunttoho ja vaikkei hän nii montta lai ruakka kerjennykkä saaman doime, ni ol se sijan gaikk, mitä hänell ol tarjottavans, semssi ruakki, ko olivak kruunufoudi miäle. Ruakpuodi frou ol ilmottann Mirjallk kruunufoudi miälrua, nii ett ei oll lainkka ihme, ett kruunufoud ol valla ihmeisäs ja tahkos kässiäs tytyväisydest, ko hän näk, mitä kaikki pöydäs ol. Ja ko Mirjam lämmjäks ruaks sitt viäl tarjos täytetty spanjalaist sipuli, niin gruunufoud ihmettel, ett kaittelmus, ko ihmisten gaikk kohtalo ohja, pitä sendä vanhoist pojistakki nii hellä huald, ett se sillon go Lovisa om bois, lähettä heills semsen gasvatustyttren, go heijä Mirjamis näky olevas.

Ja tytyväise oliva nek kolm muutakkin gvartetijäsänd, vaikkei he ilmottannt tytyväisyttäs nii ylittvua tavast kon gruunufoud.

Mutt Mirjam pyys maistri valvoma, ettei postmestar ja inssinöör ja eritottengin gruunufoud saat turmell händ liiall kehumisell ja hemmottamisell.

— Se o oikee ajateltt. Snää olek kuulem järkeväs fliikk ja mnää luule, ett met tlee hyvin doimen doinen doisen gans, vastas maister siihe ja ol tytyväine hängi.

Kon gruunufoud ja postmestar ja inssinöör sitt yhdes seoras meniväk kotti, niin gruunufoud ei puhunn mistä muust ko Mirjamist, kehus händ kaikin davo ja sanos viime:

→ Semmost kiltti flikka olis oll hausk kasvattap piännest astikk.

— Javissi, postmestar siihe sanos.

— Ei ol lainkka sanott, ett hänest sillo olls tull näin giltti flikka, tuumail inssinöör. Mnuu miälestän o hyvä näi.

— Miksei olis tullk, ko meit olis oll neli händ ohjamas.

Seoravanp päevän ol kaupungilaisillk kovast lysti kvartetin gustanuksell. Nauretti stää, ett heijäm biän kasvatuslapses ol nii äkki suureks kasvann ja ihmeteltti, ett mihi he nyp paneva lastevaunus, piäne sänkkys ja riäskkattlas ja posliinvauvases.

Vanhap poja ei ollt tiätvännäs semsist. He olivat tytyväissi olohis ja ylppjöt, kauhja ylppjöt kasvatus-tyttrestäs.

Mutt sitt käve nii, ett yks päev kruunufoud men dervettämä hyvä ystvätäs handelsman Brummeri ja ko hän siälläkim buhel, kui hauska heill vanhoillp pojill ny on, go heill on gasvatustytär ja nii erinomanen gasvatustytär, ni Brummeri frou sanos:

— Älkkä ottakk stää kasvatusjuttu nii huakkjaks. Mnää en, näättäk, ymmär lainkkan, guit te ruppet tleema siint toime, jos ett pyyd jotta froua avuksen. Semse flikan gasvatukses tarvita vaimihmse appu kans.

— Omb meill Lovisa.

— On gyll ja hän o hyvä ihmne. Mutt kyll siint tarvtais joku sivistynn vaimihmnen gans.

— No, kaikki ny viäl.

— Nii, niin, gaikki ny viäl kruunufoud sano. Mutt saatt nähd, ett em mnää puhelt turhi. — Ja sitt viäl yks asi, kuik kauan de luulett saavam bittäs se Mirjamin. Mnää ole nähn häne ja hänest luppa tullk oikken gaunis flikk. Hän viädän dejän gäsistän, ajattle mnää, jo parin golme vuadem bääst.

— Siunakko! Viädä meild! — Kuka häne veis?

— Se ko nai häne.

— Nai häne! — — Mirjam naimsis!

— Nii juur. Semmost tapattu täsä mailmas. — Ja olettak tek, kruunufoud tull ajatelluks, ett ko hänest hiljaksis on dullk kaunis neitsykäine, niin de yks kaunis päev olett kaikk neli rakastunn hänehe ja sillo vast o viimine villitys paheve ko ensmäine. Sillo on gvartet hajallas. Uskokka mnuu sanan.

— Kyll tef frou ossat maalat paholaise seinähä. — Me rakastunnu Mirjamihi! Me vanha miähe!

— Ett te ol nii rutivanhoj viäl yksikkä. — Inssinöö o stää paitt viäl hyvi nuar. Parhas naimiäs.

Kruunufoud tul levottomaks ja kattel avuttoma näkösen Brummeri frouva, ja tämä jatko:

— Sillaill oikee asja ova. Te vanhap poja olett nyt tavallas tullp perhelisiks miähiks ja teijä elämäsän on dapattunns suur muutos. Vanhoinp poikin teill oliva

vaan deijä omas surun ja murhen gannettavan ja ilon nautittavan, mutt perheline ihmne joutu kandama myäs perhe jäsenette murhe ja huale, niingo hän doised pualeld saa jakka heijä menestykses ja ilos. Teijä elämän o nys saannp pali enemä sisälüst ko enne ja se asi teke teijä onnelisemaks ko enne. Mutt teijän däyty tiättäk, kruunufoud, ett perhelise ihmse elämäs o mond mutka enemän go yksnäise ihmse elämäs. Älkkä ottak stää kasvatukse asja niingo se olisjotta hauska leikki. Siint tlee mond vakava kysymyst teijä ettem, bali vakavamppi ko luulettka.

— Te mar ny vast taedatt peljättä ihmse. — Mnuun däyty lähti maister Vestbergin dyäm buheleman gaikest siit, mitä te ny olett sanonn. — — Hyväst ny vaa. — Jumala halttu. — Ei olis pois tiäld, vaikk kiitäisitt mnuu siit, mitä mnää olem buhunnt teill, lisäs Brummeri frouv ja nauro.

Mutt ei kruunufoud kerjennk kuulema näit viimissi sanoj, hän ol sillo jo matkall maistrin dyyjö.

Ja kyll äijills sitt ol tarpeks fundeeramist, kon gruunufoud ol selittänn, mitä kaikki Brummeri frouv ol sanonn. Sai siink kruunufoud kerrangin graappit tukkatas ja mond priissi maister sai pistä nokkahas, ennengo heills selkes, ett niis Brummeri frouva jutuis om berä ja ett se o sange montta sortti mahdollisutt fölisäs kuljettav parsells se kvartetin gasvatustytär.

Professori
NORTAMON
VALTAMERILLÄ

»on suorastaan loistava merimieselämän kuvaus.«

»VALTAMERILLÄ ei kuitenkaan ole etupäässä humoristisen kirjallisuuden joukkoon vietävä teos. Se on vakava kuvaus amatista, jota Suomen kansa on ehkä vuosituhansia harjoittanut ja jonka tuntemus nykyisenä höyrylaivakautena rupeaa häviämään rannikkoseuduiltakin.

»Mutta Nortamon jumalaisen lahjan ansiota on, että kuvaus hänen esittämänään luistaa niin, että lukija toisinaan täyteen nauruun tyrskähttäen seuraa hänen äijjensä edesottamisia.»

(Länsi-Suomi.)

»Tämä merimiesromaanin on puhtainta ja vauhdikkainta Nortamoa ... Tuon mahdikkaan humoristisen elinvoiman synnyttämisen on Nortamon erikoispiirre. Näillä huolettomilla hetkenlapsilla, näillä loistavilla maailmankiertäjillä on luonnonlapsen vilpiton ja kaunis sydän.»

(Rafael Koskimies U. Suomessa.)

3. painos. Hinta 25 mk., sid. 35 mk.

Professori Nortamon
KOOTUT TEOKSET.

Nortamon teokset edustavat kirjallisuudessamme nerokkaalla tavalla Länsi-Suomen erikoista kansanluonnetta; niihin sisältyvät kaikki »Jaaritukset» ja romaanin »Helmikoristeinen kirjanmerkki».

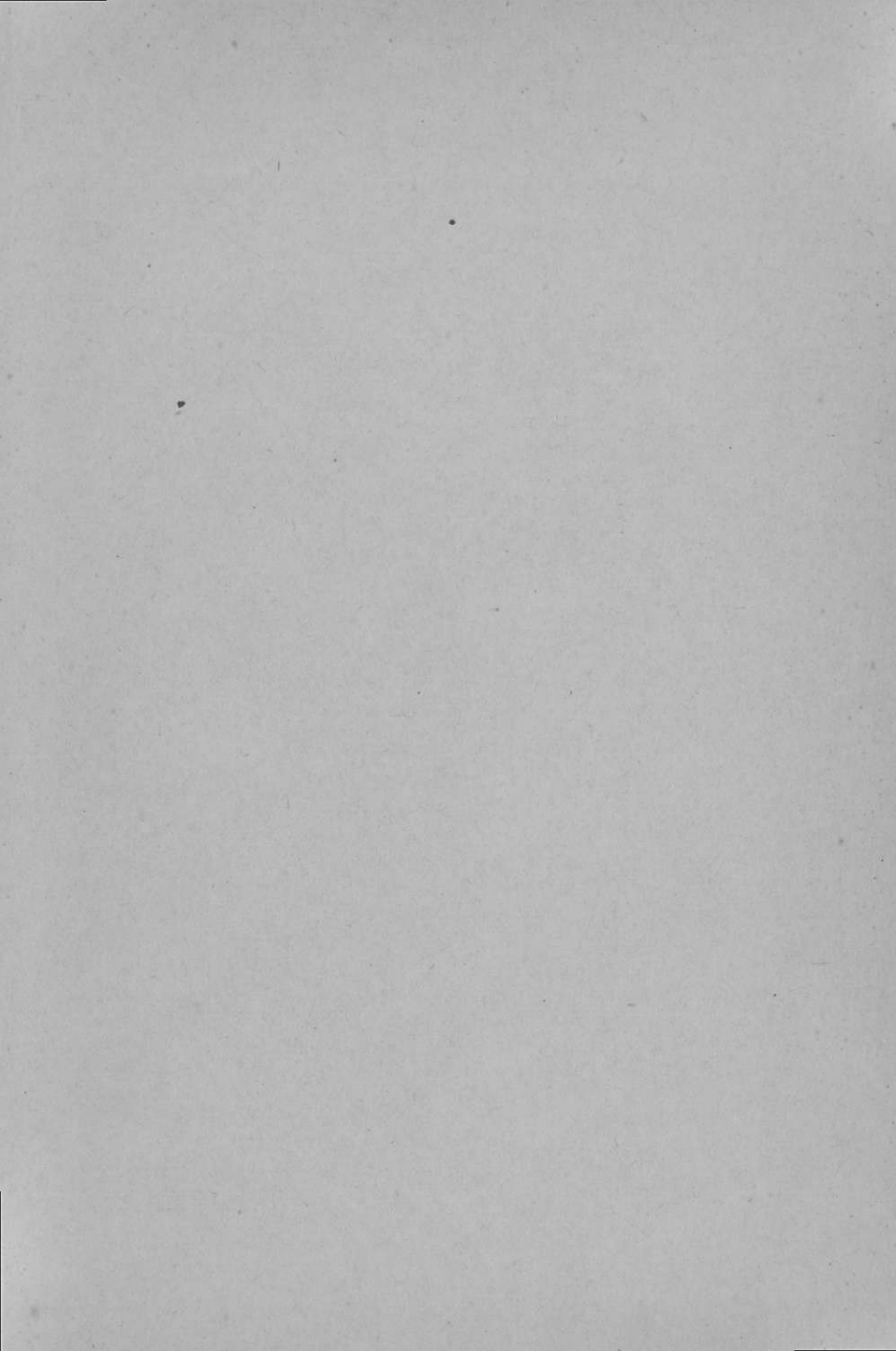
Nortamon Kootut teokset 2 osana (yht. 1 102 sivua)

90 mk., sid. 120 mk., puolinahkakansissa 160 mk.

WERNER SÖDERSTRÖM OSAKEYHTIÖ.

Hinta 30 mk., sid. 40 mk.

Suomi-kainok. 1.

KANSALLISKIRJASTO-KANSALLISKOKOELMA

120 100 6210

